

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 11. SVIBNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 220

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

9 771451 425001

Nova skupštinska većina

RASPAD »DEMOKRATSKOG BLOKA«

INTERVJU

ZLATKO ROMIĆ

HKPD »TOMISLAV« GOLUBINCI

13. SLATINSKA SMOTRA FOLKLORA

HKPD »MATIJA GUBEC« TAVANKUT

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Kojim putem?

Europska unija odložila je parafiranje sporazuma o viznim olakšicama sa Srbijom, a Vijeće Europe otkazalo je podizanje zastave Europske unije u Beogradu, neke su od prvih vijesti nakon izbora novog predsjednika Skupštine Republike Srbije, koje govore o mogućim, budućim, odnosima EU prema Srbiji.

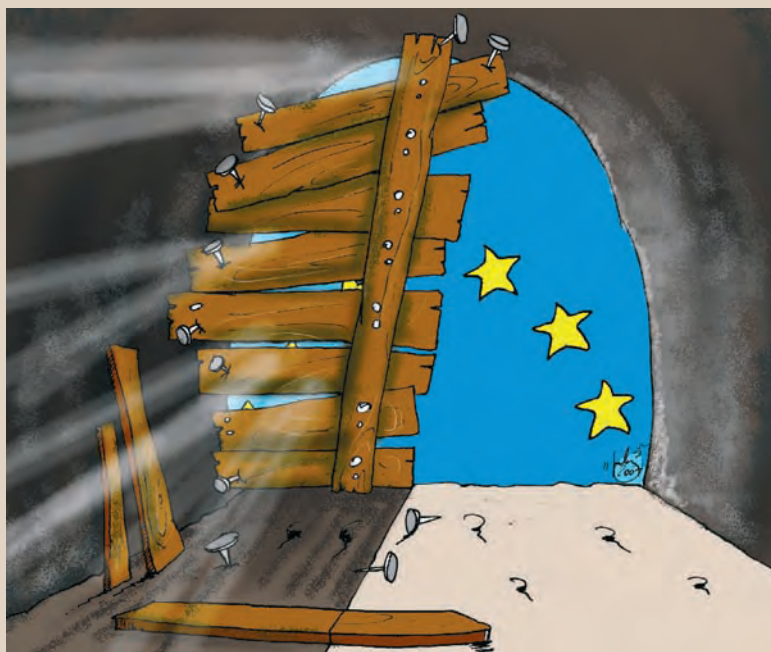
Sporazum je trebao biti parafiran u utorak u Beogradu, ali je umjesto toga redakcijama stiglo priopćenje Kancelarije za pridruživanje EU u kojem je navedeno, kako je parafiranje sporazuma o viznim olakšicama i readmisiji između Srbije i EU »odloženo iz tehničkih razloga«. Prema priopćenju sporazumi bi trebali biti parafirani krajem tjedna u Bruxellesu. Međutim, prema »dobro obaviještenim izvorima« EU bi i sljedećeg tjedna mogla odložiti parafiranje sporazuma, i oni neće biti ni parafirani, dok Bruxellesu ne bude jasno »kojim putem kreće Srbija«, pišu beogradske novine.

Osim toga Vijeće Europe je odlučilo da u subotu ne podigne zastavu EU u znak obilježavanja početka srpskog predsjedavanja Komitetu ministara Vijeća Europe. Iz Kancelarije Vijeća Europe u Beogradu obrazloženo je, kako je generalni tajnik VE Tarry Davis odlučio da se proslava Dana europske zastave, zakazana za 12. svibnja, ne održi »zbog trenutnih političkih okolnosti u Srbiji«.

Koji će put izabrati Srbija vrlo vjerojatno će se vidjeti tek na budućim izborima, ili, pak, ukoliko novo-uspostavljena skupštinska većina predloži zajedničkog kandidata za predsjednika Vlade. Ukoliko se to ne dogodi, a za sada najbrojnija zastupnička grupa tvrdi da je za nove izbore, SPS navija za formiranje Vlade, a novi partner u skupštinskoj većini mudro šuti, predsjednik Republike će raspustiti Narodnu skupštinu i raspisati izbore za narodne zastupnike.

U međuvremenu indeks burze pao je čak za osam posto, što govori ne samo o političkoj krizi već i posljedicama političke nestabilnosti za ionako krhko gospodarstvo. Pokazalo se tako, da retorika o europskim integracijama nije dovoljna garancija da se Srbija većinski i opredijelila za taj put.

J. D.

Attila Szalai

Nastavak konstitutivne sjednice Skupštine Srbije

Novi izbori ili stara-nova koalicija? 4,5

O neodgovornosti i nesposobnosti javnih vlasti

Zgrada se Hrvatskog narodnog kazališta ima srušiti! 16,17

Uspjeh Subotičkog tamburaškog orkestra

Ponovno na vrhu 26,27

Nikola Tumbas, (Photonino) vlasnik web portala www.subotica.info

Konstantne promjene u nastojanju što boljeg informiranja 40,41

Nastavak konstitutivne sjednice Skupštine Srbije

Novi izbori ili stara-nova koalicija?

*Skupština Srbije izabrala Tomislava Nikolića iz SRS za predsjednika parlamenta *
SRS neće formirati svoju vladu, ni manjinsku, ni većinsku, niti će podržati bilo čiju vladu,
rekao je Tomislav Nikolić * Tijekom skupštinske rasprave predstavnici DS-a i DSS-a
pokušali su objasniti zašto su propali pregovori o formiranju vlade*

Zastupnici u Skupštini Srbije izabrali su u rano jutro 8. svibnja Tomislava Nikolića iz Srpske radikalne stranke za novog predsjednika Skupštine. Nakon skoro 15 sati rasprave za zamjenika predsjednika SRS Tomislava Nikolića glasovalo je 142 zastupnika iz koalicije DSS-NS, SPS-a i SRS-a, dok je za izbor Milene Milošević iz Demokratske stranke glasovalo 99 poslanika iz DS-a, G17 plus, LDP-a, LSV-a, kao i predstavnici manjina, a troje poslanika je bilo suzdržano.

Tijekom skupštinske rasprave predstavnici DS-a i DSS-a pokušali su objasniti zašto su propali pregovori o formiranju vlade, dok je Tomislav Nikolić rekao da formirana skupštinska većina za izbor predsjednika Skupštine ne znači i novu koaliciju za formiranje vlade i ustvrdio da SRS neće sudjelovati u formiranju eventualne većinske vlade, niti će podržati eventualnu manjinsku vladu.

TKO JE KRIV ZA PROPAST PREGOVORA: Prije početka sjednice, koja je započela s radom 7. svibnja, šef zastupničke grupe DSS-NS Miloš Aligrudić iznio je stav da predstavnici DSS-a trebaju podržati prijedlog da novi predsjednik Skupštine bude iz redova SRS-a koja ima najveći broj zastupničkih mandata.

Tijekom rasprave za skupštinskom govornicom šefovi zastupničkih grupa i zastupnici DS-a i DSS-a međusobno su se optuživali, pokušavajući dokazati tko je kriv za propast pregovora o novoj vladi. Šef zastupničke grupe DS-a Dušan Petrović rekao je da s DSS nije postignut dogovor o skupštinskoj većini za formiranje nove vlade, koja bi Srbiju vodila u pravcu određenom 5. listopada 2000.

Tomislav Nikolić i Borka Vučić

Što kaže Ustav?

Prema Ustavu Republike Srbije, ako do 14. svibnja u ponoć zastupnici ne izglasaju novu vladu, Skupština Srbije se raspušta i predsjednik Republike je dužan raspisati nove parlamentarne izbore. Prema ustavnim rokovima izbori se moraju održati u roku od 60 dana, odnosno do 13. srpnja. Skupština Srbije je konstitutivnu sjednicu započela 14. veljače, kada su potvrđeni mandati 250 novoizabranih zastupnika i kada je izglasana rezolucija o Kosovu i Metohiji. Potom je sjednica prekinuta do dogovora o parlamentarnoj većini, koja bi izabrala novu vladu Srbije.

godine, dok je Aligrudić naglasio da je dužnost DSS-a podržati ono što je razumno, a ne ono što je politički blisko i istaknuo da prilikom pregovora s DS o formiranju nove vlade nije postignut dogovor o kadrovskim rješenjima za MUP i BIA-u, na što je reagirao Petrović tvrdnjom da njegova stranka nije htjela monopol, nego međusobnu kontrolu u tom sektoru.

Petrović je iznio kako je tijekom pregovora predloženo da direktor policije bude osoba koja i sada obavlja tu funkciju, a koga je imenovala DSS, a da direktor BIA-e bude ekspert koga predlaže DSS, te da i ministar obrane bude onaj koga predloži DSS, a da načelnik Generalštaba i dalje obavlja tu funkciju. Aligrudić je potom ustvrdio da je DS ponudio prijedlog kojim se DSS-u nude mjesta u tom sektoru koja su samo protokolar-na.

MEDUSOBNE OPTUŽBE: Zastupnik radikala Aleksandar Vučić je tijekom rasprave optuživao zastupnike DS-a da su »izdajnici« i »mafijaši«, Petrović je govorio o političkoj nedosljednosti DSS-a i SRS-a glede podrške za izbor Nikolića na mjesto predsjednika parlamenta, što je ilustrirao knjigom Vojislava Šešelja »Politički ortakluk Kurve del Ponte i Kurve del Koštunice«, a nakon optužbe Vučića da je predsjednik G17 plus Mladen Dinkić lopov, Dinkić je u replici rekao da je Vučić indirektno ubio mnogo ljudi, na što je Vučić rekao Dinkiću da ga tuži što prije i kaže ime i prezime čovjeka koga je on ubio.

Nenad Čanak, šef zastupničke grupe Vojvođanski poslanici, inzistirao je da se prekine sa svađama i uvredljivim riječima i da se odmah izabere predsjednik Skupštine,

nakon čega više ne treba lagati pričama o nekom demokratskom bloku.

POMALJANJE KOALICIJE: I dok je trajala rasprava u Skupštini, mediji su objavili vijest da je visoki predstavnik EU za vanjsku politiku i sigurnost *Javier Solana* u vanjsko-političkom odboru Europskog parlamenta ocijenio da predsjednik Republike Srbije *Boris Tadić* mora imati na svojoj strani obavještajne službe kako bi mogao ostvariti svoje dužnosti, pri čemu je naglasio, kako je Tadić opredijeljen za suradnju s međunarodnom zajednicom.

Izjava Solane postala je glavna tema daljnjeg tijeka rasprave u Skupštini. Uslijedile su nove optužbe na temu tko je »izdajnik«, a tko »rodoljub«. Aligrudić je optužio DS da je iz inozemstva dobila nalog kako vlada treba da izgleda, te da je nakon izjave Solane jasno tko koga sluša i za koga radi. Nakon žestokih rasprava na relaciji DS-a i DSS-a, te DS-a i SRS-a, zastupnik DS-a *Božidar Delić* se upitao kako se stiglo do toga da se pomalja koalicija Šešelji–Koštunica i da se ponovno plasiraju optužbe o »izdajnicima«, a predsjednik SPS-a *Ivica Dačić* pozvao je DSS i SRS

Glasovanjem je za predsjednika Skupštine Srbije izabran Tomislav Nikolić

da naprave vladu narodnog jedinstva, sami ili uz podršku SPS-a i istaknuo kako uživa u raspravi, jer ona predstavlja konačni pokop onoga što se nekada zvalo DOS, dok je Tomislav Nikolić rekao da SRS neće formirati svoju vladu, ni manjinsku, ni većinsku, niti će podržati bilo čiju vladu.

Z. S.

Nastavak sjednice

Konstitutivna sjednica nastavljena je 8. svibnja, ali potpredsjednici parlamenta i članovi skupštinskih odbora nisu izašli, jer je sjednica prekinuta nakon dva i pol sata rasprave. Stranke, koje su bile protiv izbora Tomislava Nikolića za predsjednika Skupštine, odbile su da predlože svoje kandidate za potpredsjednike parlamenta.

Preokret na političkoj sceni Srbije

»Iznenaden sam rezultatom glasanja zastupnika u Skupštini Srbije za izbor novog predsjednika Skupštine, iako je posljednjih dana kružila informacija da bi moglo doći do koalicije između DSS-NS, SRS i SPS-a. Zastupnici demokratske opcije očekivali su do posljednjeg momenta prije glasanja da će doći do preokreta i da će DSS ipak glasovati za Milenu Milošević iz Demokratske stranke, jer je prijedlog, da ona bude predsjednik Skupštine, prijedlog jedne politike koja je postala većinska u Srbiji nakon izbora 2000. godine. Tijek sjednice je na sve sličio, samo ne na skupštinsko zasjedanje. Ovo zasjedanje je pratila javnost i javnost je mogla vidjeti tko odudara od civiliziranog ponašanja i komunikacije i upravo će javnost o njima i reći zadnju riječ na sljedećim izborima. Primjereno glasanju skupštinske većine, Tomislav Nikolić iz SRS-a izabran je za novog predsjednika Skupštine, a što će sve takav izbor donijeti u perspektivi velika je nepoznanica, ali sigurno je da će izbor novog predsjednika Skupštine usporiti onaj put koji je Srbija zacrtala prema euro-integracijama, a time će se usporiti i težnje za smanjenjem nezaposlenosti i poboljšanjem standarda uposlenih i umirovljenika. Svi će ti ciljevi, kojima se stremilo, sada biti pod znakom pitanja. A zašto? Zbog toga, što će se vjerojatno u skorijoj perspektivi, prema skupštinskoj većini koja je formirana na sjednici, formirati i takva vlada, a time će prestati dotok investicija i određene logistike iz inozemstva u Srbiju, što će građane dovesti u nezavidnu situaciju. Sinoć su na sjednici zastupnici demokratske opcije više puta istaknuli, kako su nas rezultati glasanja na izbo-

rima za zastupnike u Skupštini ostavili na zadnjem mjestu u Europi glede uključivanja u europske integracije«, kaže Petar Kuntiće, zastupnik u Skupštini.

»Nakon novog preokreta na političkoj sceni Srbije pripadnici hrvatske manjinske nacionalne zajednice mogu se samo nadati da SRS iz ove 2007. godine, nije ona ista SRS iz devedesetih godina prošlog stoljeća. Nadam se da će političari SRS-a koji su sada na političkoj sceni uvažavati

stečena prava nacionalnih manjina. Može brinuti, što je tijekom sinoćnje rasprave na sjednici zastupnik SRS-a više puta na pogrdan način govorio o političkoj stranci DSHV, koja je sudjelovala na prošlim izborima, predstavljajući DSHV kao 'ogranak' HDZ-a, političke stranke iz Republike Hrvatske, iako taj zastupnik dobro zna da 'ogranak' HDZ-a ne postoji u Vojvodini. Bila je to provokacija, a što se tiče razvoja daljnje situacije na političkoj sceni Srbije, smatram da su novi republički izbori neminovni«.

Petar Kuntiće

U Izvršnom vijeću AP Vojvodine

Uspješan partnerski sastanak

Kancelarija za europske poslove organizirala je 4. svibnja partnerski sastanak prekogranične suradnje Srbija – Hrvatska 2007-2013. Sudjelovali su predstavnici hrvatskog Ministarstva mora, turizma, transporta i razvoja, Osječko-baranjske županije, Općine Erdut, Ekonomskog fakulteta iz Osijeka, Općine Kneževi Vinogradi, kao i predstavnici Ministarstva za ekonomske odnose s inozemstvom Republike Srbije, Stalne konferencije gradova i općina, Regionalne privredne komore Sombor, Privredne komore Vojvodine, Privredne komore Srijema, predstavnici agencije Alma Mons i nekoliko pokrajinskih tajništva.

Sastanak je otvorio Igor Bajić, savjetnik u Kancelariji za europske poslove, a Emina Štefić, koordinator za prekograničnu suradnju sa Srbijom, ukazala je na važnost zajedničke radionice na kojoj su proučeni dokumenti prekogranične suradnje. Predstavljene su svot analize, situaciona analiza, prioriteti i mjere na kojima će se bazirati nastavak rada.

U programu prekogranične suradnje Srbija – Hrvatska sudjelovat će područja Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemske županije (s mogućnošću pridruživanja Brodsko-posavske i Posavsko-slavonske županije), Bačka, Srijem i dva najveća grada Mačvanskog okruga. ■

Na sastanku su predstavljene i mjere na kojima će se bazirati nastavak rada

Priopćenje za javnost DSHV-a

Ugrožavanje stečenih prava na informiranje

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini je u povodu natječaja za dobivanje regionalnih frekvencija, koje je raspisala Republička radiodifuzna agencija (RDA), čiji su članovi 26. travnja u Novom Sadu održali razgovore s predstavnicima lokalnih radijskih i TV kuća koje su sudjelovale na natječajima, uputio priopćenje za javnost kojim »želi upozoriti domaću i međunarodnu javnost kako je u ovim razgovorima postalo jasno da Agencija preferira dodjelu frekvencije 'Panon radiju', koji je osnovan pomoću sredstava koje je uputila mađarska vlada kroz različite oblike donacija, u odnosu na 'Radio

Suboticu', na kojoj se etablirao višejezični program, među ostalim i na hrvatskome jeziku (pokraj srpskog, mađarskog i njemačkog)».

Prema DSHV-u, »ukoliko RDA doista i donese takvu odluku, time će stečena kolektivna prava hrvatske manjinske zajednice na području Subotice biti faktički ukinuta, a protivno Zakonu o zaštiti i prava i sloboda nacionalnih manjina, Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina, Sporazumu o zaštiti manjina između Hrvatske i Srbije i drugim domaćim i međunarodnim aktima, budući da će hrvatskoj manjinskoj zajednici biti onemogućeno orga-

niziranje radijskoga programa na hrvatskome jeziku koje se ostvaruje već osam godina unatrag«. DSHV ističe »da je uredništvo programa na hrvatskome jeziku Radio Subotice steklo povjerenje slušatelja ne samo hrvatske nacionalnosti, zbog otvorenog koncepta informiranja i čime je uopće i razvijena sloboda informiranja u zemlji«.

DSHV poziva RDA »da prije donošenja odluke ima u vidu kako je organiziranje programa na manjinskim jezicima riješeno u susjednim zemljama u regiji, što može biti od značaja za donošenje odluke«. ■

Priopćenje HBŠS o rušenju Narodnog kazališta u Subotici

Ruši se tolerancija i kulturno naslijeđe Hrvata-Bunjevaca

Hrvatsko-bunjevačko-šokačka stranka uputila je priopćenje u povodu Odluke Skupštine Općine Subotica od 25. travnja 2007. godine »kojom je odlučeno da se postojeća zgrada Narodnog kazališta sruši (tj. nekih dvije trećine), a koja je uslijedila nakon namještene diskusije na 'Okruglom stolu' održanom nekoliko dana uoči održavanja Skupštine. HBŠS ovim priopćenjem želi po posljednji put upozoriti javnost, a u cilju sprječavanja rušenja zaštićena spomenika kulture«, navodi se u priopćenju.

HBŠS upozorava da je akcijom na prikupljanju potpisa građana protiv rušenja

zgrade Narodnog kazališta ukupno prikupljeno oko 5.000 potpisa, što je pet puta više od potrebnog, i na vrijeme su predani predsjedniku Skupštine Općine uoči održavanja skupštine radi raspisivanja referenduma, i ocjenjuje da se referendum nije raspisao »jer su privatni i stranački interesi bili u prednosti, nakon čega su najveći gubitnici građani Subotice, a pogotovu starijedioci Hrvati – Bunjevci, koji su polovicom 19. stoljeća bili u većini u gradu, te je zahvaljujući i njihovom kapitalu došlo do izgradnje zdanja Narodnog kazališta, te samim tim je prirodno da polazemo pravo na prosvjed

protiv rušenja zgrade i diranja u kulturnu ostavštinu naše manjinske zajednice«.

HBŠS je pozvao aktere koji su utjecali na ovakvu odluku »da još jednom preispitaju svoju Odluku, ne samo zbog zgrade, koja je morala i mogla ostati netaknuta što se tiče fasade (restauracija), već i zbog jednostrane odluke Skupštine Općine, a koja će se zbog njene nepromišljenosti odraziti i na moguće pogoršanje međunarodnih odnosa u našem gradu«.

Priopćenje je potpisao predsjednik stranke Blaško Temunović. ■

Dogovor predsjednika IV APV Bojana Pajtića i predstavnika nacionalnih zajednica o pokrajinskim izborima

Garancije za zastupnike nacionalnih manjina

Prijedlog koji će zajednički sastaviti predstavnici Izvršnog vijeća Vojvodine i nacionalnih zajednica u Vojvodini garantirat će zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Skupštini Vojvodine, bez obzira na budući raspored političkih stranaka u pokrajinskom parlamentu, kazao je Pajtić

Predsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine mr. *Bojan Pajtić* održao je u utorak, 8. svibnja, sastanak s predsjednicima nacionalnih vijeća nacionalnih manjina iz Vojvodine. Tema sastanka je bila dogovor o pripremi nove odluke o izboru pokrajinskih zastupnika kojom se treba osigurati zastupljenost predstavnika nacionalnih zajednica u Skupštini AP Vojvodine.

obvezu to bogatstvo sačuvati. Naša obveza je europska i civilizacijska. Naša obveza da osiguramo udio svih nacionalnih zajednica u parlamentu i izvršnim tijelima Pokrajine proizlazi i iz novog Ustava Republike Srbije i zato sam i predložio da zajednički definiramo izborni sustav za pokrajinske izbore koji će se održati u sljedećih šest do osam mjeseci. Prijedlog koji će zajednički sasta-

manjine dr. *Tamas Korhecz*, pokrajinski tajnik za znanost i tehnološki razvoj prof. dr. *Dragoslav Petrović*, pokrajinski tajnik za financije mr. *Jovica Đukić*, koordinator nacionalnih vijeća i predstavnik mađarskog nacionalnog vijeća – *Laszlo Józsa*, bunjevačkog – *Nikola Babić*, hrvatskog – *Branko Horvat*, makedonskog – *Jovan Radeski*, romskog – *Antun Čonka*, rumunjskog – *Daniel Petrović*, rusinskog – *Slavko Oros*, slovačkog – *Ana Tomanova-Makanova* i ukrajinskog – *Miroslav Kalenjuh* – u potpunosti su suglasni s postavljenim ciljem, odnosno s etničkom zastupljenosti nacionalnih zajednica u Skupštini Vojvodine kroz pozitivnu diskriminaciju, odnosno afirmativnu akciju, ali je u razgovoru konstatirano da, zbog objektivnih okolnosti, formiranu radnu grupu ne očekuje lak zadatak na definiranju modaliteta izbora pokrajinskih zastupnika iz redova nacionalnih zajednica. Naime, niti jedna nacionalna zajednica u Vojvodini nije

u jednakom položaju, a s druge strane postoje i odredbe Statuta Vojvodine koje predviđaju direktan izbor pokrajinskih zastupnika i obvezu da iz svake od 45 općina u Vojvodini mora biti izabran jedan zastupnik u Skupštinu Vojvodine. Također, jedan od principa budućeg modaliteta izbora zastupnika – pripadnika nacionalnih zajednica, jest da izabrani pokrajinski zastupnici budu autentični predstavnici svojih nacionalnih zajednica.

Druga točka dnevnog reda sastanka odnosila se na financiranje nacionalnih vijeća, institucija i aktivnosti nacionalnih zajednica u ovoj proračunskoj godini. Predstavnici nacionalnih vijeća istaknuli su da nemaju primjedbi na način financiranja iz pokrajinskog proračuna, ali da se u svakodnevnom životu javljaju određeni praktični problemi, koji će se, rečeno je, izbjeći dogovorom oko dinamike financiranja.

H. R.

Formirana je zajednička radna komisija koja će sastaviti inicijalni prijedlog

Formirana je zajednička radna komisija koja će u sljedećih 15 dana sastaviti inicijalni prijedlog takvog izbornog sustava u Pokrajini.

»Veoma je važno osigurati institucionalnu garanciju multietničnosti Vojvodine na koju smo toliko ponosni, izjavio je pokrajinski premijer mr. Bojan Pajtić i dodao da sadašnja odluka o izborima pokrajinskih zastupnika to ne osigurava.

»Oko 35 posto stanovnika Vojvodine ne pripada većinskom narodu, nego pripada drugim nacionalnim zajednicama. Vojvodina je jedina europska regija sa šest službenih jezika i zato imamo

viti predstavnici Izvršnog vijeća Vojvodine i nacionalnih zajednica u Vojvodini garantirat će zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Skupštini Vojvodine, bez obzira na budući raspored političkih stranaka u pokrajinskom parlamentu. Skupština Vojvodine u sadašnjem sastavu ima snažnu političku volju i dovoljnu većinu da donese upravo takvu odluku koja će Vojvodini osigurati atribut europske regije« kazao je mr. Pajtić.

Sudionici razgovora – potpredsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine i pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne

Novi predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara

Novi predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara je *István Pásztor*, a dosadašnji vođa *József Kasza*, koji je tu dužnost obnašao gotovo 12 godina, imenovan je za prvog počasnog predsjednika te najutjecajnije stranke mađarske nacionalne zajednice u Vojvodini. *István Pásztor*, koji je bio jedini kandidat za predsjednika SVM-a, do sada je bio član Predsjedništva te stranke, a u Pokrajini obnaša dužnost tajnika za privatizaciju i razvoj malih i srednjih poduzeća.

Delegati Izborne Skupštine Saveza vojvođanskih Mađara su od 114 predloženih kandidata u Vijeće SVM-a izabrali 44 člana, a također su izabrali i po pet članova Nadzornog i Disciplinskog odbora.

Novoizabrani vođa SVM-a *István Pásztor* izjavio je kako stranka ne odustaje od strateških opredjeljenja, ali su potrebne promjene u tri smjera. Težište djelovanja stranke će, prema riječima *Pásztor*a, biti na takozvanim životnim pitanjima, razvoju, zapošljavanju, poljoprivredi, zdravlju, povratu imovine te razvoju infrastrukture u sredinama gdje su SVM i vojvođanski Mađari prisutni.

Lj. D.

O svetkovini završetka žetve »Dužijanci«

Ponos Hrvata u Bačkoj

*Sadašnja manifestacija Dužijance meni je osobno najsvečanije očitovanje identiteta vjere, kulture i snage opstanka mog naroda * Nismo sami sebi dovoljni za radost, nego se radujemo zajedno sa svim sugrađanima, s drugim narodima, i radujemo se ako možemo i drugima učiniti radosni trenutak, kaže Grgo Kujundžić, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijanaca 2007.*

Hrvati u Bačkoj očuvali su svetkovinu Dužijance i danas se njome ponose. Iz obiteljske svetkovine kojom se obilježavao završetak žetve, kada se unutar obiteljske zajednice slavilo i molitvom zahvaljivalo Bogu za rod, Dužijanica je izrasla u crkvenu svetkovinu 1911. godine, a zatim u gradsku, i na koncu u svečanost koja objedinjuje gradsko slavlje i zahvalu u crkvi.

Kako se danas promišlja o ovoj svetkovini završetka žetve, manifestaciji koju karakterizira prožimanje duhovnih vrijednosti i rada? Preč. *Andrija Anišić* kaže kako njegova sjećanja na Dužijancu sežu u rano djetinjstvo i da spada u posljednju generaciju u obitelji koja je još radila ris.

ZAHVALA BOGU ZA KRUH SVAGDAŠNJI: »Sjećam se da sam kao dijete bacao uža bratu i mami koji su rukovetali. Naravno da završetak risa nije prošao bez obiteljske Dužijance. U lijepoj i

dragoj uspomeni ostao mi je taj radosni događaj kad smo se nakon završenog risa radosno vraćali na salaš i zahvalili Bogu za završetak žetve. Uz slavlja obiteljske Dužijance sjećam se i crkvene Dužijance, na kojoj smo kao obitelj redovito sudjelovali u župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Posebno se sjećam one Dužijance kad sam bio 'mali' bandaš i one kad je sestra bila 'velika' bandašica«, kaže preč. Anišić i prisjeća se da je zahvaljujući tetku, pokojnom *Miji Peić Tukuljcu*, koji je među prvim počeo žetvu suvremenim strojevima, izbliza pratio razvoj žetve s tim strojevima, od kosilice do kombajna.

»Veliki i dragi događaj za mene bilo je objedinjavanje tzv. gradske Dužijance s crkvenom Dužijancom. Crkva rado ističe kako je Dužijanica vrlo dobar primjer tzv. inkulturacije, tj. oplemenjivanja i obogaćivanja onog narodnog evangeoskim duhom. Iako Dužijanica u izvor-

nom smislu nikada nije bila bez Boga, jer je ona prije svega zahvala Bogu, ipak se značajan događaj u obogaćivanju toga narodnog običaja Hrvata Bunjevaca zblio kada je mons. *Blaško Rajić*, velikan našeg hrvatskog naroda i bunjevačkog roda, 1911. godine započeo proslavu Dužijance i u crkvi. Čast mi je i radost što sam župnik u župi sv. Roka koja je 'kolivka' crkvene Dužijance. Zbog toga sam više uključen u samu njezinu proslavu. Mislim da je Dužijanica u obliku kako se sada obilježava neprocjenjivo bogatstvo za naš narod ali i za naš grad. Konceptcija proslave je dobra, ali dakako da treba raditi na kvaliteti. Lijepo je što je u mnogim manifestacijama uključen veliki ili lijepi broj mladih te se smijemo nadati da će Dužijanica živjeti još dugo u našim srcima i na ovim prostorima. No, kao svećenik želio bih naglasiti još jednu bitnu stvar: ne smije se podleći nikako pritiscima ponekih ljudi koji bi

htjeli Crkvu i Boga potisnuti na rub Dužijance. Sjećamo se kako je Dužijanica izgledala u vrijeme bezbožnog komunizma. Bez Boga nema Dužijance, jer Dužijanica je prije svega zahvala Bogu za završetak žetve i kruh svagdašnji. Radujem se svakoj manifestaciji Dužijance 2007«.

PROSLAVA ZAVRŠETKA RISA: *Kalman Kuntić*, savjetnik u Pokrajinskom tajništvu za informacije, smatra kako manifestacija kakva je Dužijanica ispunjava i duhovno obogaćuje svakoga Subotičanina, kao i sve one koji slave Dužijancu.

»Dužijanica je središnja kulturna manifestacija Hrvata koji žive u Vojvodini i kao takva mora imati prioritet u odnosu na druga kulturna događanja, što ne znači da ne treba što više podupirati i druge manifestacije 'u kojima žive' vojvodanski Hrvati. Subotičanima i mještanima iz naselja u okolici Subotice, Dužijanica čini dio djetinjstva i odrastanja. U situaciji kada se broj Hrvata u Republici Srbiji značajno smanjuje od popisa do popisa pučanstva, Dužijanica je jedna od važnih manifestacija koja pridonosi očuvanju identiteta, uz obrazovanje i informiranje na materinjem jeziku«.

Vrstan poznavatelj tradicije bunjevačkih Hrvata, *Alojzije Stantić*, kaže kako ga riječ Dužijanica uvijek vraća u mladost.

»Kada čujem ili pročitam riječ Dužijanica ona me skoro uvijek vraća u mladost, na salaš, salaški život i u njemu na veliku kulturnu vrijednost, na svečanu proslavu završetka risa, ručne žetve. Njom se Bunjevci Hrvati diče i dali su joj ime Dužijanica. Ris sam počeo raditi početkom druge polovice tridesetih godina. I u ratarstvu su poslovi bili podijeljeni prema uzrastu i mogućnosti osobe. U

Svečani ispraćaj bandaša i bandašice

risu su najteži posao radili risari – žeteoci, muškarci koji su bili kadri izdržati najteži posao kojega je čovjek u ratarstvu ikada radio. Pokošeno žito su za risarima porukovetale, skupile i u snop odložile risaruše, žene, a da ubrzaju košenje risarušama su žitna uža, za vezivanje snopova, sterala, prostirala na tlo djeca već od sedam – osam godina starosti. Na đurđinskom salašu su mi poslije drugog razreda osnovne škole dodijelili taj posao. Radio sam ga više puta, a poslije rukovetao i oko petnaeste godine počeo pomalo kositi ječam i pšenicu.

BANDAŠ I DOMAČIN: Alojzije Stantić kaže kako su ris počeli raditi ujutro oko tri sata pletenjem žitnih uža, a čim se digla rosa slijedio je 'ručak' (doručak), predah u podne i košenje do navečer, otkos za otkosom, od ponedjeljka do subote u podne, pripelica, dio njive koji se kosi, za pripelicom. Sjećali smo se prvoga otkosa kada je bandaš, predvodnik risara, pred žitištem odložio kosu, skinuo šešir, prekrizio se i zazvao Boga upomoć da nam da zdravlja, snage i lijepog vremena da pokosimo često nepregledno žitište. Željno smo čekali da padne posljednji otkos, kako bismo čuli bandaševo: Bogu fala, na kraju košenja. Poslije slaganja snopova u krstine, u oblik križa po 18 snopova, okitili smo se poljskim cvijećem i najčešće s pjesmom došli na salaš. Kod bunara su nas čekala lijepo odjevena domaća čeljad koju je bandaš pozdravio riječima, otprilike: Faljen Isus, gazda. Uradili smo ris, imate toliko i toliko krstina žita. Domaćin je tada uzvratilo: Bogu fala, sad ćemo imat kruva ..., zatim je poljubio bandašev vijenac od klasova, domaćica ga pošćekala svetom vodom i objesila u sobi ispod križa. Slijedilo je veselje i poslije svečana 'užna' (ručak). Bit Dužijance je u zahvali Bogu na urađenom risu i da ćemo imati kruha!

BIT SLAVLJA: Pajo Đurasević, vlasnik salaša pokraj Subotice na kojemu se održavaju međunarodne likovne kolonije »Bunarić«, kaže kako se sjeća obiteljske Dužijance kao slavlja nakon završetka žetve i zahvale Bogu na rodu, a glede Dužijance koja se i sada održava, ističe da bi programe trebalo još više precizirati, te da improvizacije ne smije biti, a predlaže da se u okviru Dužijance organizira

još više umjetničkih sadržaja, dok Ruža Letović, ugostiteljica, kaže kako je od malih nogu dolazila iz Male Bosne u Suboticu gledati povorku na Dužijanci, a povorke je gledala i nakon preseljenja u Suboticu kada je krenula u prvi razred osnovne škole, od kada redovito prati Dužijancu, jer voli jedinstvo duhovne dimenzije, običaja, šarolikost narodnih nošnji koje se mogu vidjeti, glazbe i plesa, te druženja, što sve sadrži ova manifestacija.

»Sada volim otići na blagoslov žita na Markovo, na 'Takmičenje risara' i na 'Bandašino kolo'. Kavanu 'Dukat' u Hrvatskom kulturnom centru 'Bunjevačko kolo' počeli smo voditi s pokojnim suprugom Jakovom 1998. godine

slavlja je zahvala Bogu i upravo je ta bit održala ovu našu svečanost, koja u tijeku odvijanja sadrži brojne, raznovrsne programe«.

Davor Dulić, jedan od potpredsjednika Organizacijskog odbora Dužijance 2007. ističe kako je u manifestaciji proslave završetka žetve sadržana energija naroda.

»Dobro je što u programima Dužijance sudjeluje velik broj djece. Zadovoljan sam kada vidim da sudjelovanje u ovoj svečanosti, koja njeguje naš kulturni identitet, kod djece budi osjećaj sreće i časti, a ta djeca će ubrzo postati srž naše zajednice.«

ZAJEDNIČKA RADOST: Predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2007. Grgo Kujundžić kaže kako riječ Dužijanca iskazuje

dobro što je volja Božja. Sadašnja manifestacija Dužijance je meni osobno najsvečanije očitovanje identiteta vjere, kulture i snage opstanka mog naroda. Ne dičimo se oružjem već klasom za kruh. Ne hvalimo se tehničkom dostignuću bez Boga, nego se radujemo da smo suradnici Božji u stvaranju kruha za život. Nismo sami sebi dovoljni za radost, nego se radujemo zajedno sa svim sugrađanima, s drugim narodima, i radujemo se ako možemo i drugima učiniti radosni trenutak«, kaže Grgo Kujundžić i ističe kako je identitet bunjevačkih Hrvata opstao zahvaljujući vjeri i kulturi, te čvrsto uvrješćenim običajima.

»Sadašnji raznovrsni sadržaji u programu slavljenja Dužijance su

Po završetku slikarske kolonije na salašu Paje Đurasevića

i od onda, uz pomoć predsjednika Organizacijskog odbora Dužijance, sudjelujem u organiziranju svečanog ručka prilikom Dužijance«, kaže Ruža Letović.

Sandra Lipozenčić, dugogodišnja sudionica manifestacije Dužijanca kao članica Folklornog ansambla »Bunjevačkog kola«, kaže da bi je uvijek, prije svega, ponijela atmosfera ove svečanosti. »Volim naše običaje, kolorit narodne nošnje, naše pjesme i ples. Volim otići i na likovne izložbe i književne večeri koje se održavaju u okviru manifestacije. Dužijanca je važna za očuvanje identiteta Hrvata u ovome podneblju, a bit

zahvalnost i sreću što je veliki posao završen.

»Uspomena na Dužijancu seže u djetinjstvo, kada smo se radovali Dužijanci. Odložili smo kosu, kuku, grablje, štrangu za uža i započeli ribati prljave crne ruke i noge što od zemlje, što od sunca. Sama Dužijanca je bila kraj jednom od najtežih težačkih radova. Kada smo se odmarali i 'užnali' u hladu za stolom, a ne na žegi na strneci, radosno smo slušali baču i njegova obećanja što će kome kupiti. Imat ćemo godišnji kruh, a i moći ćemo živjeti. Dobro je rodilo. A kad nije dobro rodilo, zahvalili smo Bogu, da je i ovako

doprinos na stolu kulture našeg grada. Iako se naši mještani počesto izjasne: nije li već dosadila ova Dužijanca, ipak, većina Subotičana, a naročito gosti koji dolaze izvan Subotice i izvan naše zemlje, dive se ovakvim manifestacijama. No, ima potrebe za osvježanjem načina izvođenja, za aktiviranjem mladih organizatora. Osjeća se trend globalizacije i težnja k unifikaciji ponašanja zbog bržeg i lakšeg dolaska do materijalnoga, ali ne zaboravimo i bašća cvijeća je ljepša, ako je raznovrsnija«.

Z. Sarić

Zlatko Romić, novinar

Pravo na vlastiti stav

Politika zatvaranja u sebe i u najvećem broju bavljenje samo temama koje su direktno ili indirektno vezane za određenu nacionalnu zajednicu je pogubna prije svega za nju samu, jer je gura u dragovoljnu samoizolaciju što kao posljedicu ima kasniju nesposobnost uklapanja u društvo uopće Kritika, po prirodi stvari, ne godi onomu na koga se odnosi, ali je njegova veličina upečatljivija upravo ukoliko je spreman prihvatiti ju*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Zlatko Romić, danas jedan od vodećih novinara tjednika »Subotičke«. Novinarstvom se počeo baviti, kaže, potaknut otporom spram populističke politike devedesetih i željom da putem pisane riječi iznese javno svoj stav i omogući to i drugima. Od glasila Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini »Glas ravnice«, preko subotičkog dvotjednika na hrvatskom jeziku »Žig«, profesionalno bavljenje ovim poslom ga je odvelo u tadašnji jedini tjednik na srpskom i hrvatskom jeziku »Subotičke novine«, tada još u društvenom vlasništvu, koje je napustio s još 14 kolega kada je ovaj list prešao u privatno vlasništvo.

HR: Novinar ste od 1991. Što Vas je motiviralo da se opredijelite za novinarsku profesiju?

Iako je od tada prošlo 16 godina, motiv je gotovo nepromijenjen: želja da se putem pisane riječi javno iznese svoj stav, ali i da se preko mene, kao novinara, to omogući i drugima. U to me je vrijeme rukovodio duboki otpor spram populističke politike režima Slobodana Miloševića, a, na žalost, stvari se ni do danas nisu bitnije promijenile.

HR: Što biste izdvojili iz dugogodišnjeg pozitivno, a što kao negativno iskustvo?

Bez ikakve dvojbe to su intervjui s *Mártom Sebestyén*, osobom s najljepšim glasom kojega sam ikada čuo, i neslužbeni susret s *Viktorom Ivančićem* u »Feral Tribuneu«, novinarom najbritkijeg uma koji je ikada pisao na ovim prostorima. Naravno, u velikom broju lijepih događaja ostat će mi u sjećanju i intervjui s *Đorđem Balaševićem*, pokojnim *Draganom Nikitovićem*, ali i s mnogim drugim ljudima koji za života nisu često imali prilike biti u medijima, poput pokojnih bač *Ivana Leše*, *Bartula* harmonikaša ili *Batike*, sina pokojnog *Čure*. Možda je u ovu skupinu ljudi neprilično uvrštavati i razgovor s *Mirjanom Marković*, ali je »Žig« bio jedan od rijetkih listova koji je donio intervju sa suprugom tadašnjeg predsjednika. Kakav? U to su se imali prilike uvjeriti njegovi čitatelji. Što se, pak, negativnih iskustava tiče, njih je toliko da stanu u jednu sintagmu: crni pink.

HR: Što je pridonijelo nastanku i uspjehu glasila?

Nastanku svakako želja da se izađe iz okvira glasila političke stranke, a uspjehu ekipa ljudi koju je okupila ista ili slična ideja. »Žig« je, po mom osobnom uvjerenju, bio najbolji list koji je ikada izlazio u Subotici. Bez obzira na sve njegove manjkavosti – od tehničkog izgleda do neredovitog izlaženja – »Žig« je bio stožer građanske misli o čemu podjednako svjedoče tekstovi na hrvatskom, srpskom i bunjevačkoj ikavici, kao i njihova kritička narav koja je proizlazila iz samog pristupa tretiranja određene teme. Stoga je »Žig« bio rado čitan i kod njegovih poklonika u Subotici, ali mi se čini još i više u sličnim krugovima izvan nje. Na žalost, njegovom nestanku više je uzročnika, od samog vlasnika i urednika *Vojislava Sekelja*, preko nas koji smo u njemu pisali, pa do gotovo potpune indiferentnosti ljudi koji su mu mate-

rijalno mogli pomoći, a nisu. Ipak, glavni razlog prestanka izlaženja »Žiga« je svakako činjenica da on od volonterskog nije prerastao u profesionalno glasilo.

HR: Također ste i dugo-godišnji suradnik uredništva na hrvatskom Radio Subotice. Kakav je, iz Vašeg kuta, taj program, je li ispunio Vaša očekivanja?

S obzirom na uvjete pod kojima je nastalo i pod kojima danas radi uredništvo na hrvatskom, u tomu je i više nego li uspješno. Na određeni način to je »elektronički Žig«, što nije ni čudno, jer su i prvi novinari i suradnici na Radio došli upravo otuda: i Tomislav Žigmanov i Lazar Merković i pokojni Josip Buljovčić i... Uredništvu na hrvatskom stoga se nije teško bilo uklopiti u matriku koja je od njega i očekivana: gradsko glasilo na hrvatskom, a ne hrvatsko glasilo na gradskom Radiju. To je, pokazalo se više puta, iritiralo jedino legalne predstavnike hrvatske zajednice koji su, bez ikakvih zasluga ili prava na to, ovo uredništvo pokušali instalirati kao svoju razglasnu stanicu. Na sreću, mala ekipa ljudi koja tamo radi uvijek se uspjela oduprijeti takvim apetitima, bez obzira bio urednik Kalman Kuntić, Dušica Dulić, tada Jurić, Ivana Petrekanić – Stić ili Ljiljana Dulić.

HR: Koliko je kod Vas prisutna autocenzura u pisanju novinarskih tekstova?

Naravno da je prisutna, jer se ipak suzdržavam pojedine ljude ili pojave ocijeniti mislima kakve najiskrenije o njima imam. Zbog toga je »ružne riječi« potrebno pretočiti u formu kojom će one biti prekrivene do mjere koja će zadovoljiti i lijep odgoj čitatelja, ali i da ne narušava njihovu izvornu poruku. Na žalost, trebam li Vas podsjećati, ni to počesto nije dovoljno jer se nakon uspješno obavljene autocenzure javlja i cenzura od strane nadređenih.

HR: Nedavno je obilježen Dan slobode medija. Kakva je situacija kod nas po tom pitanju?

Dvostruko apsurdna. S jedne strane, u ime slobode, postoji neomešana produkcija govora mržnje,

klevete i prostota, od »ekskluzivnih vijesti« i komentara, informacija o bizarnim detaljima života estradnog polusvijeta preko ksenofobične skrbi do zatupljujućih folk parada. Tako i imamo situaciju da je bitnije ženi li se Palmin sin i što Gurović misli o igranju u Splitu nego što s 319 otpuštenih uposlenika »Severa« ili tko ugrožava sigurnost svećenika Adventističke

zajednicama ili seksualnog opredjeljenja) u najvećem dijelu javnosti biva žigosano ili, u najboljem slučaju, izvrnuto ruglu.

HR: Koliki je, prema Vašem iskustvu, utjecaj osnivača na medije?

Veoma velik, jer je teško zamisliti situaciju da pišeš ili govoriš protiv onoga tko te plaća. I meni osobno, a vjerujem i Vama i Vašoj

u centru grada, tko su nam novi a tko stari nedodirljivi bogatuni, mi se zadovoljavamo policijskim priopćenjima i licemjernim političkim izjavama.

HR: Kakav je značaj regionalnih i nacionalno-manjinskih medija?

Na žalost, kao i lokalnih. Dakle, mali. S časnim izuzetkom »Magyar Szó« koji bi svima mogao poslu-

crkve u Novom Sadu. Ta neomešana i nesankcionirana »sloboda« za posledicu ima da se malobrojni nezatrovani mediji u Srbiji, poput »Čistoće i zelenila«, bave analizom i duhovnom neutralizacijom njihova djelovanja, koje je »konstantno-latentno« militaristički intonirano i usmjereno u pravcu paljenja mase. U takvoj situaciji i ono malo prostora koje preostane za promicanje istinskih civilizacijskih vrijednosti, poput, primjerice, prava na različitost (makar se ona ticala i pripadnosti malim vjerskim

redakciji, to je dobro poznato. Ipak smo mi i kao društvo i kao država i kao mediji daleko od Engleske i BBC-a.

HR: Kakav značaj, po Vašem mišljenju, trenutno imaju lokalni mediji, a kakav bi trebali imati?

Trenutačno veoma mali, ali moram reći da su mediji sami krivi za to. Predugo je, ipak, trajala svijest o moći osnivača i važnosti »struktura« da bi se preko noći ona promijenila i unutar glava samih novinara. S druge strane, i već spomenuta »sloboda« pridonijela je da se u najvećem dijelu lokalnih medija ide linijom manjeg otpora, tj. u smjeru totalne komercijalizacije njihovih sadržaja. Pogledajte samo stranice lokalnih novina, televizijske ili radio emisije: nikada više kuhinjskih recepata, natjecanja u raznoraznim kuhanjima, sponzora manifestacija... Sve to utječe da se lokalni mediji veoma malo bave temama koje su u biti univerzalne. Namjesto da se ozbiljno pozabavimo pitanjima tko to i zbog čega piše grafite pune mržnje u gradu kakav je Subotica; kakve su posljedice skitnji malodobnika do jutarnjih sati i divljanja motorista

žiti kao uzor. Taj je dnevni list svih ovih godina, a napose posljednjih dvadesetak, pokazao da su i pripadnici nacionalnih manjina građani ove države, jednako zainteresirani i opterećeni problemima u njoj kao i pripadnici većinskog naroda. Jedino se u ovim novinama mogu pronaći sadržaji koji pariraju, a po kvaliteti nerijetko i nadilaze one koji izlaze na srpskom. Politika zatvaranja u sebe i u najvećem broju bavljenje samo temama koje su direktno ili indirektno vezane za određenu nacionalnu zajednicu je pogubna prije svega za nju samu, jer je gura u dragovoljnu samostalnicu što kao posledicu ima kasniju nesposobnost uklapanja u društvo uopće.

HR: Kakvim biste odnose između novinara lokalnih medija i lokalne samouprave, jesu li uvijek sve informacije dostupne?

Izuzetno lošim, od kojega je gori samo odnos s institucijama države. Ali, i tu su novinari glavni krivci. Budući sam i sam nerijetko u prilici biti na istom mjestu jednostavno ne mogu a ne primijetiti dragovoljno pristajanje novinara na sluganski odnos spram političara, ali i većine

Nikad članom...

Zlatko Romić rođen je 16. listopada 1962. u Subotici, gdje je završio osnovnu školu i srednju Pedagošku akademiju. Sredinom osamdesetih je apsolvirao na Filozofskom fakultetu na katedri za srpsko-hrvatski jezik i jugoslavensku književnost, ali na preostala dva ispita nikada nije izašao. Radio je u osnovnim školama »Jovan Jovanović Zmaj« i »Jovan Mikić« u Subotici i »Matija Gubec« u Tavankutu i »Ivan Milutinović« u Maloj Bosni. Osim spomenutih medija, pisao i za »Nezavisni indeks« iz Novog Sada i beogradski »Danas«. Trenutačno je i dopisnik novosadskog »Dnevnika«. Nije član niti jedne novinarske asocijacije, sindikata ili bilo koje udruge. Oženjen je, ima sina i kćerku.

sugovornika uopće, u želji da im se dopadnu. Naravno, predstavnici lokalnih vlasti, političari i utjecajni ljudi uopće, toga su duboko svjesni i stoga novinare i tretiraju tako kako ih tretiraju. Stoga je i dolazak do značajnije informacije stvar simpatija i uvijek vrijednosno labilnog »minulog rada« samog novinara, a ukoliko do toga i dođe, onda je to i stvar koja u perspektivi ima »strah od iznerviranog očekivanja«. Greška je, dakle, u samom startu: političar bi trebao raditi svoj posao, novinar svoj bez ikakvih robovlasničkih odnosa tijekom tog procesa. Ukoliko to novinar ne vidi, vidi sugovornik. Ali i čitatelj, gledatelj ili slušatelj.

HR: Kako vidite događaje u »Subotičkim novinama«, mediju u kojem ste godinama radili, a privatizaci-

Žalosno je što se uopće na ovakav način mora govoriti o Balintu Vujkovu, ali za to nije kriva »Hrvatska riječ«. Balint Vujkov je, uz *Danila Kiša* i *Dezsőa Kosztolányija*, najveće literarno ime koje je Subotica dala. Uz to, sa oko 2000 sakupljenih narodnih pripovjedaka i bajki na različitim hrvatskim dijalektima i govorima, ponajviše bunjevačkoj ikavici, on je i daleko najveće hrvatsko ime u tom dijelu književnosti. Na žalost, niti grad u kom je rođen, niti Vojvodina, niti Srbija, niti Hrvatska nisu pokazali sluh dostojan njegova djela. Danas svako dijete zna za Svetog Savu i đavla, Eru i Turčina, »Ivicu i Maricu« itd. ali ne zna za »Crnka i Crvenka« ili »Devet jezika«, bajke i pripovijetke koje su nenadmašne ne samo u ljepoti jezičnog izričaja nego i

je najviše zaslužan za objavljivanje CD-a i slikovnica. Dodamo li tu još i Vojislava Sekelja, koji je sve vrijeme postojanja »Žiga« objavljivao kratke »pripovitke« Balinta Vujkova, *Sanju Vulić* iz Zagreba, koja je također dala značajan doprinos u rasvjetljavanju značaja djela Balnita Vujkova i još desetak imena koji su njegovi istinski poznavatelji i štovatelji, dobivamo na koncu tužnu sliku o malom broju ljudi zainteresiranih za bavljenje narodnim blagom što ga je Balint skupio za sve nas. Pa ipak, i sama manifestacija svjedoči činjenicu da je bolje no što je bilo petnaestak godina nakon njegove smrti.

HR: Rado govorite i pišete na ikavici bunjevačkih Hrvata. Kako vidite »suživot« govora i dijalekta s

od temeljnih odrednica svakoga čovjeka. Ovim, naravno, ne želim reći da se zalažem za »dijalektizaciju« javnoga govora, ali se isto tako protivim »standardizaciji« dijalekta pod svaku cijenu. Novine, kazalište, književnost, pa čak i obrazovne institucije u okviru nastavnog programa, pravo su mjesto da se nađe prava mjera za ovaj suživot.

HR: Prašinu je nedavno podigla javno izrečena kritika od strane Vojislava Sekelja u emisiji »TV tjednik« o produkciji u hrvatskoj zajednici. Što mislite, je li kritika potrebna i, s druge strane, kako se prihvata?

Kritika je svakog zajednici, pa tako i hrvatskoj, potrebna kao kiša zemlji ovih dana. Kritika, po prirodi stvari, ne godi onomu na koga se odnosi, ali je njegova veličina upečatljivija upravo ukoliko je spreman prihvatiti ju. Primjer kojeg ste naveli iz »TV tjednika« dovoljno je indikativan da sam za sebe govorim o stanju spremnosti na kritiku unutar hrvatske zajednice. Tko se sve tu, moram reći s pravom, nije prepoznao? I komitet za informiranje, i posmrtni političari i novinari-dušobrižnici i pravovjerni puk i... Reći da hrvatska zajednica u okviru Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini nije izgradila niti jednog prepoznatljivog političkog predstavnika, da je književna produkcija bremenita nadrispisateljskim sadržajima »lakih slova«, a njihovo gotovo pa nepotističko predstavljanje lišeno svake kritičke klice; reći da je folklor i dalje dominantna kulturna odrednica vojvodanskih Hrvata, bez jasne vizije za bilo što suvremenije ne mora značiti istinu, ali mora značiti pravo na mišljenje. To se, bez obzira na argumente, kod nas ne događa i stoga ih strelica Vojislava Sekelja toliko bode. Njemu se, zapravo novinarki, spočitava sugovornikovo emotivno stanje. Pa što ako je plakao? I to je poštenije nego li da je lagao. Ili je bolje ovo drugo zato što se ne uočava tako lako?

HR: Doima se, premda ste svojim radom bili prisutni u hrvatskom književnom i novinarskom krugu, da ste se posljednjih godina u stanovitaj mjeri samoizolirali. Što je tomu razlog?

Ima me tijekom svih pet godina kao sudionika »Dana Balinta Vujkova«, odnedavno i u »Leksikonu podnavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«, bilo me je na Radiju, pa i u »Hrvatskoj riječi«, ako hoćete. Meni je to dovoljno. Odgovor na drugi dio pitanja je valjda jasan. Nakon petnaestak godina upoznao sam ljude i njihove karaktere unutar hrvatske zajednice. Stoga ću u svađi između *Laze* i *Martina* uvijek izabrati *Ružu*. Kod nje su sadržaji pitkiji od jagme oko lovine u ataru koje pripada HNV-u.

jom ga, skupa s većinom novinara, napustili?

Koga to zanima zna za razloge zbog čega je 14 ljudi napustilo »Subotičke novine« u trenutku njihove privatizacije i nedugo potom počelo raditi u »Subotičkim«. Osobno, a vjerujem niti kolege s kojima radim, nisam iznenađen događajima u novinama u kojima sam pisao 11 godina. Mi smo to, jednostavno, predvidjeli.

HR: Vaš tekst o »Balintu Vujkovu« u »Subotičkim novinama« bio je inicijalna kapisla da se osmisli i realizira manifestacija »Dani Balinta Vujkova«. U čemu vidite značaj opusa Balinta Vujkova i ove književno-znanstvene manifestacije?

duhu samoga pripovjedača, pa, ako hoćete, i u žanrovskoj korektnosti i stilsko-izražajnom bogatstvu. Stoga je sramotno da se nijedan književni centar nije zainteresirao za obnavljanje njegovih knjiga kao što je i sramotna lokacija na periferiji Bajskih vinograda, gdje se nalaze dvije-tri kuće s adresom Balinta Vujkova. A riječ je o čovjeku-instituciji čije je djelo dovoljno veliko za uvrštavanje u nastavne sadržaje svih obrazovnih razina. Na sreću, moj tekst u »Subotičkim novinama« potaknuo je ravnateljicu »Hrvatske čitaonice« *Katarinu Čeliković* da inicira »Dane Balinta Vujkova«, bez koje niti danas ne bi bilo njihove organizacije. Na sreću, vrijednost Balinta Vujkova prepoznao je i *Rajko Ljubić*, koji

književnim jezikom u pisanim medijima?

Vrlo jednostavno. Dijalekt je, kao i žargon, idiom..., živa tvar kojom se često bolje i živopisnije, a ponajprije vjerodostojnije, može izraziti ono što se osjeća. Evo Vam primjer iz Balinta: »Bogat ko nije dužan, a mlad ko je zdrav«. Može li se jednostavnije izraziti vrlo složena životna empirija? Uostalom, električni mediji su tu u prednosti: izjava sugovornika autentična je bez obzira govori li on dijalektom ili književnim jezikom, a nisu rijetki slučajevi da mijša i jedno i drugo. Stoga je »prevođenje« dijalekta na književni jezik u pisanim medijima nakaradno stavljanje sugovornika u ponižavajući položaj, jer su ime i govor jedne

Susret djece i roditelja na Bikovu

Pružiti djeci najbolje

U nedjelju 6. svibnja susrele su se obitelji čija djeca pohađaju prvi razred u hrvatskom odjelu u Osnovnoj školi »Matko Vuković«. Ovaj susret je održan na salašu obitelji *Tikvicki* na Bikovu, čiji sin također nastavu pohađa u ovom odjelu. Djeca su imala prigodu družiti se i igrati se van škole, te se bolje upoznati jedni s drugima i s roditeljima svojih prijatelja, dok su roditelji međusobno podijelili svoja iskustva i bolje se upoznali.

Ovu prigodu iskoristili smo i popričali s roditeljima koji su govorili o aktualnoj temi, o obrazovanju djece na hrvatskom jeziku, kao i o aktualnom upisu djece u prvi razred.

Pravi put za naše dijete

»Kolebali smo se oko upisa naše kćeri u hrvatski odjel, točnije bili smo nesigurni, no ipak smo odlučili upisati je u hrvatski odjel, jer je išla u vrtić »Marija Petković« gdje je dobila osnove hrvatskog jezika. Sada mogu reći

samo da smo zadovoljni i da se niti u jednom momentu nismo pokajali što smo odabrali ovaj put za naše dijete. Djeca se međusobno družu, a i mi roditelji, svi imamo iste, zajedničke ciljeve. Mislim da ne mogu poštivati tuđe, ako ne poštujem svoje, a na ovaj način poštujem svoje. Ovo je pravi put do civiliziranih međuljudskih odnosa« rekla je *Tatjana Bajić*

Pozitivno iskustvo

»Imamo dva starija sina koja nisu imala drugu mogućnost nego ići u srpsko – hrvatski odjel.

Kada smo čuli da nam se pruža mogućnost svoje dijete upisati u školu u kojoj će moći nastavu pohađati na svom materinjem jeziku, nismo se predomišljali, zapravo smo to i očekivali. Zadovoljni smo dosadašnjim radom i programom, te mogu samo reći kako je naše iskustvo pozitivno« kaže *Tome Kopilović*

Zajednički ciljevi

»Kada smo saznali za mogućnost da naše dijete upišemo u hrvatski odjel, nismo se uopće predomišljali o tome. Bilo je jasno da ćemo ga upisati u hrvatski odjel i pružiti mu mogućnost da se školuje na svom materinjem jeziku. S obzirom da imamo i još troje starije djece, koja su nastavu pohađala na srpsko-hrvatskom jeziku, mogu reći da smo jako zadovoljni ovim programom i sretna sam što smo mogli djetetu pružiti ovakvu naobrazbu. Sva ova djeca skupa

dišu, skupa se družu i imaju zajedničke ciljeve. Ne bih mogla povući neku paralelu između starije djece i Marina, koji ide sada u prvi razred, jer je sada školstvo drugačije, a drugačija su i vremena. Odlučili smo iskoristiti ovu mogućnost koja nam je omogućena i pružiti svom djetetu najbolje. Osim jezika tu se poštuju i vjerski blagdani, običaji i tradicija našega naroda, djeca pripremaju priredbe za Božić i to rade s veseljem. Mislim da će roditelji koji ne iskoriste ovakvu mogućnost i pravo koje imamo, uskratiti puno svom djetetu« rekla je *Gabrijela Tikvicki*.

Dvojba oko upisa

»Stariji sin nam pohađa četvrti razred osnovne škole »Matko Vuković« u hrvatskom odjelu, a evo sada je i drugi sin u prvom razredu. Moramo priznati da smo kod prvog djeteta bili u dvojbi oko upisa, čak smo ga prvo upisali u srpski odjel, ali kasnije smo shvatili da je ovo ipak bolje za njega. Nismo se bojali eventualne

nedovoljne stručnosti, ili kako će naše dijete govoriti hrvatski, nego smo se bojali što će biti ako to ne zaživi. No, shvatili smo da ako se i desi tako nešto, neće naše dijete biti jedino. Kada smo upisivali drugo dijete nismo se predomišljali, nego naprotiv, vidjeli smo da je to dobro i da smo ispravno postupili, te dvojbe nije bilo. Ukoliko i za šest godina bude hrvatskih odjela, a nadamo se da će ih biti, već sada znamo da ćemo i kćerkicu upisati u hrvatski odjel. Sretni smo i zadovoljni što se ideja za ove susrete ostvarila, jer je doista bitno da se susrećemo i družimo, kako djeca tako i mi roditelji« rekli su *Ksenija i Vladislav Horvatski*.

Ž. V.

Kiša nije omela r

Osnovni cilj ovoga susreta bilo je zajedničko druženje, susret obitelji čija djeca idu skupa u razred. S obzirom da u ovome odjelu ima 22 učenika, okupio se lijepi broj obitelji, dok su ovome susretu prisustvovali i dragi gosti, obitelj *Davora* i *Meri Vidiš*, bikovački župnik vlč. *Julije Bašić* i pater *Ivan Holetić*.

Okupljanje je bilo oko podneva, nakon čega je uslijedio zajednički ručak. Iako je vrijeme bilo kišovito, te je dječju igru u prirodi omela obilna kiša, djeci nije bilo dosadno. Skupa su gledali crtiće, pjevali, igrali se raznih igara, a i usprkos lošem vremenu odigrana je i po koja kratka nogometna utakmica. Pokraj djece uživali su i roditelji, koji su se također upoznavali, družili i razgovarali. Svi su ovaj susret ocijenili dobrim i potrebnim, kako za njihovu djecu, tako i za njih same.

Kako je rekao i jedan od organizatora ovoga susreta *Mičo Skenderović*, ovakvi su susreti i više nego potrebni. Djeca i pokraj škole i svih obveza koje imaju mogu uvi-

jek naći vremena za svoje prijatelje. Rekao je kako je bitno da se naša djeca međusobno poznaju i druže, jer ih vežu ista vjera, kultura i tradicija jednoga naroda. O planovima za budućnost Skenderović je rekao kako ova skupina djece, pa i neki roditelji, uskoro idu na more u Hrvatsku, te kako su osigurali sponzorstva. Glavni pokrovitelj ovoga odmora bit će grad Vukovar i gvardijan vukovarskog franjevačkog samostana pater *Zlatko Špelar*, koji uvijek nastoji pomoći hrvatskim obiteljima.

Ispravan odgoj djece

»Ovakvi susreti su jako dobri i za naš ambijent su vrlo potrebni. Hvala onima koji su ovu ideju iznijeli na svjetlo, da se ona mogla i ostvariti. S obzirom da naša mladež nema svoj centar, ovo je pravo mjesto za ovakve susrete, daleko od javnosti, daleko od napadanja i kritika. Ovdje se može na miru i pjevati i moliti, ovaj susret je za pohvaliti. Ovo je pravi odgoj djece, i za Crkvu i za narod, jer hrvatski se jezik slabo čuje, malo se zna o njemu i malo se hrvatski književni jezik govori. Ovakvi susreti su nadogradnja za sve što ove mlade ljude u životu čeka, kao katolike i Hrvate« rekao je pater *Ivan Holetić*.

Isprika

U prošlom broju »Hrvatske riječi« u tekstu »Veliki jubilej u Rumi«, objavili smo da se knjiga autora Ratka Rackovića zove »Duhovni i kulturni život Hrvata u Rumi«. Riječ je o pogrešci, a pravilan naziv knjige glasi »Doseljavanje i duhovni život Hrvata u Rumi«. Ispričavamo se autoru knjige i čitateljima.

Uredništvo

Radost zajedništva

Obiteljska okupljanja

»Ova ideja, da se ovako okupimo, potekla je od najstarijeg i najiskusnijeg roditelja u odjelu koji pohađa i naš sin, tvorac ideje je *Mičo Skenderović*. Svi roditelji su podržali ovu ideju i mi smo prihvatili da se ovaj susret održi na našem salašu, koji je tu baš radi ovakvih okupljanja i druženja. Potrebno je da se djeca i roditelji upoznaju, a i da se ostvare i kontakti među roditeljima. Iz ovoga susreta će vjerojatno proizići i neka obiteljska druženja, jer se i mi

roditelji ne poznajemo dovoljno, a o mnogim stvarima isto ili slično razmišljamo« rekao je domaćin *Grgo Tikvicki*.

Snoplje je teško slomiti

jer svećenici su uvijek bili za narod i nastojali su ucijepiti u narod ispravne vjerske istine, kao što majka ucjepljuje, putem mlijeka, svoj govor u narav djeteta, te da tako taj govor zadržimo što duže na ovim prostorima i da osjetimo potrebu zajedništva, jer Isus kaže: 'Gdje su dvojica ili trojica u moje ime ja sam s njima'. Ako osjetimo da smo jedno nitko nas neće slomiti, lako je slomiti jednu ili drugu obitelj, kao što je lako slomiti jedan prut, ali kada se pruće nalazi u snopu, onda ga je teško slomiti. To je vrlo bitno našem hrvatskom narodu, da ima to u svijesti i to od najra-

»Najprije moram reći iskreno hvala, što sam mogao doći na ovaj susret, na ovo zajedništvo naših hrvatskih obitelji, na području Subotice i njezine šire okolice. Sretan sam što sam tu upravo s našim narodom,

nijeg djetinjstva. Sretan sam što učiteljica *Ana Čavrgov* nastoji upravo to prenijeti na mlađe naraštaje naših obitelji, osobito roditelje koji su se odazvali hrabro i neustrašivo dokazivati da nas je bilo, da nas ima i da će nas biti na ovim prostorima plodne naše bačke ravnice. Hrvati su tu rođeni, Hrvati tu žive, a tu će i ostati« rekao je bikovački župnik vlč. *Julije Bašić*.

Potrebni su nam ovakvi susreti

»Prije svega moram reći kako mi je jako drago što je ovdje na Bikovu napravljen susret roditelja i djece koja pohađaju nastavu u hrvatskom odjelu. Naravno, tu ima nekoliko entuzijasta koji su ovu ideju i proveli u djelo, no bitno je to da se ovdje osjeti zajedništvo. Što više imamo ovakvih događaja, to je bolje, da se roditelji i djeca međusobno više upoznaju, a svakako su potrebni ovakvi skupovi i po atmosferi možemo vidjeti da su svi zadovoljni« rekao je generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*.

Željka Vukov

O neodgovornosti i nesposobnosti javnih vlasti

Zgrada se Hrvatskog narodnog kazališta ima srušiti!?

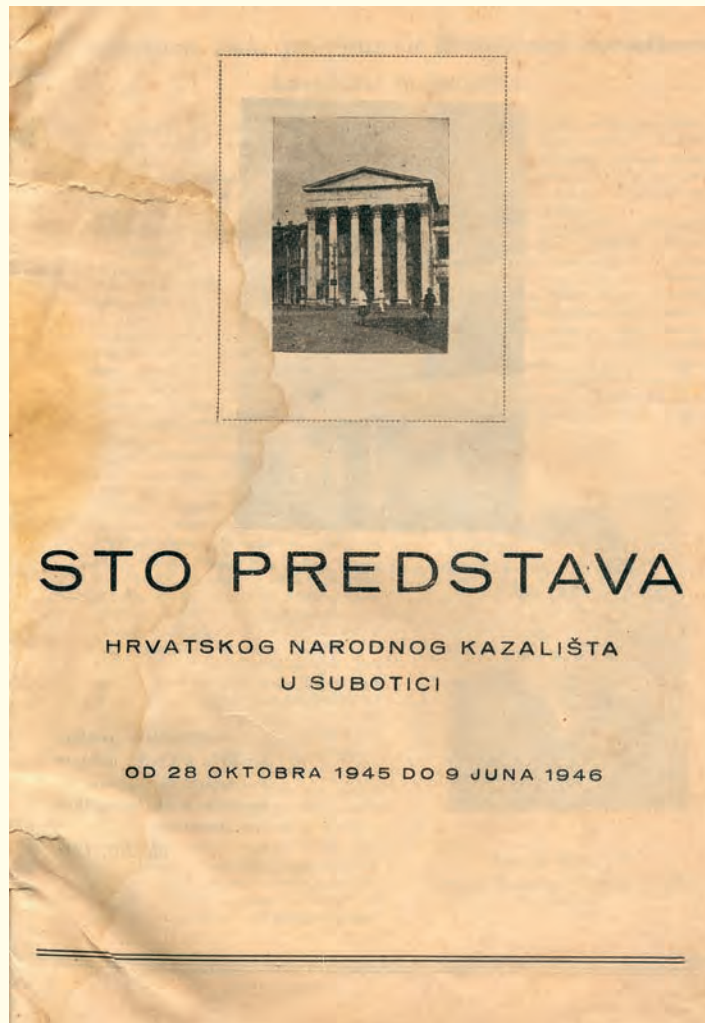
*Skoro nikome nije posve i do kraja jasno zašto se ova zgrada ima rušiti a ne, recimo, renovirati, niti pak tko je, kada i kako odluku o tomu donio * Još je čudnije to što se u proces rušenja treba ovih dana ući a da cjelovito idejno rješenje još uvijek nije gotovo (!?), te da nisu osigurana ni sva potrebna financijska sredstava, koja uopće nisu mala!? * Zašto građani Općine Subotica moraju plaćati neinventivnu, očito, skupu, zakašnjelu i posve promašenu promidžbenu akciju kojom se pravda jedna odluka vlasti?*

Piše: Tomislav Žigmanov

Svjedoci smo posljednjih mjesec i nešto dana, pomalo histerijske, kakofonije subotičke lokalne vlasti. Uzrok ovome nesvakidašnjemu stanju jest, skoro ničim ozbiljno izazvana, namjera da sruše, ni manje ni više već, jedan od najprepoznatljivijih urbanih toposa Subotice – zgradu Narodnog kazališta – i relativno burne reakcije koje su uslijedile. Naime, skoro nikome nije posve i do kraja jasno zašto se ova zgrada ima rušiti a ne, recimo, renovirati, niti pak tko je, kada i kako odluku o tomu donio. Još je čudnije to što se u proces rušenja treba ovih dana ući a da cjelovito idejno rješenje još uvijek nije gotovo (!?), te da nisu osigurana ni sva potrebna financijska sredstava, koja uopće nisu mala?! Sve kao da više sliči nekakvoj trećerazrednoj burleski a ne našoj zbilji...

Vrijedi napomenuti kako je ova građevina u središtu Subotice vremenom postala, nakon Gradske kuće, vjerojatno najmarkantnijim identitetskim znakom najuže gradske jezgre, te da će rušenjem ove zgrade urbani identitetski okvir Subotice biti ne samo izmijenjen već i uveliko narušen, to jest trajno unakažen... Dodatni problem predstavlja činjenica što će se na ovaj način i dio multikulturalne baštine grada, čega su inače svima puna usta, biti trajno uništen. Time se samo pokazuje koliko Subotica kao grad, zapravo, nije dovoljno sposobna voditi brigu o vlastitom kulturnom, u ovom slučaju i urbano-arhitektonskom, naslijeđu.

SPOMENIČARENJE O TUDEM TROŠKU: Najava, pak, da

će se na istome mjestu izgraditi slična, ali »nova, veća, ljepša...« zgrada je neuvjerljiva, jer nije snažno obrazloženo zašto se postojeća ima srušiti. Stoga sve to uveliko sliči onoj narativnoj paradigmi s početka devedesetih, kada se nekima, sjećate se, prohtjelo napraviti »ljepši i stariji« Dubrovnik. Također ima tu i nečega i od mesijanskog u naravi ovdašnjih političara – nije, naime, ova manira daleko od prakse iz

socijalizma kada je svaka garnitura vlastodržaca sebi ostavljala nekakav spomenik – možda je Božovićovo reinstaliranje cara Jovana ponajbolji primjer toga. No, problem je u tome što su sada vlasti, hvala Bogu, promjenjive, no nije dobro što bi sada onda mnogi spomeničarili... Jer, od njihovih se spomenika više se ne da živjeti!

Slučaj je plana rušenja zgrade gradskog kazališta posebno zanimljiv i iz kuta hrvatske zajednice

u Općini Subotica, budući da ova kazališna zgrada predstavlja neizostavni dio njezine, istina dosta skromne, kulturne povijesti – u njoj je, naime, desetak godina djelovala jedina profesionalna kulturna ustanova koji su Hrvati ikada imali u ovome gradu – Hrvatsko narodno kazalište, a više od trideset godina na sceni su uspješno izvođeni komadi mjesnih subotičkih autora. Uništi li se ova zgrada, uništiti će se postupno tako i sjećanje na to, a subotičkim će Hrvatima preostati ono što jedino danas i imaju – neuglednu prizemnu kućicu podalje od gradske jezgre sa socrealističkom tvorničkom dvoranom kao kulturnim prostorom, koja svoju namjenu najbolje ostvaruje iznamljivanjem za svadbe!

PREVIŠE UPITNOSTI: Ono što nije prijeporno jest da je cijeli slučaj glede rušenja zgrade kazališta zapravo bio vođen diletantski – manjkalo mu je od samog početka otvorene političke debate, transparentnosti i demokratičnosti u vođenju procesa, uključenosti stručne i zainteresirane javnosti te računanja na neku vrstu konsenzusa svih zainteresiranih. Stoga smo ponovno bili svjedoci kako je na djelu bila politika »svršenog čina« demonstrirana od strane uskog kruga ljudi – građani su sa svime upoznati tek kad je stvar poodmakla i to, pazimo dobro, smjenom gradskog arhitekta, najodgovornije osobe za tako što, koji je ustvrdio kako je ponuđeni koncept idejnog rješenja nove zgrade i više nego prijeporan! Do tada, vrijedi to ponoviti, mali je broj ljudi uopće znao da se tako što i priprema! Stoga

biva jasno zašto je ovaj postupak gradskog arhitekta iznenadio čak i neke koalicijske partnere Saveza vojvođanskih Mađara!? Držanje, pak, lokalnih čelnika Demokratske stranke sličilo je držanju mlade koja je zbog nekakvih viših interesa primorana biti u braku koji je pred raspadom. Nije nezanimljiv ni podatak da se nitko iz Upravnog odbora Narodnog kazališta do sada nije javno obratio te detaljno izložio cijelu stvar.

Na koncu, reći ćemo kako argument, da se mora graditi veća zgrada poradi drame na hrvatskom, koji se gdjekad spominje, uopće »ne pije vodu«. Dodat ćemo tek da do sada nije učinjen niti jedan ozbiljniji korak u smjeru njezina osnutka!

Na taj način, sve skupa promatrano, na vidjelo su ponovno izašle brojne manjkavosti ovdašnjih lokalnih vlasti, u čijem je temelju ipak povećana nesposobnost da se dobro upravlja gradom. U tom smislu, na primjer, otužno je bilo gledati kako gradonačelnik Subotice svečano vodi prve ljude iz hrvatske diplomacije i pokazuje im oronulu zgradu! Ni riječi o odgovornosti za uzroke koji su doveli do takvog stanja niti se pak dao nazrijeti jasniji smisao pokazivanja ruševina stranim diplomatima, osim što se, čini se, još jednom osvjedočila toliko nam bliska servilnost spram onih moćnih. Nije nevažno ni to da isto razmetljivo pokazivanje vlastite bijede, na primjer, nije učinjeno i glede mađarskih diplomata.

UNIŠTAVANJE IDENTITETA: I ako prihvatimo da drugo od ne samo ove garniture lokalnih vlasti nismo ni mogli očekivati, čudi zapravo i sljedeća stvar – ovoga se puta zorno pokazalo kako naš grad nema razvijenu javnost u klasičnom smislu te riječi. S jedne strane, imamo novinstvo koje je veselosveščarsko, legijostransko ili pak nacionalno preobraćeno, a s druge strane, osim izuzetaka, preslabe i od politike ovisne elektroničke medije, koji su usto skrhani neizvjesnošću i strahovima od započete privatizacije. Odsustvo kritički nastrojene inteligencije može se tumačiti ili njihovim pre-

Umjetničko, administrativno i tehničko osoblje Hrvatskog narodnog kazališta.

malim brojem ili pak time što je jedan značajan broj sinekuralno od grada obvezan na šutnju!

No, bez obzira na ovaj konkretni uzrok, sve je skupa posljedica višedecenijskog uništavanja lokalnog gradskog identiteta, odsustva kontinuirane politike razvoja grada, uzničkoga odnosa vlasti spram inteligencije i njihovog palanačkog pristajanja na poziciju ukrasa, te pačanja u uređenje grada onih koji Suboticu doživljavaju kao vlastiti posjed. Stoga onda ne treba čuditi da su ovim gradom prečesto upravljali i da su na ključnim pozicijama u oblasti kulture bili oni kojima je Subotica bila tek usputna postaja u, mahom neuspješnoj, karijeri. U tom smislu je znakovito da se ova bruka događa za vrijeme vla-

sti koje predvode ljudi koji, osim vjerojatno članova njihove najuže obitelji, nitko ne zna točno mjesto od kuda su došli u ovaj grad. Grad, koji upravo ovih dana gubi i posljednji nanos vlastite patine – žutu kocku u Ulici braće Radić... Naravno, bez ikakvog protivljenja ikoga!

NEMOĆ HRVATA: U svemu tomu vrlo je zanimljivo bilo pratiti i ponašanje hrvatske stranke koja je na vlasti u gradu. Već je rečeno da Hrvati, zbog dijela povijesti vezane uz zgradu, trebaju biti za cijeli slučaj zainteresiraniji. Bilo je, na primjer, za očekivati očitovanje snažnije odlučnosti u protivljenju glede najave rušenja zgrade, recimo da se zaprijetilo raskidom koalicijskog sporazuma

ili izlaskom iz vlasti. No, kako se to ili nešto slično nije dogodilo, vjerojatno su i ovdje neki »viši« interesi prevagnuli...

Pa ipak, ako se već iz nekih samo njima znanih razloga i nije pristalo na rušenje zgrade kazališta, ali samo na deklarativnome planu, onda je bilo za očekivati i nekakav prigovor Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini u svezi s promidžbenom akcijom lokalne samouprave koju je poduzela glede opravdanja potrebe za rušenjem (!?). U pitanju su mega plakati u gradskom središtu, video uradci, razglednice i lifleti koje je lokalna samouprava slala građanima. Inače, akcija koja se ne vodi na hrvatskom jeziku kao jednom od jezika u službenoj uporabi u Subotici. Akciji u kojoj u idejnom rješenju, kako je prikazano, nigdje ne stoji da će ono biti i Narodno kazalište. Opet su, čini se, ispalili tek nemoćni posljedak grube majorizacije srpsko-mađarske prevlasti. Na koncu, bilo bi zanimljivo dobiti odgovor na nekoliko pitanja glede ovog posljednjega – zašto građani Općine Subotica moraju plaćati neinventivnu, očito, skupu, zakašnjelu i posve promašenu promidžbenu akciju kojom se pravda jedna odluka vlasti? Koliko ona staje porezne obveznike – od tiskanja razglednica preko snimanja filma do poštanskih troškova? Tko je donio odluku da se ona pokrene? Koja ju je agencija realizirala i za koji novac?...

Prizor iz jedanaeste slike „Matije Gubca“ (Jelka Šokčević-Asić i Branko Špoljar)

Konferencija za tisak udruga poljoprivrednika

Oglasom se traži ravnopravnost svih poljoprivrednika

*Oglas za javnu licitaciju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, koji je Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije predan 17. travnja 2007. godine, treba ostati nepromijenjen, jer je to interes lokalnog stanovništva i dosadašnjeg korisnika ovog zemljišta, stoji u dopisu poljoprivrednih udruga * Ovim se dopisom apelira na resorno Ministarstvo da učini sve kako bi se dobila suglasnost na ovaj oglas*

Piše: Olga Perušić

U petak 4. svibnja u Plavoj vijećnici Gradske kuće u Subotici održana je konferencija za tisak šest poljoprivrednih udruga koje djeluju na teritoriju Općine Subotica, a povodom ne dobivanja suglasnosti od mjerodavnog Ministarstva na Odluku o raspisivanju javnog oglasa za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u Općini Subotica.

Tim povodom poljoprivredne udruge poslale su dopis predsjedniku Općine Subotica *Gézi Kucseri*, predsjedniku Skupštine Općine *Saši Vučiniću*, dopredsjedniku Općine Subotica *Petru Kuntiću*, predsjedniku III. komisije *Marinu Vidakoviću*, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, ministru koordinatore *Predragu Bubu* i predsjedniku Izvršnog vijeća AP Vojvodine *Bojanu Pajtiću*, u kojemu se navodi kako je na radnom sastanku odlučeno da se dalje inzistira na usvajanju teksta oglasa.

»Oglas za javnu licitaciju u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, koji je Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije predan 17. travnja 2007. godine, treba ostati nepromijenjen, jer je to interes lokalnog stanovništva i dosadašnjeg korisnika ovog zemljišta. Ovim se dopisom apelira na resorno Ministarstvo da učini sve kako bi se dobila suglasnost na ovaj oglas, da bi licitacija bila održana u što kraćem roku, a najkasnije do 1. lipnja 2007. godine, a sve u cilju održavanja i

razvoja sela, te zadržavanja mladih na selu«, stoji u dopisu koji su potpisali predstavnici Udruge poljoprivrednika Subotica, Udruge seljaka Općine Subotica, Klub proizvođača Čantavir, Udruga seljaka Stari Žednik, Udruga zemljoradnika sjevera Vojvodine i Udruga odgajivača svinja Bajmok.

KONTRADIKTORNOST: Na konferenciji je istaknuto kako u zakonu piše da je lokalnoj samo-

može neka tehnička osoba donositi tako bitne odluke koje će se odnositi na razdoblje od sljedećih pet godina i koje se tiče tako bitnog resursa kao što je zemljište. Stoga očekujemo da će lokalna samouprava i putem suda zaštititi svoje interese, kao što je i do sada učinila sve da zaštititi interese poljoprivrednika teritorija Općine Subotica«, komentar je *Miroslava Ivkovića*. Bez ovakvog napisanog oglasa, ni

upravi ostavljeno da odredi na koji će se način i pod kojim uvjetima izdavati državno zemljište. Lokalna samouprava je to i učinila, samo za takav tekst oglasa »tehničko ministarstvo« nije dalo suglasnost.

»Dolazimo u suprotnost zakona, jer je nekome dano pravo i obveza, a zbog interesa to pravo se uskraćuje. Prilikom donošenja zakona isto ovo Ministarstvo je inzistiralo da se pravo odlučivanja ostavi lokalnim samoupravama. Zbog toga ćemo i ustrajati u našim zahtjevima, uz lokalnu samoupravu, kako bi ona zaštitila svoje interese i interese svojih građana. Ne

poljoprivrednici, a ni dosadašnji korisnici državnog poljoprivrednog zemljišta s teritorija Općine Subotica neće biti u prilici zakupiti niti jedan hektar.

»Postoji nekoliko poduzeća koja ne podržavaju ovaj nacrt oglasa, poput Agrokombinata i drugih privatiziranih poljoprivrednih poduzeća, u kojima se ne shvaća kako su u istoj situaciji i pod istim zakonom kao i privatna gazdinstva, pa trebaju štiti vlastiti interese. Oni nemaju pravo veće od svih, što su dobivali u nekom prethodnom razdoblju, a sada se situacija mijenja. Oni trenutačno koriste neke parcele državnoga zemljišta bespravno,

pa misle kako će to tako ostati i da neće doći velike kompanije koje će uzeti to zemljište u zakup«, rekao je Árpád Kiss.

ŠTO DALJE: U kakvoj se situaciji nalazi poljoprivreda Općine Subotica, pojasnio je Petar Kuntić, istaknuvši kako su tržišni uvjeti loši, kako na tržištu poljoprivrednih proizvoda tako i na tržištu stočarskih proizvoda, jer su cijene ispod svake isplative razine. Na kretanje cijena na tržištu stoke svakako utječu politička situacija i pitanje Kosova i smatra se kako će poljoprivredni proizvođači biti u teškoj situaciji jer nam prijeti i suša.

»Još nemamo niti vladu, niti ministarstvo, što znači da će poljoprivrednici ostati bez premija i subvencija još iduća tri mjeseca. U tako teškoj situaciji nedostaje još samo da i lokalna samouprava okrene leđa i popusti pod pritiskom da se uradi licitacija kao u drugim općinama, nepogodno po poljoprivredna gazdinstva. Nije točno da prijedlog lokane samouprave ide na ruku samo pojedinačnim poljoprivrednim proizvođačima, već bi išao na ruku i vlasnicima kombinata«, naglasio je Petar Kuntić. Poljoprivrednici će i nadalje zastupati svoje interese jer nisu nelegalno ušli u zemljišne posjede bez ugovora.

»Mi smo sve radili legalno i takvi će nam biti i sljedeći koraci, a nadamo se da ćemo s lokalnom samoupravom ostvariti svoje interese«, zaključak je konferencije za tisak.

Viša tehnička i Viša odgojiteljska škola dobile akreditacije

Od 78 viših škola u Srbiji, koje su podnijele zahtjev za akreditaciju, 27 se nije akreditiralo, 18 je dobilo akt upozorenja i mogućnost da u roku od tri mjeseca popravi uvjete rada, dok su se 33 škole akreditirale – rezultat je procesa akreditacije viših škola objavljen na jučerašnjoj konferenciji za novinare.

Od 11 viših škola u Vojvodini, za osam su odobrene akreditacije, dvije su odbijene, a jedna mora dopuniti propisane uvjete.

Od subotičkih viših škola akreditacije za sve studentske programe dobile su Viša tehnička škola i Viša škola za obrazovanje odgojitelja, a odbijena je privatna Viša škola za marketing, trgovinu i turizam.

Škole koje nisu dobile akreditaciju neće moći na jesen upisati brucše, a oni koji već studiraju na njima, neće biti oštećeni, kaže pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu *Zoltán Jeges* i dodaje kako pitanje gdje će moći nastaviti studij – na matičnoj ili nekoj srodnoj školi ili fakultetu, tek treba riješiti s Ministarstvom prosvjete. Sukladno zakonu, akreditirane više škole će prerasti u visoke škole strukovnih studija i od sljedeće školske godine radit će po trogodišnjem programu.

U Vojvodini su akreditacije za sve studentske programe dobile i više tehničke škole u Novom Sadu i Zrenjaninu, više škole za obrazovanje odgojitelja u Novom Sadu i Kikindi, Viša poslovna škola u Novom Sadu, dok je Višoj odgojiteljskoj školi u Srijemskoj Mitrovici odobrena akreditacija za samo jedan studentski program, od četiri prijavljena.

Lj. D.

Imenovan novi privremeni zastupnik kapitala »Subotičkih novina«

Hipoteke su brisane s imovine »Subotičkih novina«, a Akcijski fond, koji je u centralnom registru upisan kao vlasnik 70 posto dionica, 30. je travnja za privremenog zastupnika kapitala postavio malog dioničara i bivšeg urednika ovog tjednika *Dorđa Dragojlovića*.

Održavanje Skupštine još ne znači da će moći biti obavljena primopredaja, jer, kako ističe Dragojlović, tek tada on može, kao privremeni zastupnik kapitala, odrediti datum i vrijeme primopredaje. Tada će oni koji su sada još tamo, a koji za to, prema njegovim riječima, nemaju nikakvu pravnu osnovu, morati sve ono što on nabroji u zapisniku, predati.

»Bojim se da to neće ići glatko i da ćemo morati primijeniti sve ono što država može primijeniti u ovakvim situacijama i da ćemo samo tako uspjeti preuzeti kontrolu«, kaže Dragojlović.

Ingerencije privremenog zastupnika kapitala gotovo su iste ingerencijama stečajnog upravitelja, što znači da mogu ukinuti sve odluke koje su donesene u međuvremenu, a koje su štetne, i naravno poduzeti sve pravne korake protiv onih koji su to uradili. »Upozoravam one koji su još tamo da dobro paze što rade, a ostale partnere »Subotičkih novina« da vrlo oprezno posluju s njima«, ističe Dragojlović.

Što se tiče statusa nekadašnjih vlasnika većinskog paketa dionica, Dragojlović je rekao da oni više nemaju nikakve veze s ovim tjednikom.

I. P. S.

Adaptacija zgrade Narodnog kazališta mogla bi uskoro početi

Adaptacija zgrade Narodnog kazališta mogla bi početi tijekom sljedećeg tjedna, a do otvorenja gradilišta odlučit će se hoće li se ograditi dio zgrade koji će se rušiti ili cijeli objekt, čulo se u Zavodu za urbanizam. Prema riječima ravnatelja Zavoda za urbanizam *Kristiána Bartusa*, odobrenje za glavni projekt je stiglo, a nakon što se s njime upoznaju i ovjere ga Elektrovojvodina, Toplana, Telekom i protupožarni odsjek SUP-a, gradilište će se otvoriti.

»Glavni projekt vratio se iz Beograda s tehničke kontrole, tj. revizije u Energoprojekt. Tri primjerka, koja su ovjerena, potrebna su nam kako bismo ih odnijeli u javna poduzeća te očekujemo ovjeru. Sva dokumentacija je tu, a zatim slijedi zauzimanje javne površine i ograđivanje objekta«, rekao je *Kristián Bartus*.

Za gradilište postoji poseban projekt izvođenja radova kao i plan preusmjeravanja prometa u središtu grada. Na pitanje novinara znači li eventualna promjena visine objekta izradu novog projekta, *Kristián Bartus* je rekao kako takav zahtjev za promjenom još nije stigao, ali da se projekt može, i što se tiče rješenja pročelja, mijenjati tijekom radova, ukoliko se ne mijenja gabarit temelja.

M. K. K.

Potpisi protiv rušenja i dalje se prikupljaju

Na inicijativu Liberalno demokratske partije, stranke G 17 Plus i Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, ponovno se prikupljaju potpisi građana za raspisivanje referenduma za očuvanje i revitalizaciju postojeće zgrade Narodnog kazališta. Potpisi se prikupljaju svakodnevno u središtu grada na štandu bez stranačkih obilježja. Aktivisti spomenutih stranaka potpise prikupljaju i na terenu.

Za raspisivanje referenduma izravno, temeljem građanske inicijative, odnosno bez prethodne odluke Skupštine Općine, potrebno je prikupiti potpise 20 posto biračkoga tijela Općine Subotica, što je preko 26 tisuća potpisa. Oni koji su u prethodnom razdoblju već potpisali peticiju za očuvanje i revitalizaciju zgrade Narodnog kazališta, trebali bi to ponovno učiniti, budući da je prethodno prikupljenih oko 4800 potpisa proglašeno nevažećim iz proceduralnih razloga.

M. K. K.

Kiša poplavila specijalističke ambulante

U noći između 5. i 6. odnosno 6. i 7. svibnja, obilna kiša je poplavila dio specijalističkih ambulanti u Općoj bolnici u Subotici. Do prokišnjavanja je došlo, jer je zbog izgradnje novog dijagnostičkog centra, nad specijalističkim ambulantom uklonjena krovna betonska ploča.

Kiša je preko ravnog i nezaštićenog krova prodrila u specijalističke ambulante, te je osoblje Zdravstvenog centra brzo reagiralo kako bi zaštitilo aparate i ostalu opremu. U tijeku je procjena štete, a zbog ovakvog stanja specijalističke ambulante će narednih nekoliko dana raditi u veoma otežanim uvjetima. Zdravstveni centar moli sve pacijente da imaju razumijevanja u odnosu na novonastale uvjete.

Nakon procjene štete, Zdravstveni centar će uložiti žalbu nadležnim tijelima s ciljem da se šteta nadoknadi i utvrdi odgovornost za propuste u toku rekonstrukcije Opće bolnice.

Održana redovita Skupština HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

Ladislav Suknović novi predsjednik

Predsjedništvo Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta, izabrano na redovitoj Skupštini, održalo je svoju prvu sjednicu 30. ožujka i izabralo novo čelništvo ove udruge. Za predsjednika je izabran dipl. pravnik iz Donjeg Tavankuta *Ladislav Suknović*, za zamjenicu predsjednika izabrana je profesorica povijesti i povijesti umjetnosti *Ljubica Vuković-Dulić*, dok je za tajnika izabran nastavnik razredne nastave *Antun Lučić*.

Članovi Predsjedništva izabrani na izbornoj Skupštini, održanoj 25.

Radno predsjedništvo

ožujka, su: *Sanda Benčik, Marko Berberović, Ivica Dulić, Suzana Gagić, Zoran Galfi, Boris Godar, Branko Horvat, Dalibor Križan, Antun Lučić, Josip Petreš, Jozefina Skenderović, Marica Skenderović, Kata Suknović, Ladislav Suknović, Mira Tumbas i Ljubica Vuković-Dulić.*

Za članove Nadzornog odbora izabrani su *Zlata Kopunović, Vesna Petreš i Marija Vojnić*, a u Disciplinsko povjerenstvo *Ema Buljovčić, Mirko Godar i Gabriška Stipić.*

T. Z.

Na Bonofestu u Vukovaru

Sudjelovali i VIS »Proroci«

»Sveti Bono, zaštitniče i djece i grada, usrdno te mole naša srca mlada, kao nekad davno prije budi uz nas sada, Vukovar nek' bude i svjetlost i nada«, riječi su ovo himne Festivala duhovne glazbe Bonofest 2007.

Vokalno instrumentalni sastav »Proroci« sudjelovao je na festivalu duhovnih glazbi Bonofest Vukovaru, koji je održan 4. i 5. svibnja u crkvi sv. Filipa Jakova. Dvadesetak mladih, koje je predvodila *Josipa Dević*, kao jedini sudionici iz inozemstva nastupili su na festivalu izvodeći pjesmu »Možeš ti, mogu ja«. Osim njih nastupili su i drugi sastavi iz Hrvatske poput VIS »Riječ« i mnogobrojnih dječjih zborova. Festival nije natjecateljskog karaktera, stoga je svaki sastav dobio za dar vitraž »Vukovarsku golubicu«, a sudionici privezak u znaku ribe kao simbol kršćanstva.

»Festival je otpočeo festivalskom himnom, Sv. Bono Vukovarski«, a organiziran je uoči proslave Dana grada Vukovara. Osim sudionika, nazočni su bili i gosti pjevači *Ivana Banfić i Gianni Samulin*, te »Nonet franjevac konventualaca«, priča glasnogovornik VIS-a »Proroci« *Petar Gaković*. Na natječaj je bilo prijavljeno čak 58 glazbenih brojeva, od koji je četrdeset sudjelovalo. Sudionike je sljedećeg dana svečano primila gradonačelnica Vukovara *Zdenke Buljan*, a VIS »Proroci« svoje sudjelovanje mogu zahvaliti glavnom organizatoru fra *Ivici Jagodiću*, koji im je bio domaćin.

»U nama prebiva duboka čežnja za radošću i pjesmom. Bog je taj koji nas može istinski raspoložiti za sebe. U životu smo sigurno iskusili

da drugima oko sebe ne možemo donijeti puninu radosti, ali zato možemo svojim pjesmama druge na to buditi i voditi. Kao i uvijek, tako i danas ljudi čeznu za radošću u Bogu. Vjerujem da ćemo kroz ove nove pjesme, koje se radaju na ovome festivalu, doći do tih putova koji nas vode do željenoga iskustva radosti. Nadamo se da će ovaj festival duhovne glazbe svima nama dati više optimizma i vedrine za budućnost i da će briga Povjerenstva za pastoral mladih uroditi

duhovnim plodovima te izvesti mlade na pravi put, put ljubavi, nade i sigurnosti. Bez mladih nema budućnosti, nema svjetla na putu života. Neka tome pripomogne i svaka pjesma koja se rađa iz čovjekova čuđenja i divljenja pred Vukovarem, nepokorenim gradom« – kazao je fra *Ivica Jagodić*, predsjednik Organizacijskog odbora Bonofesta 2007.

O. P.

Riječani u posjetu Tavankutu

Sportski i prijateljski susret

Posljednog vikenda travnja u Tavankutu je na uzvratnom nogometnom susretu boravila riječka ekipa Zvonimir '97. Članovi riječke nogometne ekipe su Hrvati iz

različitih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i nekoliko Hrvata iz Bačke, koji su početkom devedesetih godina prošlog stoljeća napustili ove naše prostore.

Prijateljsko i sportsko druženje Riječana i Tavankučana započelo je prije šest godina na inicijativu *Josipa Papa* iz Rijeke. Do sada su Riječani boravili tri puta u Tavankutu, a isto toliko puta su igrani uzvratni susreti u Rijeci.

Prvog dana, u petak, igrana je prva utakmica u župnom dvorištu u Tavankutu. Pobjedili su domaćini. U večernjim satima bilo je zajedničko druženje svih domaćih i gostujućih nogometaša. U subotu su Riječani bili gosti obitelji *Mate i Maje Matarić* na salašu na Nenadiću kraj Sombora. Bili su očarani ljepotom salaša i njegovog okoliša. U poslijepodnevnom satima pohodili su HKUD »Vladimir Nazor« u Somboru i razgledali znamenitosti grada. U predvečerje je u župnom dvorištu bio turnir između ekipa: Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Subotice, Riječana i Tavankučana. U nedjelju su svi sudionici bili na župnoj misi u Tavankutu, a misno slavlje predvodio je isusovac *Mirko Vukoja*, koji je više godina bio nogometaš za Riječane.

Ove dvije ekipe opet će se susresti u Rijeci na turniru kojim će biti obilježena deseta obljetnica kluba Zvonimir '97.

I. P.

Vojvođani na Slatinskoj smotri folklor

Zapaženi nastupi

*HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta se predstavio bunjevačkim igrama i izložbom radova u slami**
HKPD »Tomislav« iz Golubinaca je nastupilo s koreografijom »Golubinačka« hrvatska svadba

Usubotu i nedjelju, 28. i 29. travnja, održana je 13. po redu Slatinska smotra folklor. Na ovoj je manifestaciji sudjelovalo šesnaest KUD-ova, koji su prodefilirali gradskim ulicama i prikazali bogatstvo svojih narodnih nošnji, a na gradskom su trgu imali svoje nastupe. Dvanaest KUD-ova bilo je iz Republike Hrvatske i po dvije udruge iz Bosne i Hercegovine i Vojvodine. Iz Vojvodine na 13. Slatinskoj smotri folklor veoma zapažene nastupe imali su HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, koji se predstavio bunjevačkim igrama i izložbom radova u slami, održanoj večer ranije, te Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Tomislav«, koje je nastupilo, s koreografijom »Golubinačka« hrvatska svadba, a koja prikazuje srijemsku, tj. golubinačku svadbu, kakva se nekada održavala u Golubincima, a koja sada sve više postaje samo dio folklor.

Osim sudjelovanja na ovome festivalu, Golubinčani su iskoristili prigodu uspostaviti nova prijateljstva s udrugama iz raznih dijelova

Republike Hrvatske, te vidjeti se s mnogobrojnom rodbinom i prijateljima koji su tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća postali stanovnici Slatine, a duboki korijeni ih još uvijek vezuju za Golubince.

I. R.

Najljepše nošeno ruho

Uokviru drugog dana gostovanja bila je organizirana povorka ulicama Slatine a potom nastup svih kulturnih društava na trgu Sv. Josipa i izbor »Najljepše nošenog ruha«. Iz svakog društva prije svog nastupa po jedan par je predstavio i objasnio svoju nošnju i time sudjelovao u izboru. HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, kojeg su predstavili *Lidija Sarić* i *Darijan Bukvić* osvojili su 3. mjesto.

Lj. V. D.

Održana treća Šokačka večer

Gori lampa nasrid Vinkovaca

Još jedna vrlo uspješna priredba Šokačkih rodova

Vjerujem da i nema čitatelja »Hrvatske riječi« kojemu ovi lijepi stihovi narodne pjesme nisu poznati, a na zvuke tamburaša vinkovačkoga »Đerma«, baš tim su stihovima otvorili treću Šokačku večer u hotelu »Slavonija« u Vinkovcima Milka, Vida i Zvonimir Petričević. Gori lampa nasrid Vinkovaca / dođi diko bit će poljubaca. I bilo je!

Bilo je svega na pretek. Potocima su tekli k'o dukat žuta slavonska šljivovica i bijela, suha iločka Graševina, a predjelo, šokačko, kruha s maslom, paprikom i mladim lukom, a čvarci, friški, pa nitko nije imao tako gustu pjesmu u brkovima k'o Šokci tu večer.

VINKOVAČKI STAROSJEDIOCI: »Treća sreća«, kaže Zvonimir Lišićić, predsjednik Udruge Vinkovačkih šokačkih rodova, »ali tek kada prođe i peta, moći ćemo govoriti o tra-

naslijeđu Šokaca na ovim prostorima, a naziv je odabran prema knjizi prof. Tome Šalića, Vinkovački šokački rodovi.«

»Kako nam ide, svjedočite i sami, evo upravo svira Đeram, vidjeli ste i našu etno-modnu reviju poznate vinkovačke stilistice Slavice Musa. No to nije sve. I ovu smo godinu otpočeli s Pokladnim jahanjem s više od 30 sudionika, pa smo knjigu naše prof. Vlaste Markasović-Dukatić, predstavili u Novinarskom domu u Zagrebu, za koji dan ugostit ćemo Šokačku granu iz Osijeka u Vinkovcima, na jesen baš mi otvaramo Vinkovačke jeseni i mi dovozimo zapregom župana i gradonačelnika pod »vezovski šator«. Udruga broji 170 članova, otvoreni smo za sve ljude dobre volje koji vole »šokačku rič i šokačko ruho«, no, osnivači su stari vinkovački Šokci čiji korijeni potječu još iz poslijeturskog doba.«

Jedan od začetnika šokačke ideje u Vinkovcima svakako je već spomenuti prof. Tomo Šalić, čovjek koji je poticao njegovanje tradicije i očuvanje baštine. »Nakon odlaska Turaka među prvima ove krajeve nastanjuju Šokci iz Bosne, Hrvati, katolici, i uspijevaju obnoviti Vinkovce, koji tada nisu imali niti župe. Još iz tih vremena datiraju običaji od obrade zemlje do odijevanja, češljanje »divojaka i snaša«, narodne nošnje i dukati, pa sve do kulta konja, koji su i danas odraz statusa Šokaca. Konji su danas skup hobi, ali Šokci ne mogu odoljeti, a da se svatovskim zapregama ne provežu u svečanoj koloni Vinkovačkih jeseni« kaže Šalić.

»Još jedna vrlo uspješna priredba Šokačkih rodova«, rekao nam je dr. Mladen Karlič, gradonačelnik Vinkovaca, »a sve što oni ponude Vinkovčanima uvijek ispadne odlično. I naše Vinkovačke jeseni, najstarija kulturna i folklorna manifestacija u ovom dijelu Hrvatske, koja je već odavno i međunarodnog karaktera, pokrenuta je na poticaj vinkovačkih Šokaca. Te naše jeseni su prve započele, a poslije slijede Šokačko sijelo u Županji, Đakovački vezovi, Brodsko kolo i čitav niz drugih manifestacija s kojima se svi skupa ponosimo i koje kanimo unijeti u Europsku uniju.«

BAČKI ŠOKCI: Vinkovački šokački rodovi pozvali su u goste Šokce sa svih strana, pa je tu bilo i bačkih Šokaca, istina samo podrijetlom, kao što su – Marin Periškić rođen u Vrbici, a danas dr. vet. i mikrobiolog uposlen u Veterinarskom zavodu u Vinkovcima, a preci su mu došli koncem 19. stoljeća iz Bačkog Monoštora i Zlatko Blažinkov, rođen u Vukovaru, koji je pročelnik u Općini Andrijaševci, a preci su mu došli iz Bačkog Brega.

»Naši su dolazili koncem 19. stoljeća nakon Hrvatsko-Ugarske nagodbe, no, na sreću zemlja je u Bačkoj bila na cijeni, a u Slavoniji, nakon ukidanja Vojne granice i raspada zadruga, bila je jeftina, pa su naši relativno dobro prošli, pričao mi je pradjed Adam«, kaže Zlatko Blažinkov, rođeni brat Marinka, frontmena tamburaškog sastava Vinkovačke dike. »Tada dolaze i Filipovi, Vinkovi, Kolarovi i još desetak obitelji, tako da nas iz Bačkog Brega danas ima u dijelu vinkovačke i đakovačke općine. I veze su funkcionirale, sve dok pokojna baka Kata nije umrla, išlo se u Bački Breg na kirbaj a oni su dolazili kod nas za Ime Marijino, kada je kirbaj u Retkovcima.«

»U Vrbici je bilo dosta obitelji iz Bačkog Monoštora, moji Periškići, pa Markovići, Pašići i još petnaestak obitelji, ali tu dolaze i Bunjevci iz Kačmara i Baje, pa sam ja po ocu Šokac a po

diciji, no sve dosadašnje večeri sazdate su na našoj lipoj šokačkoj baštini. Šokci su brojnim događanjima ovdje dali svoj prepoznatljiv štih, na šokački je poticaj počela i najstarija hrvatska folklorna manifestacija »Vinkovačke jeseni« prije više od 40 godina, no, ovu našu Udrugu osnovali smo tek 2003. godine. Poznati vinkovački starosjedioci – Šokci, Apići, Cenčići, Cvrkovići, Čordašići, Lišićići, Takšići, Zaluški i još neki, osnivaju tada Udrugu koja će se brinuti o povijesnom, kulturnom i etničkom

majci Bunjevac, jer je moja baka Marjanović došla iz Kačmara. Istraživao sam malo – i naši su preci došli početkom 18. stoljeća u Kolut, a poslije su kupili nešto zemlje u Monošturu, ali onda sele u Vrbicu, drugi opet u Deletovce, Retkovce i na razne stranek«, kaže Marin Periškić i dodaje: »Ja sam član naše Udruge Šokadija u Bilju, koja okuplja sve Monoštorce u Hrvatskoj i drago mi je da se i na takav način želi očuvati naša tradicija i naši lijepi običaji.«

Slavko Žebić

Plavanjci ispravili nepravdu dugu 35 godina

Vraćena spomen bista Josipa Andrića

*Pred župnom crkvom sv. Jakova u Plavni 1969. godine je podignuta spomen bista uglednom skladatelju, književniku i publicistu dr. Josipu Andriću * Već 26. travnja 1972. godine ovaj je spomenik nezakonito srušen*

U četvrtak 26. travnja, pred crkvom u Plavni upriličen je skroman, ali značajan kulturni događaj. Na tom je mjestu 31. kolovoza 1969. godine podignuta spomen bista uglednom skladatelju, književniku i publicistu dr. Josipu Andriću. Nažalost, već 26. travnja 1972. godine ovaj je spomenik nezakonito srušen. Točno 35 godina poslije, Plavanjci su odlučili vratiti ovaj spomenik, koji se dugo nalazio unutar crkve, na svoje prvotno mjesto ispred crkve.

Sudionicima skupa, na kome sa okupilo 50-ak poštovatelja lika i djela dr. Andrića, obratio se vlč. Josip Štefković prigodnim riječima, uz kratak prikaz života i rada ovog zaslužnog čovjeka. U kulturnom dijelu programa sudjelovala je Dječja folklorna skupina HKUPD-a »Dukat« Vajska – Bođani uz pratnju tamburaša, pod vodstvom Marije Ihas. Oni su, među ostalim, izveli poznatu Andrićevu pjesmu

pjesnikinja Tonka Šimić govoreći stihove iz »Grobne poeme« dr. Josipu Andriću, *Stjepana Kovačića* (1967.), stihove samog Andrića, te nekoliko misli o Andriću *Jurija Lončarevića*. Ovaj događaj svojim je dolaskom uveličao jedan od redatelja operete »Na vrbi svirala«, suradnik dr. Andrića, *Eduard Bazler*, učitelj u mirovini.

Dr. Josip Andrić rođen je 14. ožujka 1894. godine u Bukinu (današnje Mladenovo), a umro je u Zagrebu 7. prosinca 1967. godine. Majka mu je bila *Eva Fabry* iz Plavne. Zato je Andrić osobito volio Plavnu i posvetio ovom mjestu mnogo svojih djela, od kojih je najpoznatija opereta »Na vrbi svirala«. Nepune dvije godine nakon njegove smrti, 30. kolovoza 1969. godine u motelu »Histovača« kod Bača održan je simpozij o Josipu Andriću, kojeg kao značajnog glazbenika, skladatelja i književnika spominju brojne enciklopedije. Sutradan mu je podignuta

Pisao je knjige, uređivao novine, sakupljao narodno glazbeno blago, skladao opere i operete, javno se zalagao za Irce, Slovake, Lužičke Srbe, Gradišćanske Hrvate, promicao katolički preporod na svim područjima crkvenog života, pokrenuo akciju za proglašenje svetim *Nikole Tavelića* i podigao Tavelićev oltar u Jeruzalemu...

TABU TEMA DO NEDAVNO: A sve je, zapravo, započelo jednim

o ovim nemilim događajima za »Glas koncila« (br. 14. od 9. srpnja 1972.).

Od silnoga straha i prijetnji, nikome u Plavni, Baču, pa i cijeloj Bačkoj nije palo na pamet da je ovo nezakonito rušenje i da treba pozvati u pomoć službe javnog reda. Kasnije se jedan član Općinskog komiteta ispričao župniku zbog ovog čina i tako je krivnja spala samo na dva-tri

»Kupi diko ciglice«, koju je svojedobno poznati melograf *Đorđe Karaklajić* uvrstio u »Zbirku narodnih pjesama Jugoslavije«.

SRUŠENA BISTA: Predsjednik HKUPD-a »Dukat« *Pavle Pejčić*, evocirao je sjećanja iz 1969. godine, kada je bilo otkrivanje ovog spomenika u Plavni i kada su on i još neki ovdje nazočni bili još mali, ali obučeni u lijepu narodnu nošnju. Skup je uljepšala

spomen bista u Plavni u prostoru ispred crkve. Ovaj spomenik je 26. travnja 1972. godine, odlukom Općinskog komiteta SK Bač, srušen. Netko je, provalio u nenatkriveni dio katoličke crkve i srušio spomenik čovjeku koga je Crkva smatrala dostojnim takve počasti, a za ovaj necivilizirani čin nije bilo nikakve odluke vlasti. Već u to vrijeme moglo se znati kakva je to bila široka i stvaralačka osobnost.

člankom u NIN-u od 23. travnja 1972. godine, pod naslovom »Kolo oko 'Kola'« *Vlade Miletića*, u kome je Andrić prikazan kao vrlo negativna osoba. Pojavile su se te godine i neke zlonamjerne Tanjugove vijesti, pa je sve to za odgovorne ljude u Plavni postalo ravno pravomoćnoj sudskoj presudi. Trebali su pročitati i neke uglednije knjige kao što su, primjerice, »Muzička enciklopedija« (Zagreb 1980.), »Historijski razvoj muzičke kulture u Jugoslaviji« (Zagreb 1962.), »Ljetopis društva svetog Jeronima« (1946.), pa bi Andrićev spomenik uvijek ostao na ovom mjestu. O tome što je Andrić mislio o vlasti koja se zasniva na nasilju i uopće o nasilju, moglo se pročitati u njegovoj knjižici »Što je Papa Hrvatima«. Ali, puk se katkad zna zavesti i novinskim člancima, koji nisu uvijek u službi istine.

Tadašnji plavanjski župnik vlč. *Lazar Beretić*, pripovijedao je

seoska politička »lidera«, koji, valjda, nikada nisu ni pomislili da su učinili kazneno djelo (?). Poslije toga više se u Plavni, pa i cijeloj Bačkoj nikada o Andriću nije govorilo javno. To je bila tabu tema. Zato su mnoga njegova djela ostala samo na papiru, a njegov neizmjeri prinos hrvatskoj kulturi skoro zaboravljen. Čudno je i to da se malo tko zapitao otkud bista Josipa Andrića stoji u crkvi pokraj kipova sv. Antuna Padovanskog, sv. Alojzija Gonzage i slike sv. Antuna Pustinjaka!

Od sada naša će crkva izvana izgledati još ljepše, a spomenik dr. Josipa Andrića krasit će ne samo našu crkvu nego i središte sela.

Njegove riječi i vječita težnja za ovim krajem ponovno će oživjeti: »Da na didin i mamin vinograd, na lipu Bačku, ako te bilo kuda i odnesu iz nje, nikad ne zaboraviš«.

Zvonimir Pelajić

Prilika za »Šokadiju«

Projekt etno-kuće

Na sjednici predsjedništva KPZH »Šokadija« iz Sonte, održanoj 7. svibnja, utvrđene su aktivnosti Zajednice u razdoblju koje slijedi, a sa žaljenjem je konstatirano da će više poziva za gostovanja biti odbijeno zbog nedostatka materijalnih sredstava za pokrivanje troškova prijevoza. Prva akcija koja očekuje »Šokadiju« jest organizacija prezentacije IUCN (Internacionalna unija za zaštitu prirode), koja će se održati u petak, 11. svibnja u 18 sati u prostorijama OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti. Prezentaciju će voditi ing. *Boris Erg* iz Beograda, a očekuje se i dolazak *Borisa Mašića*, te predstavnika »Vojvodinašuma« i gostiju iz Baranje, Bača, Bačkog Monoštora i Vajske.

»Kontinentalni turizam je postao hit u svjetskim razmjerima, a tu se savršeno uklapa rezervat Gornje Podunavlje. Međunarodne organizacije i fondacije osobito podržavaju etno-turizam, a tu vidim i priliku za Šokadiju s našim projektom etno-kuće« - kaže nam predsjednik Zajednice prof. *Zvonko Tadijan*. Dogovorene su i daljnje aktivnosti glede gradnje Doma Šokadije, a u okviru sredstava odobrenih za tu namjenu. Razmotrene su potrebe i mogućnosti glede slanja polaznika seminara u organizaciji HMI iz Zagreba, a konstatirano je da potrebe postoje, no, ne i potrebna financijska sredstva. Od brojnih poziva za gostovanja, načelno je pri-

Članovi »Šokadije« uređuju mjesto budućeg doma

hvaćeno sudjelovanje na manifestaciji »Divan je kićeni Srijem« u Nijemcima početkom lipnja, gostovanje u Semeljima polovicom lipnja, te gostovanje u Jalžabetu kod Varaždina od 6. do

8. srpnja, sve u Republici Hrvatskoj. Na koncu, u »Šokadiju« je primljeno troje novih članova, na zadovoljstvo svih članova Predsjedništva.

Ivan Andrašić

Potpisan ugovor o sufinanciranju biciklističke staze kroz Vojvodinu

Biciklom kroz Europu

Pokrajinski tajnik za gospodarstvo *Siniša Lazić* i direktor a.d. »Vojvodinaput« *Marko Cigić* u Izvršnom vijeću AP Vojvodine potpisali su 8. svibnja ugovor o postavljanju putokaza i turističke prometne signalizacije na Dunavskoj biciklističkoj stazi kroz AP Vojvodinu. Staza će prolaziti od graničnog prijelaza Bački Breg do Novih Banovaca, a sastavni je dio trans-europske biciklističke staze.

Projekt vođenja biciklističkog saobraćaja trans-europskom rutom je izradio »Centar za putove Vojvodine« iz Novog Sada, a vrijednost radova koje će tajništvo financirati je oko tri milijuna dinara. Radove izvodi poduzeće »Vojvodinaput«, koje je izabrano nakon sprovedenog postupka javne nabave. Radovi počinju sljedećeg tjedna, a bit će završeni za 20 dana.

Međunarodnu trans-europsku biciklističku trasu kroz Vojvodinu, s 25 tisuća eura, financira i Njemačka organizacija za tehničku pomoć i suradnju GTZ, koja surađuje s Izvršnim vijećem AP Vojvodine na programu gospodarskog razvoja AP Vojvodine. Biciklistička staza je dio Europske mreže biciklističkih staza (EuroVelo) – staze 6, koja spaja Atlantik s Crnim morem. Sa završetkom radova Vojvodina bi mogla postati interesantna biciklističko – turistička destinacija, jer je u Europi ove godine već registrirano oko pola milijuna biciklističkih turista – aktivnih sportaša. Osim toga, ova staza može privući investitore u turizam i u turističku infrastrukturu.

H. R.

Iz kuta mladih: Nikola Jurca

Pravo je moja budućnost

*Sjećam se svog prvog članka koji sam napisao o predavanju na temu poljoprivrede u društvu *
Volio bih imati bolju komunikaciju s društvima iz Sombora, Subotice i ostalih mjesta,
kako bismo dobili ne financijsku, već motivacijsku potporu*

Razgovor vodila: Olga Perušić

Nikola Jurca (1979.) student je Pravnog fakulteta u Beogradu i aktivan član Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« u Rumi. Završio je srednju školu, smjer veterinarski tehničar, pa se prilikom upisa kolebao između veterinarskog i pravnog fakulteta. Presudila je želja za društvenim znanostima i sada ima još svega tri ispita do diplome.

Po završetku studija, trudit će se što kvalitetnije odraditi pripravničko stažiranje, a nakon toga želio bi dati doprinos i pitanjima manjin-

tražio dopisnik iz mjesta. Bio sam zainteresiran za pisanje i tada sam razgovarao sam s piscem *Ratkom Rackovićem*, koji me je uputio što trebam raditi. Sjećam se svog prvog članka koji sam napisao, o predavanju na temu poljoprivrede u društvu. To je bilo moje vatreno krštenje, a nakon toga je spontano krenulo«, prisjeća se Nikola Jurca. Aktivirao se i u vođenju programa na gostovanjima van Rume, tada bi držao konferansu i tu mu je pomagala *Marija Vereš*, s kojom je ponekad u paru i vodio program. Već godinama tako prati rad Društva, što mu

kog orkestra, imali dramsku i folklorni odjel. Isto tako izgradnjom novog objekta HKPD pružaju se i nove mogućnosti u radu. Od skora imamo i internet portal, što nam pomaže u transparentnosti našega rada i u povezivanju s drugim udrugama. Želim kao mlad član uvoditi nove ideje, povezati udruge ne samo u Srijemu, već uspostaviti suradnju i sa svim udrugama u Vojvodini«, plan je Nikole Jurce.

SRIJEM: Promatrajući medijsku zastupljenost Srijema, Nikola se ne može požaliti niti pohvaliti sadašnjom situacijom, jer su gotovo sve aktivnosti u Srijemu uvijek praćene.

»Moja zamjerka je što smatram kako bi udruge iz Srijema trebale biti čvršće povezane s udrugama sa sjevera Vojvodine, jer uvjeti funkcioniranja društava u Srijemu su mnogo teži, kako iz objektivnih tako i iz subjektivnih razloga. Volio bih imati bolju komunikaciju s udrugama iz Sombora, Subotice i ostalih mjesta, kako bismo dobili ne financijsku, već motivacijsku potporu. Na obilježavanju 88 godina postojanja Društva »Matija Gubec« sudjelovale su sve udruge iz Srijema, osim iz Srijemske Mitrovice. Stoga smatram, budući da je Subotica ipak centar, da bi se trebali organizirati susreti, seminari i druženja, kako bi se pomogle udruge u Srijemu«, komentar je našeg sugovornika Nikole Jurce. Hrvata u Srijemu, po Nikolinim riječima, ima mnogo manje, razučeni su i potrebni su im komunikacija i druženje,

što bi sigurno omogućilo uključivanje mladeži. »S udrugom Krov uspostavili smo dobru komunikaciju i planiramo sudjelovati u organiziranju 'Ljetne akademije' u Rumi.

Trenutačna situacija u Rumi nije najsajnija glede posla, ali Nikola vjeruje da će doći i bolja vremena, jer je Ruma na dobroj prometnici zbog blizine Novog Sada i Beograda, a i međunarodne autoceste Beograd – Zagreb. To svakako može značiti i mogućnost razvitka Rume u dobar gospodarski centar, a samim tim i osiguranje posla i pokretanje regije. ■

skih prava. Na studiju je dobio dobar temelj, a sad će mu predstojati mnogo praktičnog učenja.

»**MATIJA GUBEC**«: Još kao dijete, Nikola je učio svirati tamburu u Velikom tamburaškom orkestru HKPD »Matija Gubec«, ali je tu aktivnost vremenom zapostavio jer se, kako kaže, posvetio drugim stvarima. Uvijek je odlazio u »Društvo«, jer su i njegovi djed i otac bili aktivni članovi.

»Više sam se aktivirao upravo kada se pokretao tjednik »Hrvatska riječ« i sjećam se kada se

je zadovoljstvo, jer voli znati što se dešava, a istodobno i izvještavati o tome za novine. Prije dvije godine izabran je za člana uprave Društva, što mu predstavlja korisno iskustvo, jer je u prilici vidjeti kako se manifestacije organiziraju i kako se odvijaju dogovori.

»Zahvalan sam ljudima koji su mi ukazali povjerenje, još uvijek učim od njih i planiram se još aktivnije uključiti po završetku studija. Ima mnogo stvari u kojima bih mogao dati svoj doprinos Društvu. U budućnosti bi bilo lijepo kada bismo, osim sadašnjeg Velikog tamburaš-

Uspjeh Subotičkog tamburaškog orkestra

Ponovno na vrhu

*Subotički tamburaški orkestar osvojio je prvo mjesto Cum laude, na 35. Europskom glazbenom festivalu za mlade u belgijskom gradu Neerpeltu * Po povratku iz Belgije orkestar je nastupio i u Dortmundu u Njemačkoj*

Subotički tamburaški orkestar osvojio je prvo mjesto Cum laude, na 35. Europskom glazbenom festivalu za mlade, koji je od 27. travnja do 1. svibnja održan u belgijskom gradu Neerpeltu.

Osim Subotičkog tamburaškog orkestra na ovom su festivalu nastupili brojni orkestri iz 15 europskih zemalja, kao i orkestri iz Meksika i Kine.

NAJBOLJI U SKUPINI: Svi orkestri bili su podijeljeni u nekoliko kategorija, dok su subotički tamburaši bili u skupini nesvrstanih

instrumenata. Kako kaže članica orkestra prof. *Sonja Jaramazović* koja je na ovom nastupu bila koncert majstor, u ovoj je kategoriji bilo ukupno petnaest orkestara, među kojima orkestri iz Rusije, Poljske, Srbije, a sačinjeni od harmonika, udaraljki i tambura. Podijeljene su četiri nagrade u ovoj kategoriji, treće, drugo i prvo mjesto, kao i prva nagrada Cum laude, dok prvu nagradu Suma Cum laude ove godine nije ponio niti jedan orkestar.

»Natjecateljski dio festivala trajao je dva dana, 28. i 29. travnja, te smo mi 28. travnja

imali organizirane radionice na kojima smo svi skupa svirali i družili se, dok smo 29. travnja imali nastup pred žirijem, a nakon toga svečani mimohod kroz grad skupa s drugim izvođačima. Navečer je bilo svečano proglašenje pobjednika iz svih kategorija, te kratak koncert za izvođače, koji su izveli najzanimljiviji orkestri, te smo imali priređenu zabavu za sve sudionike«, kaže Sonja Jaramazović.

U natjecateljskom dijelu programa Subotički tamburaški orkestar se predstavio skladbom »Fantazija i fuga« *A. Vidakovića* i uverti-

Nastup Subotičkog tamburaškog orkestra u Neerpeltu

rom za operu »Svraka kradljivica« *G. Rossinia*. Orkestrom je dirigirao *Zoran Mulić*, a umjetnički rukovoditelj bio je *Stipan Jaramazović*.

NASTUP U NJEMAČKOJ: Po povratku iz Belgije Subotički tamburaški orkestar imao je nastup i u Dortmundu u Njemačkoj, gdje su svirali na sv. misi 30. travnja, kada je proslavljen blagdan sv. Josipa Radnika koji je zaštitnik Hrvatske misije u Dortmundu. Nakon mise održali su koncert na kojem su se pokraj već spomenutih skladbi, predstavili s još nekoliko instrumentalnih i vokalnih kompozicija. Nastupili su izvođači sljedeće skladbe: *F. Von Suppe* »Laka konjica«, splet »Vojvodinom ravnom« (aranžman: Stipan Jaramazović), splet dalmatinskih pjesama »Jadranski zvuci«. Također s orkestrom su nastupile i vokalne solistice *Ivana Mulić* koja je otpjevala pjesme »Tamburice kad bi plakat znale« i »Na te mislim«, te *Antonija Piuković*, koja je izvela pjesme »Šumi, šumi javore« i »Ne dirajte mi ravnice«. Na kraju orkestar je izveo tradicionalno Malo bunjevačko kolo. Veliki uspjesi ovoga orkestra poznati su širom svijeta, te će trajno ostati zapisani i zabilježeni za buduće naraštaje.

Ž. Vukov

Raniji uspjesi

Podsjetimo, Subotički tamburaški orkestar je i prije nastupao na festivalu u Neerpeltu, te je 1989. godine osvojio prvu nagradu Suma Cum lude, a 1997., prvu nagradu.

Svečani mimohod kroz grad

Proba pred natjecanje

Filmska tribina i predavanje u Zagrebu

Kultura i život srijemskih Hrvata

Gosti su se predstavili dokumentarnim filmom, knjigama, slikama i zanimljivim glazbalima

U Kulturno informativnom centru (KIC) u Zagrebu, u srijedu 2. svibnja, održana je filmska tribina i predavanje posvećeno kulturi i životu srijemskih Hrvata. Organizator ove tribine je Art kino KIC-a u suradnji s Zajednicom Hrvata Zemuna i Knjižnicom i čitaonicom »Ilija Okrugić«, a otvorio ju je voditelj filmskog programa *Tomislav Jagec*.

Uvodnu riječ održao je predsjednik Zajednice Hrvata Zemuna *Stipe Ercegović*, ustvrdivši kako je Zemun, grad iz kojeg dolaze, jedan od najstarijih gradova s dubokim hrvatskim tragovima, neuništivog hrvatskog duha i bogate kulturne baštine. Također je upoznao Zagrepčane kako je prije četiri godine u Zemunu otvorena knjižnica i čitaonica koja nosi ime po književniku, skladatelju i svećeniku Iliji Okrugiću i da je to prva hrvatska institucija otvorena na tim prostorima nakon 60 godina, s temeljnim ciljem čuvanja i njegovanja kulturne tradicije Hrvata u Zemunu i okolici.

PREDSTAVLJANJE KNJIGA: Prvi se zagrebačkoj publici sa svoje četiri knjige predstavio književnik, pjesnik, glazbenik, voditelj tamburaške sekcije HKPD »Tomislav« iz Golubinaca *Ilija Žarković-Žabar*. Knjiga »Iz naše avlije i komšiluka« zapravo je zbirka šaljivih dosjetki i autentičnih dijaloga Golubinčana, ili kako ju je autor sam opisao »mala prstonarodna domišljanka u 100 i nešto lekcija«. Druge dvije knjige »Tanke žice tamburice« i »Svirac svira« vezane su uz tamburašku glazbu. Prva je škola za tamburu, odnosno bisernicu i brač, a druga, zbirka 224 tamburaške pjesme uz notne zapise, harmonije i tekstove. Četvrta, i najnovija knjiga, koju je predstavio ovaj »svaštar«, kako sam sebe naziva *Ilija Žarković*, zbirka je poezije »Ni tamo ni ovamo«.

Nakladnik sve četiri knjige ovog člana Društva hrvatskih književnika od 1997. godine je HKPD »Tomislav« iz Golubinaca.

IZLOŽBA SLIKA: Nakon književnosti zagrebačka je publika uživala u slikama *Dragana Rumenčića*, slikara, arhitekta, novinara i karikaturiste, rođenog 1935. godine u Zemunu. Ovaj eminentni akademski slikar imao je do sada 25 samostalnih i 13 skupnih izložbi diljem svijeta, bivši je urednik karikature kulturnog lista »Jež«, dobitnik brojnih nagrada i priznanja od kojih

Predstavljajući kulturu srijemskih Hrvata: Josip Komljenović-Žigin, Ilija Žarković-Žabar, Dragan Rumenčić i Stipe Ercegović

izdajamo prvu nagradu za političku karikaturu u Montrealu 1969. godine, prvu nagradu sportske grafike u Anconi 1980. godine, prvu nagradu na natjecanju karikaturista crtača glavnih gradova Europe u Bruxellesu 1982. godine, prvu nagradu na festivalu »Radost života« u Amsterdamu 1990. godine te nagrade »Pjer«, »Zlatno pero Beograda«, »Ekološke karikature« i još mnoge druge. Rumenčić je izložio svojih 25 slika pod nazivom »Tošin bunar i okolica«, slikanih u kombiniranoj tehnici, s motivima Zemuna na početku dvadesetog stoljeća. U izloženim slikama vidjeli smo Zemun s početka prošlog stoljeća, grad fijakera, srijemskih ratara, vinogradara, dunavskih alasa i židovskih trgovaca. Grad napredan i buntovan, uvijek ispred svoga doba i otvoren ka prostranstvima svijeta, grad nad kojim lebdi kula *Janka Sibinjanina* i koji odiše svojom bogatom prošlošću. I ova je izložba potvrdila *Dragana Rumenčića* kao trenutačno najvažnijeg likovnog umjetnika i istinskog predvodnika hrvatskih slikara iz Srijema.

ZANIMLJIVA GLAZBALA: Glazbenik, skladatelj i samouki konstruktor puhačkih instrumenata *Josip Komljenović-Žigin* predsta-

vio se svirajući na instrumentima koje je sam konstruirao ili doradio već postojeće. Prvo je predstavio puhački drveni instrument pod nazivom »žigafon«. Ovaj novi instrument konstruirao je sam Komljenović, a radi se o jednoj vrsti svirale koja proizvodi najveći raspon tonaliteta, sa specifičnom i jedinstvenom bojom tonova. Osim toga, Josipov nemirni istraživački duh doveo ga je do novih rješenja u izradi okarine, a ovom prigodom predstavio je i dorađene dvojnice, kao i sasvim novi instrument »jerkafon«.

Za kraj ove srijemske večeri u glavnom gradu Hrvatske, upriličena je projekcija dokumentarnog filma scenariste i redatelja *Stipe Ercegovića* »Srijem u vremenu i prostoru«. Film kronološki prikazuje život, opstojnost i graditeljske potpune Hrvata iz Srijema od 924. godine kada je prvi hrvatski kralj *Tomislav* uspostavio istočne granice svoje države na Dunavu do Zemuna pa sve do današnjih dana. Također spominje i znamenite Hrvate rođene u Srijemu koji su, svaki na svoj način, obilježili hrvatsku povijest, a ime jednog od njih, bana *Josipa Jelačića*, nosi i centralni trg glavnog grada Hrvatske, Zagreba.

Zlatko Žužić

Retrospektivna izložba slika Ruže Tumbas

Idućeg petka, 18. svibnja, u Modernoj galeriji »Likovni susret« u Subotici bit će otvorena retrospektivna izložba amaterske slikarice *Ruže Tumbas*, u povodu 50 godina njezina slikarskog rada. Organizator izložbe je Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Otvorenje je u 19 sati.

Svečani koncert »Pro musice«

Svečani koncert subotičkog komornog zbora »Pro musica« održat će se u nedjelju 13. svibnja, u katedrali-bazilici Svete Terezije u Subotici. Koncertom će ravnati *Csaba Paskó*, a na programu su djela *Kodály*, *Mendelssohn* i *Mokranjac*. Početak je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Poetska večer posvećena recitatorima

U ponedjeljak, 14. svibnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici održat će se poetska večer na kojoj će nastupiti najbolji recitatori u subotičkoj Općini. Među ostalima, u programu će sudjelovati i recitatori na hrvatskom jeziku *Ivan Kovač*, *Karla Rudić* i *Marko Stantić*. Početak je u 19 sati.

»Armin« prikazan na Tribeci

Film *Ognjena Sviličića* »Armin« prikazan je na programu njujorškog 6. međunarodnog filmskog festivala Tribeca. Izabran je između više od 4 i pol tisuće filmova i ušao u konkurenciju 159 filmova iz cijelog svijeta, prenose hrvatski mediji.

Godišnja skupština Pučke kasine 1878.

Godišnja skupština Pučke kasine 1878. koja je bila zakazana za 30. travnja, održat će se u utorak 15. svibnja, u Čitaonici Gradske knjižnice u Subotici. Početak je u 19 sati.

Kazališni festival Inter-Theatre04. u Subotici

U četvrtak 17. svibnja, s početkom u 9 sati, na sceni kazališta »Kosztolányi Dézsó« (Harambašićeva 4.) u Subotici, održat će se omladinski kazališni festival Inter-Theatre 04., u organizaciji Doma učenika srednjih škola. Na programu su ostvarenja učenika osnovnih i srednjih škola. Ulaz je slobodan.

Nagrade Ateljeu 212 na festivalu u Rijeci

Na u nedjelju završenom, 14. međunarodnom festivalu malih scena u Rijeci, u konkurenciji deset predstava iz sedam europskih zemalja, nagradu publike »Dalibor Foretić« dobila je predstava »Odumiranje« beogradskog Ateljea 212, piše »Danas«.

Nagradu »Veljko Maričić« za najbolju mušku ulogu dobio je *Boris Isaković* za ulogu Strahinje u istoj predstavi. Nagradu »Veljko Maričić« za najbolju epizodnu ulogu dobila je *Anita Mančić* za ulogu u predstavi »Cirkus historija« *Sonje Vukićević* u produkciji BITEFA i Jugoslovenskog dramskog pozorišta.

Proslava pete obljetnice Hrvatske čitaonice

U povodu obilježavanja pete obljetnice Hrvatske čitaonice, večeras, u petak 11. svibnja, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici održat će se multimedijalna večer pod nazivom »U čast riječi«. U programu će sudjelovati sudionici dosadašnjih manifestacija Hrvatske čitaonice s područja Vojvodine koji će, kako navode organizatori, dočarati riječ u raznovrsnim žanrovima. Početak je u 19 i 30 sati.

Skupna izložba »likovnjaka« u Čantaviru

Članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice predstavili su se čantavirskoj publici po drugi puta skupnom izložbom

Josip Horvat i Rudolf Sedlar

koja je prošloga petka 4. svibnja, otvorena u prostorijama KUD »Béla Bártok«. Na izložbi, koja se može pogledati još samo danas, predstavljeno je ukupno 40 novijih ostvarenja članova Odjela.

Prigodom otvorenja goste je pozdravio predsjednik KUD-a »Béla Bártok« *Anton Nikolić*, a izložbu je otvorio predsjednik Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« *Josip Horvat*.

Također, kako ističu u Likovnom odjelu, dva njihova člana – *Ivan Šarčević* i *Lajčo Vojnić Zelić* sudjelovali su u subotu 5. svibnja, na jednodnevnoj likovnoj koloniji u Belišću (Republika Hrvatska) koju je organizirala Likovna udruga »Bel-art« iz ovoga mjesta.

Počeo Zagrebački sajam knjiga

Četvrti zagrebački sajam knjiga, koji se održava do 19. svibnja na osam lokacija u gradu, otvoren je u utorak u knjižari Profil Megastore. Nastupa više od 200 autora i kritičara. Predstavljat će se od pet do šest naslova na dan.

U suradnji s Hrvatskom televizijom, mnoge promocije, polemike i razgovore vodit će novinari te kuće, na način na koji vode svoje emisije.

Kao najveće novosti sajma *Drago Glamuzina* iz »Profila« izdvojio je što se sajam iz knjižare proširio na još sedam lokacija u gradu, što se u organizaciju uključila i Zajednica nakladnika i izdavača te što će ove godine na sajmu biti čak devet uglednih stranih gostiju.

Među njima su najpoznatiji *Hari Kunzru* iz SAD-a, francuska književnica *Celine Curiol*, novozelandski pisac *Christian Karlson Stead*, bivši američki veleposlanik u RH *Peter Galbraith*, britanski autor *Joel Levy*, *Jens der Denker* iz Njemačke i drugi.

Od hrvatskih autora predstaviti će se nove knjige *Ede Popovića*, *Igora Mandića*, *Damira Karakaša*, *Daše Drndić* i *Slobodana Šnajdera*.

Lazar Francišковиć, »Prelistali smo za vas«, Studio Bravo, 2007.

Svijet knjige je vječan

*Knjiga objedinjuje 163 književna prikaza što ih je autor u kolumni
»Prelistali smo za vas« objavljivao u »Subotičkim novinama«*

Piše: Dejan Ušumović

Priča otpočinje u »Subotičkim novinama« desetak dana prije Nove 2003. godine s čuvenom, vjerojatno mnogima znanom rubrikom »Prelistali smo za Vas« i traje nepune tri godine. U potpisu naš sugrađanin, pjesnik i prozaist, esejist *Lazar Francišковиć*. Pregalaštvo, nadahnuće, samonadvladavanje: koliko odvažan ili plemenit, a ovo važi za sve neimare, treba biti za javni plasman nečega uzvišenog i osobnog? Dakle, svaki petak u spomenutom razdoblju osvanuo bi opisom Franciškoviceva susreta s određenom knjigom, ponekad, ali rjeđe smještenom u nekom od izloga knjižara, a češće pohranjenom i prepuštenoj sudbini negdje na policama pozajmnog odjela subotičke Gradske knjižnice.

Okolina, društvo, zamišljeno i ostvareno, izvučeno i stavljeno u kontekst sadašnjice. Nimalo lako ali, kao što *Svedenborg*, čini mi se, na jednom mjestu jezgrovito veli: »Sve što iznesemo iz sebe će nas spasiti«, dok je sve ostalo pitanje kapaciteta i istinske ljubavi. Bez osjećaja visina ne bismo znali ni za ljepote skrivene »negdje iza«. Tada ništa ne bi ni imalo smisla.

JEDINSTVEN STIL: Slično ljudima, knjige mogu predstaviti sebe same, dok s druge strane, netko to može učiniti za nas. Izdašno i s jedinstvenim stilom to čini autor spomenute kolumne u čak 163 književna prikaza sada kronološki objedinjena u ovoj knjizi. Sama po sebi impresivna brojka, ali epitet je ovdje to što statistički podaci ukazuju na činjenicu, da se u ovome vremenu tiska više no ikada, dok ankete kao poprilično irelevantni pokazatelji govore, da knjiga nije na putu prema zemlji nepopularnosti, koliko prema onoj zvanoj zaborav. Stoga, treba li uložiti nešto napora i uz potporu dobre volje isključiti iz ovovremenske dominirajuće audio-vizualne zabave što svojom bukom prečesto zatomi i onako nijemu egzistenciju knjiga? Na neophodnost uspostavljanja ravnoteže ukazat će, očigledno, neko buduće vrijeme.

Raskoš u odabiru knjiga može na trenutak zbuniti čitatelja, dok proučava sadržaj ove zbirke prikaza, ali i ovdje se nudi odgovor na

ono famozno zašto, iza razloga kao dileme. U *Golobovom* »Gorkom među« nailazimo: »Jedne večeri, ne tako davno, susretoh jednog od mojih učitelja P. V. Rekao mi je da ne tražim ja knjige o kojima ću pisati, već one traže mene«. Ukoliko promišljamo nad svrhovitošću relacija, uspostavljenom odnosu između pisca kolumne i čitatelja, po nekoj logici moramo zaključiti da dobivamo ono što očekujemo, saznajemo ili spoznajemo nešto u što možda, i ne sluteći, vjerujemo. Angažiranost posjeduje vlastiti puls i odražava intenzitet opažanja u sklopu određenog društvenog momenta koji, ukoliko i nije »lijepa riječ«, samo naizgled ne nosi primjese intrigantne pojedincima sklonim povlačenju paralela. Dublje osmotreno, nailazimo na istraživački rad.

SVJEDOČANSTVO VREMENA: Razmišljajući o događanjima koja su obilježila datum ispod *Wildeovog* »Doriana Greya«, nečega sam se maglovito prisjetio, a potom pročitao: »Izvanredna ljepota može biti imoralizirana.

Kao i dobrota i svaka druga velika činjenica svijeta«, a potom i sljedeće: »Ovo nije pusto mudrovanje već svjedočanstvo i lice vremena u vrijeme čovječanstva«. Brizi je dano i da kudi: naročito ovih dana kada dvojimo što je centar grada, a što njegova slika, maketa. Povoda ne nedostaje. *Novalis* se iščuđava nad svime običnim i svakodnevnim. Shvatiti da se zapravo ništa novo ne dešava od pamtivijeka, da *Petronijev* opis starog Rima u mnogočemu sliči dokumentarnom filmu o New Yorku, možda jest ključ škrinje s mudrošću, dok s druge strane, u prikazu knjige dr. *Johna Gribbina* »O Svemiru« nailazimo na ironičan komentar: »Slaba entropička kozmologija tvrdi da svemir mora biti takav kakav jest i da mu je veličina uvjetovana biološkim čimbenicima, jer neinteligencija nije nasumična ... jer malo je hrabrosti, ljubavi i razumlja, a bez toga nema budućnosti ni pojedincu, ni društvu«.

Svijet knjige je vječan! Zbirka se prikaza završava »Aleksandrijskom knjižnicom«: »Ipak sagrađena s dobrim i častohlepnim namjerama uništila ju je (rulja) glupošću«. U odavanju časti poeziji *Ferenca Deáka* stoji jednostavno i dirljivo: »Govore mi o miješanju u politiku, a ja u ovom olujnom vremenu pokušavam oslušnut glas iz knjiga, ljudi...« Može li umjetnik kao interpretator svoga vremena biti jasniji i skromniji? Ovaj prelet učinjen je sa svrhom da se i sami zapitamo – kad nas je neka knjiga izabrala da je pročitamo. Ni malo ne sumnjam da ova »knjiga o knjigama«, u kojoj su prelistane mnoge, za nas predstavlja odličan putokaz.

Svaki žanr u književnosti je zastupljen i obrađen, te majstorski isprepleten s tematikama svojstvenim gradovima i sredinama, što ih stanovnici, grupacije i pojedinci čine specifičnim. Sam doživljaj pri selekciji autora postavlja u središte uočenog miljea, usput obogaćenog ponekom skicom, doslikavanjem. Realnost ne može biti opovrgnuta prešućivanjem, pa samim time uporište nalazi u snazi pojedinca, njegovoj sposobnosti vjere u smisao. A pisana riječ, ona poput putešestvija postaje credo. ■

Josip Cvenić, književnik i tajnik Matice hrvatske Osijek

Volim literarno istraživati

Osobno se nikada nisam želio držati samo jedne forme, stoga pišem poeziju, prozu, drame, a prema mojem scenariju snimljen je i jedan cjelovečernji film

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Za nedavnog gostovanja subotičkog ogranka Matice hrvatske na festivalu u Osijeku, jedan od domaćina i organizatora bio je i *Josip Cvenić*, tajnik tamošnjeg ogranka, ali i priznati književnik s brojnim objavljenim naslovima od kojih je jedan doživio i filmsku adaptaciju. O pisanju, te interesiranju čitalačke publike za pisanu riječ, razgovarali smo tijekom jedne od stanki dvodnevnog programa.

► **Uz pisanje, kao vjerojatno Vaš primarni literarni izraz, godinama se bavite i uredničkim poslovima na dužnosti tajnika Matice hrvatske Osijek. Kako je »sjediti na dva stolca«?**

Odmah moram pojasniti kako to nikako nisu dva stolca, stolce imaju funkcionari, već mogu biti samo dvije »šamlice«, kako to kažu stari Esekleri. Šalu na stranu, nedavno sam imao takvu situaciju, jer mi je izašao novi roman »Obrnuto prepisivanje« i knjiga pjesama »Volim drugu obalu«, a kako prirodom svog tajničkog posla organiziram nekih 35 promocija tijekom godine, odlučio sam spomenute naslove promovirati na jedan posve drugačiji način. Uz pomoć prijatelja, glumca *Velimira Čokljata*, ugodio sam jednu večer neformalnog predstavljanja u kojemu nisam bio niti književnik, urednik ili tajnik, već samo jednostavno autor.

► **Jeste li, prirodom profesionalne obveze, znatno stroži prema sebi kao autoru?**

Moram priznati da jesam, jer radeći na mjestu tajnika i urednika svakodnevno imam priliku

susretati se s brojnim, tuđim rukopisima i čitajući ih mogu uspoređivati »sve što papir može trpjeti«. Opet tridesetogodišnje iskustvo pisanja daje mi sposobnost procjene dobrog i kvalitetnog literarnog štiva.

► **Svaki literat ima neku odrednicu u koju bi se mogao svrstati njegov stvaralački opus, dok je kod Vas prisutna svestrana šarolikost okušavanja u brojnim različitim formama, počevši od pjesama pa sve do romana?**

Osobno se nikada nisam želio držati samo jedne forme, jer volim istraživati u svom stvaralačkom radu. Pisao sam i pišem pjesme, prozu, eto, okušao sam se i na polju scenarija, a imam napisane i neke drame.

► **Što želite poručiti svojim čitateljima, tj. što bi bila Vaša namjera literarnog izražavanja?**

Imam dvije glavne linije svog književnog izražavanja. Prva su moje djetinjstvo i moj grad, dok se u drugom smjeru nastojim baviti problemima lokalnog i globalnog djelovanja na naše živote. Tako sam još 1986. godine imao roman

Roman nastao iz scenarija

Kada sam vidio kako je ispao film snimljen temeljem mog scenarija odlučio sam preraditi scenarij u roman i na određeni način zadovoljiti sebe kao autora, kaže Josip Cvenić.

»Blank«, koji je govorio o problemima manipulacije filmskom trakom, zasnovan na jednom eksperimentu prema kojem se u 24 sličice, koje čine sami film, može ubaciti još jedna s tekstom što u mnogome mijenja cjelokupnu dosadašnju percepciju ovog suvremenog fenomena. I tako je roman nastao kao priča o svojevrsnoj manipulaciji cijelog čovječanstva.

► **Popularna literatura današnjice često svjesno ili nesvjesno zna zaći »u vode« zabave, no čini se kako Vi nikako ne želite taj epitet svog pisanog djelovanja.**

Nisam zabavljač, već ponajprije nastojim pisanjem ukazati na određene probleme suvremenoga života i skretati ljudima pozornost na nešto što im se, primjerice, svakodnevno događa, a da oni toga često uopće nisu niti svjesni. Tako je svojevremeno nastao i moj dječji roman koji se bavi problemom Černobila i radioaktivnih oblaka koji su poslije te nuklearne katastrofe stigili, djelomice i nad naše glave.

► **Iako su knjige najrašireniji medij, filmska je industrija uspjela preoteti veći dio publike i jedan film može prenijeti mnogo više poruka u znatno kraćem vremenu svog djelovanja. Jedan ste od rijetkih hrvatskih književnika čije je djelo i ekranizirano, no kako je uopće došlo do Vašeg angažmana na filmskom scenariju za film »Kraljica noći«?**

U biti cijela priča oko scenarija nastala je posljedicom interesiranja redatelja *Branka Schmidta* i producenta HRT-a *Bužimskog* za dio iz mog romana »Kainov pečat«, nagrađenog »Kozarčevom nagradom« i brojnim dobrim kritikama, koji se opet događa u vremenima socijalizma i opisuje odnos između dva dugogodišnja prijatelja koje ljudske sudbine razdvajaju u ratnom vohoru. Nakon uspostavljanja suradnje, sjeo sam i napisao scenarij na temelju svog romana, ali udovoljavajući željama redatelja to sam učinio u čak četirima verzijama, za što mi je opet trebalo nekih šest do sedam mjeseci.

► **Na koncu, kako gledate na budućnost literarnog izražavanja?**

Sve je više novih autora, jer je računalna revolucija u mnogome pojednostavila način pisanja i digitalna forma osigurava svakom mladom čovjeku da »zdrnda« roman izravno u svoje računalo. Nema tu više nikakvih prepreka, napose prijatelji ga još i medijski »ishvale«, i u rekordnom vremenu pisac sa samo jednom knjigom može biti iznimno popularan. Moje mi godine govore da čovjek ipak treba trajati... ■

»Izložba akvizicija 2004.-2006.« u Gradskom muzeju u Subotici

Novi predmeti u muzejskoj zbirci

S otvorenja izložbe:
ravnatelj Gradskog muzeja István Hulló

prirodoslovni, arheološki...) te se u okviru postava, među ostalim, mogu vidjeti stare razglednice, čestitke i fotografije, stare novine, dozidnice s religijskim motivima, šlingovane presvlake za jastuke i stolnjaci, bunjevačka bluza, suknja i kecelja, križ i kugla stare Gradske kuće (sagrađene 1828.), preparirane ptice, knjige, publikacije, slike *Đorđa Bošana*, *Sándora Toroka*, *Pál Petrika*, *Sándora Ivanyosa*, ilustracije *Mirka Stojnića*...

Otvarajući izložbu, ravnatelj Gradskog muzeja *István Hulló* zahvalio se svim donatorima koji su omogućili da predmeti stignu u vlasništvo muzeja.

»Izložbom je predstavljen samo mali dio predmeta koji su nam darovani budući da je naša ustanova dobro posjećena i da dobivamo mnogo predmeta iz privatnih kolekcija. Što se tiče otkupa predmeta najviše su nam pomogli lokalna samouprava, Ministarstvo kulture Republike Mađarske i Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu«, rekao je *Hulló*.

D. B. P.

Do kraja mjeseca u subotičkom Gradskom muzeju može se pogledati izložba akvizicija koja je u srijedu 9. svibnja, otvorena u izložbenom prostoru ovoga muzeja. Riječ je o izložbi predmeta koje je Gradski muzej nabavio putem otkupa ili poklona u razdoblju od 2004. do 2006. godine.

Zaprimljene predmete predstavili su svi odjeli ove ustanove kulture (povijesno-umjetnički, povjesni, etnološki, knjižnični, konzervatorski,

Najvrjednije akvizicije

Iako svi zaprimljeni predmeti imaju svoju posebnu vrijednost, među izlošcima, prema riječima ravnatelja muzeja, kao najvrjedniji istječu se stare novine čiji je otkup pomogla Općina Subotice i vjenčаницe grofovske obitelji Karasz.

Knjiga »Stanislav Preprek – život i djelo« Đure Rajkovića predstavljena u Novom Sadu

Monografija o petrovaradinskom skladatelju

Pred velikim brojem posjetitelja, prošloga četvrtka 3. svibnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Novom Sadu predstavljena je knjiga »Stanislav Preprek – život i djelo« autora *Đure Rajkovića*, objavljena krajem prošle godine u nakladi Hrvatskog društva crkvenih glazbenika iz Zagreba.

Riječ je o monografiji koja se bavi biografskim ali i podacima vezanim za djelo skladatelja, orguljaša, književnika, učitelja, knjižničara i zborovođe *Stanislava Prepreka* (Šid, 16. travnja 1900. – Petrovaradin, 13. veljače 1982.). Knjiga je napisana iz pera Prepekova dugogodišnjeg suradnika, koji je bilježio, pripremao za tisak i izvodio njegove skladbe, a također je i oporučni nasljednik Prepekova autorskog prava u cjelosti.

Osim autora u predstavljanju knjige sudjelovali su muzikolog, glazbeni kritičar i dugogodišnji glazbeni urednik u Radio Novom Sadu *Oskar Pandi* i direktor Gradske knjižnice *Dragan Kojić*.

Izuzetna erudicija, nesvakidašnji glazbeni talent, kao i širok spektar interesiranja i djelovanja Prepreku su, kako je istaknuo *Kojić*, spomenik podigli još za života, a knjiga Đure Rajkovića predstavlja »najljepši ornament na licu tog spomenika«.

Autor monografije: Đuro Rajković

D. B. P.

Roman »Wild Card« Dražena Prčića predstavljen u Umagu

Demistifikacija pisanja

Prčić se predstavio kao izrazito urbani, tržišno osviješteni pisac, a njegova demistifikacija pisanja naišla je na vrlo dobar odjek kod publike

Iz Umaga: Neven Ušumović

U organizaciji Matice hrvatske Umag i Gradske knjižnice Umag u čitaonici Knjižnice, u ponedjeljak 7. svibnja održana je promocija romana »Wild Card« subotičkog pisca *Dražena Prčića*, objavljenog u nakladi NIU »Hrvatska riječ«. S piscem razgovor su vodili *Stelio Prodan*, predsjednik Ogranka Matice Hrvatske u Umagu i *Neven Ušumović*, v. d. ravnatelja Knjižnice, inače podrijetlom također Subotičanin. Publika je isto tako bila miješana – uz, dakako, većinsku nazočnost građana Umaga, našao se i po koji Subotičanin s prebivalištem u ovom istarskom gradu.

Radnja romana »Wild Card«, naime, povezuje upravo ova dva grada, tako da se na licima prisutnih često mogao vidjeti smiješak nevjerice i začuđenosti: zar jedan Subotičanin da napiše roman koji se u potpunosti odvija na umaškim teniskim terenima!? Naime, Umag je u hrvatskoj književnosti dosada bio prisutan samo kroz brojne prijevode romana *Fulvija Tomizze* (1935.-1999.), prvorazrednog talijanskog pisca s ovih prostora. Nakon njega nijedan istarski pisac nije se inspirirao aktualnošću ili poviješću ovog grada. Dakako, Prčić nudi sasvim drugu sliku Umaga, onu koju naslućuju današnji TV gledatelji kad gledaju sportske izvještaje s ATP Croatia Open turnira u Umagu, dakle bez disonantnih tonova povijesnih potresa koje osluškuje i ispisuje spomenuti Tomizza.

SAN JUNAKA: Glavni junak ovog romana Subotičanin *Boris Božjaković* dolazi u Umag u svojoj 28. godini da bi konačno ispunio svoj životni fantazam: profesionalno se posvetiti tenisu i samo tenisu! Napušta posao u subotičkom »Osiguravajućem zavodu« i kreće u neizvjesnost. Cijeli roman se ustvari odigrava

u Umagu, toj hrvatsko teniskoj meki; čitatelj napeto – kao da gleda nekakav »sports movie« – prati tenisku borbu Božjakovića za svoje mjesto pod umaškim Suncem. Ako bismo ovu liniju radnje nazvali »muškom«, onda je druga linija, koja romanu daje melodramatsku kulmi-

vjedne niti), korištenje stalnih epiteta i motiva uz određene likove, spektakularno gomilanje neočekivanih obrata... Ono što Prčića izdvaja pak iz sve masovnije produkcije ovakvog tipa literature na hrvatskom tržištu knjiga, koncentriranost je pripovjedača na napetost i dramatič-

S promocije u Gradskoj knjižnici Umag: Stelio Prodan, Dražen Prčić i Neven Ušumović

Pisac, a ne književnik

Prčić je vrlo koncizno objasnio svoje osnovne poetičke postulate: na pitanje iz publike zašto stalno inzistira na tome da je on pisac, a ne književnik, Prčić je kratko odgovorio: »Za razliku od književnika, pisce čitaju!«.

naciju, zaista »ženska« kako je to istakao i pisac na promociji. Naime, Boris je sin samohrane majke Jadranke, koja je na teniskom turniru u Padovi kao šesnaestogodišnjakinja zanjela s jednim mladim talijanskim igračem. Podrijetlo njegova oca ona mu međutim skriva, sve do Umaga kada dolazi do niza neočekivanih obrata koji raspliću taj psihički kompleks glavnog junaka.

OLAKŠAVANJE ČITANJA: Prčić se svojim petnaestogodišnjem pisanjem afirmirao kao pisac žanrovske literature (ljubića, triler...), odnosno kao pisac za šire književno tržište. U njegovom načinu pisanja mogu se primijetiti neki postupci izrazitog »olakšavanja« čitanja kao što je prepričavanje i ponavljanje već dogođenog u romanu (radi održavanja pripo-

nost radnje bez pretjerane uporabe ekspresivnih ili sentimentalnih sintagmi koji bi potakle čitatelje na još veći stupanj emotivne identifikacije s glavnim junakom.

Možda je to posljedica i edukativne strane ove knjige: opisi teniskih mečeva odaju da je pisac ujedno iskusni tenisač i stručnjak za ovaj sve popularniji sport. Roman »Wild Card« se dakle može čitati i kao jedan romansirani vodič kroz tenis za početnike.

Umaškoj publici Prčić se predstavio kao izrazito urbani, tržišno osviješteni pisac; njegova demistifikacija pisanja naišla je na vrlo dobar odjek kod publike, pa se »razgovor ugodni« nastavio i nakon formalnog završetka promocije.

Koncert Edina Karamazova i Stane Krstajić u Subotici

Magičan spoj lutnje i flaute

U okviru turneje po vojvođanskim gradovima, u ponedjeljak 7. svibnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici nastupili su jedan od najuglednijih suvremenih lutnjista i gitarist *Edin Karamazov* i flautistica *Stana Krstajić*. Na koncertu pod nazivom »Brojevi i snovi«, koji je publika prema najavama mogla vidjeti i u Kanjiži, Novom Sadu i Vršcu, dvoje umjetnika s međunarodnom reputacijom predstavilo se skladbama *J. S. Bacha* (»Toccata con Fuga«, Sonata u e-molu i »Choral«), ali i suvremenih skladatelja – kubanskog autora *Lea Brouwera* (»Kubanski pejaž sa zvonima«), japanskog autora *Toru Takemitsua* (»Toward the Sea«), estonskog autora *Renea Esperea* (»Modus Vivendi«) i finskog skladatelja *Einojuhanija Rautavaare* (»Sonata«).

Bosansko-hercegovački umjetnik *Edin Karamazov* (1965.), koji trenutačno živi u Zagrebu (nastupio je na ovogodišnjoj dodjeli

diskografskih nagrada »Porin«), studirao je klasičnu gitaru u Genevi, arapsku lutnju u New Yorku, te baroknu lutnju u Baselu. Nastupao je i priređivao recitale na najznačajnijim svjetskim pozornicama, te europskim i američkim festivalima. Suraduje i s mnogim ansamblima za ranu glazbu i sudjeluje u njihovim diskografskim projektima. Usporedo s izvođenjem rane glazbe posvetio se istraživanju lutnje u suvremenom improvizacijskom kontekstu, a jedan je od rijetkih glazbenika koji u klasičnu glazbu uvodi električnu gitaru.

Nakon diplome na beogradskom FMU, poslijediplomskog studija u Trosingenu i usavršavanja u Berlinu, Stana Krstajić je 2002. postala solo flautistica Beogradske filharmonije. Vrlo je aktivna kao komorna glazbenica i osnivačica je nekoliko komornih sastava: »Donne di Belgrado«, »Trio Singidunum«, »Flutympanon«, »Duo Floral«, »Trio SIO«. Nastupala je na brojnim domaćim i inozemnim

Renomirani lutnjist: Edin Karamazov

festivalima, i kao solistica u Italiji, Grčkoj, Francuskoj, Njemačkoj i Engleskoj.

Vojvođansku turneju ovo dvoje glazbenika organizirala je glazbena kuća »KK Music Production« na čijem je čelu skladatelj i glazbenik *Kornelije Kovač*.

D. B. P.

Suradnja sa Stingom

Mnogima najprivlačniji detalj u karijeri Edina Karamazova jest da je surađivao sa Stingom na CD-u »Songs From The Labyrinth« sa stihovima i glazbom Johna Dawlanda, engleskog pjesnika iz 16. stoljeća. Spomenuti je album bio nominiran u Britaniji za najbolji album klasične glazbe. Karamazov je sa Stingom također svirao i u novim verzijama pjesama »Fields of Gold« i »Message in a Bottle«.

Festival EXIT 007 od 12. do 15. srpnja na Petrovradinskoj tvrđavi

Prodano već 20.000 ulaznica

Iako je do početka festivala EXIT 007 ostalo još dva mjeseca, četverodnevnu ulaznicu kupilo je već 20.000 ljudi. Kako ističu organizatori, trećinu ovih ulaznica kupili su Britanci, koji sada već tradicionalno u velikom broju posjećuju EXIT. Odličnoj prodaji, kako dodaju, pridonose ugled festivala i već najavljena velika imena koja će nastupiti na ovogodišnjem festivalu: *Basement Jaxx*, *Beastie Boys*, *CSS*, *Lauryn Hill*, *LTJ Bukem & MC Conrad*, *Robert Plant*, *Wu-Tang Clan* na Glavnoj bini (Main Stage) i *Danny Tenaglia*, *Roger Sanchez*, *John Digweed*, *Richie Hawtin*, *Eric Prydz*, *Trentemoller*

LIVE, *Black Strobe LIVE*, *Collabs 3000 LIVE*, *Nic Fanciulli*, *Paul Woolford*, *Magda*, *Sebastien Leger*, *Justin Martin* na Dance Areni. Tko će nastupiti na binama *DJ Superstar*, *Elektrana*, *Explosive*, *Future Shock*, *Hip Hop*, *Roots & Flowers* i *World Music* znat će se 1. lipnja, kada budu objavljeni rezultati natječaja za izvođače, koji traje do 15. svibnja.

Inače, na prodajnim mjestima ulaznice će se naći 15. svibnja, dok se za sada rezerviraju preko službenih festivalskih stranica www.exitfest.org. Cijena četverodnevne ulaznice trenutačno iznosi 4490 dinara.

D. B. P.

»Kraljica« redatelja Stephenha Frearsa

Veličanstveno!

Odnos kraljice sa svojom obitelji i premijerom Blairom, te cjelokupnom britanskom javnošću, prikazan je na suptilan način i može se smatrati najfinijom niti koja ovaj film, između ostalog, čini vrhunskim djelom

Piše: Miroslav Šokčić

Britanska je kinematografija jedna od rijetkih, u nekom smislu i jedina koja se može pohvaliti da je održavala kvantitetu, ali prije svega kvalitetu svojih filmova kroz svoju cjelokupnu povijest. Tako još od Brightonske škole do danas britanski film raspolaže širokom lepezom kvalitetnog studijskog (filmovi o James Bondu) i autorskog (filmovi Stanleya Kubricka) filma. Posljednja u tom nizu, ne računajući projekte u pripremi, došla su ostvarenja iz 2006. i 2007. godine, koja su pokazala veoma uspješnim. Od svih naravno najviše se izdvojio trojac: »Casino Royal« (najgledaniji film u Britaniji), »Posljednji kralj Škotske« (o kojem smo već pisali) i »Kraljica« (genijalni *Peter Morgan* je pisao scenarij, kao i za »Posljednjeg kralja Škotske«).

SPECIFIČNO OSTVARENJE: »Kraljica« (u originalu »The Queen«) je fenomenalno, po mnogo čemu specifično ostvarenje tima talentiranih i ništa manje iskusnih Britanaca (film je zapravo koprodukcija s Italijom i Francuskom, ali to za ovaj tekst nije važno), a prije svega čovjeka imena *Stephen Frears*. Frears nas je ovim filmom po mnogo čemu iznenadio tako da je teško napisati tekst o inovacijama koje je unio u britanski »main stream« ili bolje reći visoko-budžetni film (zbog problema oko termina »main stream« u suvremenoj teoriji filma). Da ovo ne bi bilo samo puko nabranje Frearsovih uspjeha osvrnut ćemo se samo na ono što odmah upada u oči. Je li »Kraljica« dokumentarni ili igrani film? Odgovor je naizgled lak: dokumentarno-igrani, ali nije baš tako. Ono što »Kraljica« zapravo jest je igrani film u kojem su korišteni dokumentarni snimci, ali bez želje da oni to budu. Cijela ideja je u tome da se gledatelj odluči gleda li dokumentarac ili ne, ali da onda i igrane i dokumentarne sekvence prihvata na isti način. Kada gledate ovaj film o britanskoj kraljici Elizabethi II. (*Helen Mirren*) i ljudima koji je okružuju (prije svega se misli na kraljevsku porodicu i premijera Tonyja Blaira, igra ga *Michael Sheen*) u vrijeme smrti Diane, princeze od Walesa na vama je da se odlu-

čiti je li scena u kojoj Kraljica sjedi duboko zamišljena nad govorom što ga treba održati britanskoj javnosti realna ili su snimci stotine ljudi okupljenih ispred Buckinghamske palače fikcija. Osim više nego spretne režije i uklapanja ove dvije vrste materijala, veliko priznanje pripada i direktoru fotografije, a također i gospođi Helen Mirren koja je svojom glumom pridonijela uvjerljivosti igranih dijelova. Inače, Mirrenova je za ovu ulogu dobila Oskara u povodu čega je izjavila da se osjeća kao da je na početku vrhunca karijere i da joj tek predstoje prave uloge; u to ćemo se imati priliku uvjeriti (ili razuvjeriti) veoma brzo jer su s Oscarom stigle i brojne ponude iz Hollywooda.

ODMJERENO I NEPROVOKATIVNO: Interesantno je da je »Kraljica« kao jedan odmjereno i neprovokativan film poprilično uzburkao britansku javnost – stvar je još manje razumljiva ako se zna da je BBC »pozajmljivao« dokumentarne snimke za film, ali valjda je tako uvijek kada se dira, pa čak i ne iz zle namjere, jedna od najvećih svetinja Britanije. Mnogi su smatrali da »privatni život« kraljice nije nešto što bi trebalo biti predmetom filma, dok su mu drugi tvrdili da to nije tako strašno te da je čak poželjno, budući da »humanizira« kraljicu (to je jedna od podmeta filma). Dobro je što je druga struja prevladala, pa je film na kraju dobio pozitivne ocjene koje su mu otvorile vrata do široke publike. Odnos kraljice sa svojom obitelji i premijerom Blairom, kao i kasnije u filmu s cjelokupnom britanskom javnošću, prikazan je na suptilan način koji bez obzira na odmjereno dopire do gledatelja, koji zaista ima dojam da gleda »majku nacije« i može se smatrati najfinijom niti koja ovaj film, između ostalog, čini vrhunskim djelom. ■

U Srijemskim Karlovcima

Tribine za svakog

U jesen prošle godine u crkvu Presveto Trojstvo u Srijemskim Karlovcima, po dobivenom rasporedu, pristigao je za novog župnika dr. *Ivica Čatić*. Doduše, u vrijeme kada se pojavio u Srijemskim Karlovcima, kolovoza prošle godine, još nije bio doktor zna-

godina u Austriji ili Austro-Ugarskoj, a tek od 1918. godine u državi čiji su konstitutivni narod bili, odnosno danas u Srbiji, koja je država srpskog naroda.

U Srijemskim Karlovcima postoji od 1794. godine i bogoslovija i najstarija je u Srba. Sve

posebno, i zato nije svejedno kakav poznavatelj religije će biti svećenik jedine rimokatoličke crkve u Srijemskim Karlovcima. Izbor vlč. Čatića je »pun pogodak«, mlad, dobar poznavatelj teološke misli i nauke, izuzetno inventivan, kreativan i angažiran, dokazao se već poslije veoma kratkog vremena i zaslužio povjerenje vjernika.

Dolaskom vlč. Čatića primjetno se povećala posjeta misama, prije svega mladih ljudi, zbog znatno drugačijeg, neposrednijeg pristupa samom činu, ali i vjernicima. Znatno je povećana »minutaža« mise s pjevanjem i nastupom orgulja ili zbora.

Župnik Čatić ne samo da je dobar poznavatelj kršćanstva, već je i izuzetno aktivan i kreativan i već poslije nekoliko mjeseci života i rada u mjestu, kada je uočio »šupljine« u radu s vjernicima, ali i drugim ljudima željnim novih saznanja, započeo je i s novim aktivnostima. Kao prvo, osmislio je i započeo s realizacijom dvotjednih tribina posvećenih kršćanstvu u najširem smislu. Tribina se održava pod generalnim naslovom »Temelji i obzorja kršćanstva« koja, polazeći od temeljnih principa, osvjetljava temelje na kojima počiva kršćanstvo te njegovu perspektivu u modernom vremenu. Pokraj mještana kao posjetitelji su se mogli sresti i ljudi iz Novog Sada, Petrovaradina ili Srijemske Kamenice.

Ove tribine vrlo uspješno popunjavaju »rupe« u znanju svakog čovjeka o religiji i kršćanstvu posebno i ne treba ih smatrati »dopunama« mise. To su teme odabrane za sve ljude koje religija zanima i otvorene su za svakog bez obzira na konfesiju, teizam, ili drugi lični stav o religiji ili Crkvi. Zato ovakav odnos dr. Čatića prema ljudima, koji su mu povjereni na teološko obrazovanje, treba pohvaliti i poželjeti mu snage da u ovim aktivnostima ustraje.

Stjepan A. Seder

nosti. To je postao 7. studenoga, prošle godine, kada je na bogoslovnome fakultetu Papinskoga sveučilišta Gregoriana u Rimu, obranio doktorsku radnju iz biblijske teologije pod naslovom »Jeruzalem u Evanđelju po Mateju«.

Srijemski Karlovcima su vrlo specifično mjesto, kada je religijski život u pitanju. Skoro 300 godina su sjedište i središte kulturnog i duhovnog života Srba, od kojih su to bili skoro 200

do 1936. godine bili su sjedište Srpske pravoslavne crkve, da bi te godine patrijarh *Gavrilo Dožić* sjedište SPC preselio u Beograd. Danas su Srijemski Karlovcima sjedište Eparhije srijemske i bez svake sumnje su veoma jak centar duhovne misli Srpske pravoslavne crkve. Svećenici u tri pravoslavne crkve, eparhijskom centru i bogosloviji su sasvim sigurno među najvećim poznavateljima i teoretičarima religije, kršćanstva

Susret mladih u Baču

Tradicionalni susret mladih Subotičke biskupije, hrvatskog govornog područja, i ove godine održat će se, kako nalaže dugogodišnja tradicija, u Baču u subotu 12. svibnja. Mladi iz svojih mjesta kreću u jutarnjim satima, a početak susreta je predviđen za 9 sati. Prvi dio programa održat će se u Franjevačkoj crkvi u Baču, gdje će biti predstavljanje i predavanje, koje će ove godine održati župnik iz Bačkog Monoštora vlč. *Goran Vilov*.

Tema ovogodišnjeg susreta je: »Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge«. Na ovu temu će se u drugom dijelu mladi podijeliti u skupine te razmišljati i razgovarati o njoj. Nakon toga slijedi ručak, rekreacija te koncert VIS »Novo svitanje« iz Zagreba, koji će se održati na tvrđavi. Susret će se završiti sv. misom koju će predvoditi dekan, preč. *Franjo Ivanković*, župnik iz Tavankuta.

Ž. V.

Najveći dar Uskrsa

Sloboda od najvećeg ropstva

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Isus je baštinom

svojom, steče-

nom prvoga dana

Uskrsa, obdario

Crkvu, apostolski

zbor. Do dana da-

našnjega taj isti

zbor raspolaže

tom istom puni-

nom Duha Sveto-

ga da oprašta u

njegovo ime, nje-

govom snagom,

njegovom zaslu-

gom. Zapamtimo,

ne svojom, nego

njegovom. Njego-

va je zasluga, mi-

lost i dar, a naše

je poslanje.

Čovjek je ograničeno biće. To iskustvo svatko od nas duboko nosi. Čovjek je i grešno biće. I to iskustvo svatko od nas ima. U ovom razmišljanju ćemo zajednički razmatrati o prvom Isusovom susretu s učenicima, kako nam to opisuje sveti Ivan evangelista. Naime, kada je Isus razapet, bilo je predvečerje Pashe – subote – dana počinka i najvećega blagdana Židova.

Znamo da je Zakon bio takav da je čak i broj koraka izmjeren, a kamoli drugi rad. Tako je Isus sahranjen na brzinu, jedva se nešto od uobičajenih obreda pokopa moglo završiti. Smješten je u najbliži grob do Kalvarije da bi se i narod, a onda i oni najvjerniji mogli povući na subotnji počinak. Stoga niti su smjeli, a niti su mogli učenici bilo gdje otići, pa i pobjeći, nego su se zatvorili u dvoranu posljednje večere. Zaboravili su vrata i u svojoj tuži tiho patili.

PAD S VISINE: Vjerojatno je to najteža učenička subota, a to je subota koja se vani na ulicama Jeruzalema slavila kao veliki dan Pashe, kao Pashalna subota, dok su oni ušli razočarani što je Isus ubijen i sahranjen. Zatvoreni u strahu iza vrata, ne znajući čak ni što osjećaju, a kamoli što misle. Moramo pokušati doživjeti njihov strah i njihovo razočaranje. Taj Isus Nazarećanin, koji je bio tako snažan na riječi, i još više na djelu, završio je najnedostojnije, kao osuđenik, kao zločinac, razapet, ponižen, i satrven. Niti je njihovo srce, niti pamet mogla shvatiti, kakva je ta apsurdna Božja logika. Vjerujem da nisu u Boga posumnjali, a ne bi se čudio ni da jesu.

Apsurdno je, neshvatljivo i nemoćno da Božji poslanik, pa bio i sam prorok prolazi tako sramno i tako jadno, kako je to završio njihov Učitelj. Ne tako dugo nakon značajnoga »Hosana«, i nakon značajnoga ulaska uz poklike nekoliko desetina tisuća ljudi, doživjeli su najveći poraz. Tu se obistinilo da je pad s visine bio najgori pad, jer je razmak od Cvjetnice do Velikog petka bio preuzak a da bi se oni mogli u srcu sjetiti Isusovih riječi: »...da Sin Čovječji mora podnijeti muku, biti osuđen, biti ubijen, ali da će treći dan uskrsnuti...«. Oni su to nekada čuli, ali sada im to nije palo na pamet.

Svanula je nedjelja. Dan koji oslobađa od subotnjeg počinka. Mogu izići, mogu poći van, mogu pobjeći. Pa imamo već razmatrani odlomak

evanđelja, kako su dva učenika napustila Jeruzalem i vraćala se kući u svoje selo u Emaus. Dakle, počeo je razlaz apostola, poraženih, poniženih, osramoćenih i kako su mislili, napuštenih. No, jedanaestorica, možda ne baš svi, ali većina je zajedno tog istoga dana. Nakon što su se čule kontradiktorne stvari, naime, neke žene su bile na grobu, a grob je bio prazan. Marija Magdalena tvrdi da ga je vidjela, ali oni su tužni i puni nevjerice. U tom času, kada je pala prva večer, pojavi se Isus i to kroz zatvorena vrata, staje u sredinu i pozdravi ih: »Mir vama«. Oni su zaprepašteni, ne vjeruju očima, ne vjeruju ušima, ne vjeruju ono što gledaju i slušaju da li je stvarnost. Mislili su da je utvara. Imamo jedan kasniji izvještaj gdje Isus traži hranu, da im dokaže da je pravo tijelo, a ne utvara ili duh.

OGROMAN DAR: Ovaj prvi susret je ogroman dar Isusov – spasenjski dar. Naime, Isus ih pozdravlja ne »mir s vama«, nego »mir vama«. To je božanski pozdrav, kojim može samo Bog pozdraviti, jer ono što govori i daje. Mir vam svoj dajem, mir vama. U tom času se rijeke milosti i svjetla spuštaju na duše apostola i oni stvarno osjećaju kako ih ta riječ učiteljeva, najednput smiruje, jer im je darovan mir. Kako god bila istina, da li je stvarnost to što gledaju, to što čuju, ali ono što osjećaju je stvarnost. U njima nestaje tjeskobe, u njima nestaje straha, u njima se pojavljuje radost, u njih se nastanjuje mir, mir koji je darovan. Čuje se svečana izjava: »kao što je mene poslao Otac, ja šaljem vas«, i ponovno kaže: »Primit Duha Svetoga... kojima oprostite grijehe, oprošteni su im, kojima zadržite, zadržani su im...« To je najveći dar i plod Uskrsloga. Ove riječi im nije mogao reći prije Kalvarije, taj mir nije mogao dati prije pobjede, tu im vlast nije mogao podijeliti prije uskrsnuća. Naime, kada je on, nevini Jaganjac, na sebi iznio sve grijehe čovječanstva na križ, i kada je vlastitom krvlju prodro u nebasa i otvorio nebo zatvoreno za ljude do toga časa, i kada je krvlju svojom prodro do Očeva prijestolja i donio otkupljeno čovječanstvo, time je stekao pravo da kao Sin Čovječji oprašta grijehe, jer ih je iznio na križ i uništio na križu.

IZ GRIJEHA U ŽIVOT: Dar njegove ljubavi je u tome što svoju vlast – onu koju je stekao kao vječni Božji Sin – poslušao Ocu do smrti svoje na

križu i predan u volju Očevu, sada stječe pravo, da raspolaže baštinom grijeha. Uništava taj grijeh. Raspolaže slobodom opraštanja ili zadržavanja. On je slobodan dati i uzeti. Jaganjac Božji koji oduzima grijehe svijeta. Kolika je to ljubav prema onim, recimo tu riječ, neumjesno, »izdajicama«, prema zaplašenim učenicima koji su posumnjali? Kolika je to ljubav prvoga dana: »... primit Duha Svetoga...«, i on svoju vlast podjeljuje njima, ili podjeljuje s njima. Idite po svem svijetu, ja vas šaljem, kao što je mene poslao Otac i odrešujete, opraštajte grijehe, oslobađajte ljude od onoga što je jedino stvarno zlo. To zlo škodi ovom životu i uništava vječni život. To je strahota grijeha. Najveće zlo, čak najveće kozmičko zlo.

On kao Spasitelj, spasio je čovjeka, oprostio je čovjeku, pomirio je čovjeka, obnovio je čovjeka, ... idite sada i recite ljudima da su slobodni od ropstva najgoreg, ropstva grijehu, ropstva davlu, od ropstva pohoti, od ropstva zlu. Vi to možete. Kako? Snagom Duha Svetoga. Primit ga, idite odriješujete, opraštajte. Kojima oprostite, oprošteno im je, a kojima zadržite, zadržani su im. To je najveći dar Uskrsa, sakrament pomirenja, pokore, ispovijedi. Isus je baštinom svojom, stečenom prvoga dana Uskrsa, obdario Crkvu, apostolski zbor. Do dana današnjega taj isti zbor raspolaže tom istom puninom Duha Svetoga da oprašta u njegovo ime, njegovom snagom, njegovom zaslugom. Zapamtimo, ne svojom, nego njegovom. Njegova je zasluga, milost i dar, a naše je poslanje. Zato je Uskrs za nas najveći dan stvarnoga našega rođenja iz grijeha u život, iz smrti u život, iz pada u život. Ali koji? Novi život, u kom nema grijeha jer je uništen, nema moć sotone jer je pogažena i nema moć osvete jer je zadovoljena. Zato je čovjek kršćanin onaj koji zna da je Uskrs prilika za njegovo rođenje, i to novo rođenje. Kad god se ispovjedi i zamoli oprostjenje od Jaganjca Božjeg koji uzima grijehe sveta.

Bez obzira na vjersko uvjerenje i pripadnost Crkvi, dobro je znati svim ljudima dobre volje da je s nama i među nama prisutan jedini Otkupitelj. Kako ga prenijeti i olakšati ljudima, to je zadatak Crkve. Ali Crkve koja nije samo institucija nego daleko više, zajednica otkupljenih – zajednica svjedoka!

Bog Hrckovci,

rasa animiranih robota heroja inspirirana igraćim figuricama poslužila je kao uzor trilogiji filmova koje danas predstavljamo, u kojima ćete se susresti sa zaista velikim brojem nadasve neobičnih imena.

Bionicle 1: Maska svjetlosti

Duh koji štiti otoke Mata Nui spava dubokim snom. Za to vrijeme otoci, nezaštićeni, tonu sve dublje u ocean... Zli duh Makute se vra-

tio i želi preuzeti kontrolu nad otokom. Otok može spasiti samo misteriozna Maska Svjetlosti koju dvojica otočana, uz pomoć šest heroja, moraju upotrijebiti prije nego što bude prekasno.

Bionicle 2: Legenda o Metro-Nuiju

U nastavku pratimo Vakaminu priču koja se odvija davno prije Mata-Nuija. Pratimo Vakamu i petero Turaga u misiji spašavanja Metru-Nuija. Šestero Matoranaca iz grada Metru-Nui Toa Lhikan je

izabrao, ukazavši im veliku čast. Oni će postati moćni Toa Metru. Istovremeno u gradu misteriozno nestaju Matoranci, Turaga Dume se neobično ponaša, a Tou Lhikana su zarobili tzv. mračni lovci. Toa Vakama i petero hrabrih mu suputnika moraju se dokopati moći maske te osloboditi Tou Lhikana. Život će im zagorčati okrutni Vahkiji koji će učiniti sve ne bi li spriječili Vakamu u oslobađanju Toe i otkrivanja mračne, pomno čuvane tajne Metru-Nuija. Tko je Lhikan? Što su to Matoranci? Kako biste saznali, morat ćete pogledati ovu animiranu avanturu.

Bionicle 3: Mreža sjena

Junaci Toe primorani su riješiti još jednu zavrzlamu prije nego što izgrade novi dom na otoku Mata Nui. Junaci Bioniclea ovoga su se puta našli izdani i prevareni. Šest junaka Toe vraća se na Metro Nui u

nekad slavni, prekrasni grad obavijen sjenama i napučen ogromnim brojem zlih Visoraka nalik paucima. Junaci Toe pretvaraju se u Teo Hordike, neobična, zvjerska bića te kreću u misiju spašavanja Matorana, zarobljenog od strane mračnih sila.

Zoltan Sič

Pipi Duga Čarapa

Gradska knjižnica u Subotici raspisala je natječaj za najbolje likovne i literarne radove na temu Pipi Duge Čarape. Svi koji su vješti pisanju svoje radove mogu slati na jednu od tema: »Draga Pipi« (pismo Pipi) i »U svijetu Pipi djeca bi imala prava na...«. Radove treba dostaviti na dječji odjel knjižnice najkasnije do 17. svibnja 2007. godine, a najbolji radovi će biti nagrađeni i izloženi na izložbi. Obuci se u Pipi i sudjeluj i ti na reviji, koja će biti na završna svečanosti 19. svibnja u 11 sati u Gradskoj knjižnici.

Ž. V.

Piše: mr. sci. dr. neonatolog
Branka Milisavljević

Primarna reanimacija danas zahtijeva sigurnu ventilaciju pluća uz odgovarajuću oksigenaciju, bez rizika od posljedica koje mogu biti uzrokovane hiper ili hipoinflacijom pluća, zbog primjene nekontroliranog tlaka.

Evaluacija iskustva u primarnoj reanimaciji kontinuiranim pozitivnim tlakom (CPAP/PEEP) uz pozitivan inspiratorni tlak (PPV) primjenom NeoPuff-a (NeoPuff Infant resusitator) kod intubirane prijevremeno rođene djece uz aplikaciju surfaktanta.

MATERIJALI I METODA: Tijekom 2006. godine na neonatološkom odsjeku Ginekološko-akušerskog odjela Zdravstvenog centra Subotica, u primarnoj reanimaciji prijevremeno rođene djece primijenjen je NeoPuff, a potom endotrahealno apliciran preparat prirodnog surfaktanta CUROSURF®, u dozi od 140mg/kg. Primjenjivan je inicijalni tlak u rasponu od 20-25cmH₂O, PEEP od 5cmH₂O, Flow 8l/min, FiO₂ 100%. Analizirali smo: tjelesnu masu (TM u g), gestacijsku dob

Primarna reanimacija prijevremeno rođene djece

Veća šansa za preživljavanje

(tjedan), spol (muško-žensko), pH u 10. min., postnatalno i kontinuirano saturaciju O₂(%) pulsnom oksimetrijom.

REZULTATI: Primarno je reanimirano osmero djece (10,8 posto) od 74 prijevremeno rođene djece. Gestacijska dob ispitanika bila je u rasponu od 29-33 tjedna, TM od 850-2100g, pH od 7,08-7,23, SatO₂ od 54-75 posto, a tijekom reanimacije se povećava od 92-98 posto. Surfactant je dan kod 5-ero djece u prvih 15 minuta postnatalno, a kod troje u prvom satu života. Nakon primjene surfaktanta FiO₂ je smanjen na 40-60 posto tijekom prvog sata nakon davanja surfaktanta.

NeoPuff omogućuje sigurnu, kontroliranu i adekvatnu reanimaciju novorođenčeta.

Primjena surfaktanta je jednostavna, smanjuje potrebu za visokim koncentracijama kisika. Uspjeh adekvatne ventilacije je ključ uspjeha reanimacije novorođenčadi.

Prijevremeno rođenje je još uvijek zdravstveni i društveni problem. Značajan je uzrok neonatalne smrti, često je udruženo s brojnim komplikacijama

(intrakranijalna hemoragija – PVH/IVH, nekrotizirajući enterokolitis – NEC) i dovodi do povećanja rizika od različitog obolijevanja i neuroloških poremećaja među preživjelim bebama. S druge strane, njega prijevremeno rođene novorođenčadi je skupa zbog duge hospitalizacije i visokog morbiditeta i mortaliteta u ovoj skupini djece. Novorođenčad, koja su prijevremeno rođena, najčešće umiru zbog nezrelosti pluća, tj. nedostatka antiatelektatičnog faktora pluća, bolesti koja se naziva Respiratorni Distres Sindrom (RDS).

SUFRAKTANT: Otkrićem surfaktanta – materije koja se sintetizira u pneumocitima II pluća fetusa, postao je jasan uzrok respiratornih problema prijevremeno

rođenog novorođenčeta, a prvi su pokušaji primjene aerosola surfaktanta bili bezuspješni. Pozitivni rezultati su uslijedili koncem 70-ih godina XX. stoljeća nakon započinjanja endotrahealne primjene surfaktanta dobivenog iz ekstrakta pluća odraslih životinja.

Primjena sintetskog surfaktanta u liječenju RDS-a je odobrena u SAD-u 1990. godine, a preparata prirodnog surfaktanta 1991. godine. Ovi preparati predstavljaju novu klasu lijekova specifično razvijenu za liječenje prijevremeno rođene novorođenčadi. U našoj je zemlji kratkotrajno – u drugoj polovici 80-ih godina prošlog stoljeća primjenjivan sintetski sufraktant, a sada se primjenjuje prirodni. U Institutu za zdravstvenu zaštitu djece i mladeži preparat surfaktanta u terapiji RDS-a kod prijevremeno rođene djece se primjenjuje kontinuirano unazad nešto više od dvije godine, od siječnja 2003. godine, a prije toga je davan sporadično u nekoliko navrata. U terapiji je primjenjivan preparat prirodnog surfaktanta CUROSURF® (poractant alfa) dobiven ekstrakcijom iz svinjskih pluća.

GASTRONOMSKI KUTAK

Torta s borovnicama

Potrebno:

150 gr dvopeka
1 mala žlica cimeta
1 mala žlica šećera
75 gr maslaca
720 ml zamrznutih borovnica
1 vrećica bijelog želatina
75 gr šećera u prahu
250 ml nemasnog jogurta
naribana kora limuna
žlica soka od limuna
500 ml slatkog vrhnja
1 vrećica gustina za tortu
1 vrećica vanilin šećera

Postupak:

Dvopek razmrvti i pomiješati s cimetom, maslacom i šećerom. Podmazati pleh (promjera 26 cm) uljem i rasporediti dvopek, te ga blago pritisnuti. Ostaviti u hladnjak neko vrijeme. Odmrznuti borovnice i odliti sok, a borovnice zgnječiti. Želatin pomiješati s 50 ml soka od borovnica i ostaviti 10 min da se rastopi. Šećer u prahu pomiješati s jogurtom, sokom i korom od limuna. Pet žlica jogurta pomiješati s želatinom i sve spojiti, te dodati

borovnice. Ostaviti fil u hladnjak oko 30 min, za to vrijeme dobro umutiti 350 ml slatkog vrhnja i dodati filu. Fil rasporediti po dvopeku i ostaviti da odstoji oko dva sata u hladnjaku. Ostatak soka razblažiti vodom, gustin pripremiti prema receptu i ostaviti da se ohladi, a zatim ga rasporediti po torti, te također ostaviti da se hladi (oko 60 minuta). Ostatak vrhnja umutiti i ukasiti tortu. Služiti rashlađeno!

Nikola Tumbas, (Photonino) vlasnik web portala www.subotica.info

Konstantne promjene u nastojanju što boljeg informiranja

Do korekcija u vizualnom izgledu portala dolazi stalno, jer se kontinuirano trudimo pronalaziti sve bolje i bolje načine, lakšeg, dostupnijeg i potpunijeg prikaza zabilježenih materijala

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Najpoznatiji subotički web portal www.subotica.info svoj »život na mreži« započeo je pod imenom www.photonino.com još 1998. godine, kada je prvobitno zamišljen i kreiran na osnovama koje i danas postoje kao temelji ove internetske prezentacije najvećeg grada na sjeveru Bačke. Cijeli projekt osmišljen je i početno realiziran idejom njegova pokretača i vlasnika *Nikole Tumbasa*, a danas u nastajanju ovog portala sudjeluju brojni suradnici zahvaljujući kojima se na ovim web stranicama može vidjeti i saznati sve vezano uz Suboticu i događaje u njoj.

► **Zbog čega je došlo do promjene naziva Vašeg web portala?**

Subotica kao vodeće ime u adresi web portala je mnogo jednostavnije nego »photonino« i mnogo je lakše putem pretrage doći do nas. Istina, pod starim je nazivom stvoren jedan prepoznatljivi brand s preko milijun posjeta, ali smo se ipak odlučili za ovaj novi naziv jer smatramo kako je to, prije svega, mnogo korisnije za sam grad i za sva događanja koje putem našeg portala redovito pratimo i bilježimo.

► **Uz promjenu naziva, kontinuirano dolazi i do vizualnih promjena u izgledu samoga portala. U čemu se ogledaju korekcije i što sve novoga ima na adresi www.subotica.info?**

Do korekcija u vizualnom izgledu portala dolazi stalno i one su, praktički, konstantne jer se trudimo pronalaziti sve bolje i bolje načine, lakšeg, dostupnijeg i potpunijeg prikaza materijala koji se nalaze na našim stranicama. Istina, ponekad to i nije baš tako lako i jednostavno, ali nastojimo dati sve od sebe.

► **Koliko imate suradnika koji aktivno pridonose kvalitetnom izvještavanju s brojnih gradskih događaja?**

Ovisno o sektorima svog djelovanja, kao što su programeri koji se brinu o tzv. downloadu pristiglih materijala i uređivanju softverskog dijela portala, potom nekoliko fotoreportera koji pokrivaju svakodnevno redovite rubrike (TBN, sport i dr.), pa do profesionalnih novinara koji prosljeđuju svoje tekstove, imamo više od dvadesetak ljudi koji su zaslužni za ovakav izgled naših internetskih stranica.

► **Što je osnovna svrha Vašeg web portala?**
Prije svega vodimo računa o informiranju gra-

Suradnja s HNV-om i Republikom Hrvatskom

Projekt SMS News pokrenut je uz pomoć donacije Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske temeljem odluke IO Hrvatskog nacionalnog vijeća i sustavno preporukama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

dana »što je bilo i što će biti«. U cilju toga uvodimo informiranje u trojezičnoj varijanti pod zajedničkim imeniteljem »Jučer, danas, holnap«, želeći dati mogućnost svima da se informiraju na svom jeziku, točnije jeziku koji im je najbliži. Od ovoga mjeseca startamo s vijestima na mađarskom jeziku, u suradnji s »Pannon alapom«.

► Koliko je vremena potrebno od trenutka događanja jedne vijesti do njenog postavljanja na stranice subotica.info-a?

Sve ovisi o opcijama i oblicima prezentiranja određene vijesti. Tako su, primjerice, na natječaju koje je HNV organizirao dobivena sredstva za originalan projekt Subotica live SMS phone news, gdje se informacija stavlja na net izravno s lica mjesta i takva kratka vijest je za 2 minute na našim stranicama poslije objavljivanja.

Opet, kada se neki događaj prati putem klasičnog novinarskog oblika, konačni izvještaj stiže (skupa s izradom i postavljanjem na portal) za najviše nekoliko sati od njegovog događanja.

► Za proteklih osam godina Vašeg kontinuiranog djelovanja, kako izgleda statistički prikaz o opsegu djelovanja Vašeg portala?

Do sada smo »ispratili« 13.427 izvještaja sa 160.319 slika koje su pohranjene u arhivama našeg portala, također u našoj arhivi se nalazi i svojevrsna online povijest Subotice s preko 75 Gb fotografija našega grada.

► Još malo statistike. Koliko imate dnevnih ulaza na stranice koje uređujete i što je statistički najčešće posjećen »događaj«?

Redovito imamo oko tisuću »ulazaka« na naše stranice, ali je znakovito kako imamo 3800 registriranih korisnika našeg portala koji zahvaljujući svome članstvu imaju pravo na veće fotografije, više informacija od neulogiranih korisnika, te mogućnost »downloadovanja« određenih sadržaja. Svakim danom broj naših registriranih korisnika se uvećava, na što smo, osobito, jako ponosni. Glede statistički najviše posjećenog događaja, to je bez premca svake godine izvješće s »Bala gradonačelnika« koje bilježi rekordno nedostižan broj posjeta.

► Sukladno svemu navedenom zasigurno imate još neke planove i inovacije u svom budućem radu?

Naravno, u budućem razdoblju našeg djelovanja putem internetske mreže bit će još puno novih sadržaja, poput vijesti iz gospodarstva, bogatijeg praćenja sportskih sadržaja, aktiviranja tjednog informiranja naših korisnika (u vidu svojevrsnog news lettera) i još puno drugoga što će se »u hodu« realizirati na stranicama www.subotica.info.

RJEŠENJA ZA NOVAKE

Canon je ponovno proširio svoju seriju fotoaparata, a ovoga puta predstavljamo dva nova modela. Pad cijena flash memorije potiče proizvođače digitalnih fotoaparata da svoje modele opremaju osjetilima sve većih razlučljivosti – to važi i za novačke aparate, čije razlučljivosti sada dosežu vrijednosti koje su ne tako davno imali samo najskuplji modeli. Četiri megapiksela, koliko su imali Canonovi osnovni modeli PowerShot A420 i A430 više ne zvuči tako privlačno i stoga su oni zamijenjeni novim, premda veoma sličnim, ali s više piksela; njihove oznake su A450 i A460. Jedina prava razlika između njih je u objektivu: A450 zumira 3,2 X, dok je A460 nešto bolji i može zumirati 4X.

Canon PowerShot A450

Aparati su u prepoznatljivom kućištu, sličnom starim modelima, i ono može biti u jednoj od tri boje; male je visine i relativno velike debljine, zbog toga što se za napajanje koriste dvije AA baterije. Kućište je dobro oblikovano, tako da nema problema sa ergonomijom, a u njemu se našlo mjesta i za optičko tražilo, koje mnogi proizvođači sve češće izostavljaju. Umjesto njega, može se koristiti zaslon dijagonale dva inča, čije se osvjetljenje može grubo podešavati. Budući da se radi o osnovnim modelima, gdje je konkurencija i najveća, u Canonu nisu pribjegli najsuvremenijim tehnologijama, već su primijenili stara rješenja jer osiguravaju vrlo povoljnu cijenu – jedno od njih je procesor Digic II za obradu slike. To, pak, ne znači kako ovi aparati nisu konkurentni – za svoju klasu su natprosječno brzi i imaju napredene metode odmjerenja svjetla i automatsko izoštravanje u pet točaka.

Budući da su namijenjeni novacima, A450 i A460 se uglavnom oslanjaju na automatiku. Ručno se mogu podešavati osjetljivost i balans bijelog, dok su prioriteti i pravi manualni režim izostavljeni, kao i ručno izoštravanje. Ciljna grupa će radije koristiti unaprijed definirane režime, kojih ima dvanaest, a mogu se dodati i zanimljivi efekti na bojama (poznata Canonova

opcija My Colors). Proizvođač ni ovdje nije ništa učinio kako bi olakšao slikanje pri slabom svjetlu: maksimalna osjetljivost je ISO 400, a domet blica tri metra; jedino rješenje je kupnja prilagođenog vanjskog blica. Canon ipak nije novacima uskratio ono što nije bilo neophodno; makrorežim dozvoljava prilaženje objektu na samo 1 cm, a rafalni režim postiže solidnih 1,5 snimaka u sekundi, bez ograničenja trajanja sekvence. Sa snimanjem videa je situacija slična kao na starim modelima: maksimum je deset slika u sekundi pri VGA razlučljivosti, ili trideset slika u sekundi s 320 X 240 točaka, dok je dužina snimke ograničena na 1 GB. Ukoliko imate veću karticu, morat ćete snimiti više kadrova, a ovi aparati podržavaju i format SDHC. Bez obzira na to, uz aparate se dobiju kartice od 16 MB. Ukratko, planirajte trošak za karticu, kao i za NiMH baterije s punjačem, ali to neće biti velik izdatak jer su obje stavke u posljednje vrijeme pojeftinile, a i cijene ovih aparata su sasvim prihvatljive. Ljeto nam ipak neće pobjeći.

BENQ-SIEMENS PONOVO AKTUALNI

Ako toj nije išlo s običnim telefonima, možda će joj se posrećiti s neobičnim. Kompanija BenQ-Siemens, nakon neslavnog poslovnog rezultata prošle godine, najavila je nekoliko neobičnih modela mobitela, namijenjenih kolekcionarima i osobama koje iznad svega cijene kreativnost u industrijskom dizajnu.

Njemačka strojarska snaga i golemo iskustvo će u kombinaciji s tajvanskom lucidnosti svakako iznjedrili vizualno dojmljive i funkcionalno korisne telefone. Model Roller – deck ima inovativan klizajući mehanizam otvaranja, a on istodobno služi i poput zaštite. Gamer's Delight je telefon za igranje s origami dizajnom, dok Jaw Phone ima LED zaslon u retrostilu. Usput, znate li što znači ime kompanije BenQ? To je skraćenica izvornog slogana, koji u prijevodu glasi: Unesite uživanje i kvalitetu u svoj život. Adresa: www.benq.com

Priređuje: Siniša Jurić

Maja Duka, autorica knjige »Kuharski spomenar Slavonije«

Zaljubljeni medenjaci

Kolekcija Kućar primjer je kako se mogu uspješno stopiti baština i suvremenost, ideja i ljubav

Piše: Dražen Prčić

U mnoštvu etnosuvenira na hrvatskom se tržištu izdvojila Kolekcija Kućar, jedinstvena zbirka posvećena Slavoniji, koju je osmislila i stvorila jedna Dalmatinka. Marketinška stručnjakinja Maja Duka, rođena Šibenčanka koja živi u Zagrebu od prve školske torbe do, kako kaže, daljnega, u Slavoniju se zaljubila iste godine kad je odlučila pokrenuti vlastitu marketinšku agenciju. **ZALJUBLJENOST U SLAVONIJU:** »Prije sedam godina prvi sam put vidjela Vinkovačke jeseni i zaljubila se u to bogatstvo boja, nošnji, hrane, u te vesele i ponosite ljude. Otada sam često putovala u Vinkovce, ali i prijateljima u Osijek i Slavonski Brod, a ljubav prema Slavoniji postajala je sve dublja«, priznaje Maja Duka. Godinama se baveći smještanjem brendova u tiskane medije, prije dvije je godine poželjela stvoriti vlastiti brend. Privlačila ju je autentičnost, ono što rade mali poduzetnici na osnovi tradicije i, razumljivo, zanimala ju je Dalmacija. No, ljubav prema Slavoniji, ali i činjenica da nedostaju slavonski suveniri, a predodžba o njima ne ide dalje od stereotipa: šljivovica + kulen + ručni rad, doveli su do nastanka Kolekcije Kućar. »Nisam željela klasične suvenire, predmete koji samo skupljaju prašinu. Prva mi je asocijacija bila hrana, a druga da ne želim napraviti klasičnu kuharicu, nego spomenar na svijet koji nestaje, neke vrste retro gastro i fotografskog albuma«, pojašnjava Duka. **KUHARSKI SPOMENAR SLAVONIJE:** Njezin »Kuharski spomenar Slavonije« nostalgican je podsjetnik na davna doba i jela koja su zaboravili i mnogi Slavonci, a s njima nas upoznaje od mjeseca do mjeseca, prema

tome što se u kojem radilo i jelo. Sve je fotografije snimio Mario Kućera, a »manekeni« i suradnici bili su članovi etnoudruga Danica iz Vinkovaca. Sasvim je svejedno hoće li netko suputu ili mak tortu pripremiti u siječnju (kada se odlično nastavljaju na teška zimska jela), u kolovozu ispeći kolač od rajčica, u studenom se grijati svinjokoljskom kiselim juhom, ili neće isprobati nijedan od recepata, spomenar će i one koji nisu nikad kročili u Slavoniju potaknuti da požure onamo. Kao što su mnogi požurili u Vinkovce, gdje je u Muzeju grada bila promovirana Kolekcija Kućar. »Kako u Kolekciji postoje i medenjaci u obliku srca smješteni u, kako su je već neki nazvali – veseloj kutiji, što može biti bolje nego ih službeno predstaviti uoči Valentinova, kada je i bila spome-

nuta promocija. Baš kao i cijelu kolekciju koju sam prozvala prema kućarima, zgradama bez dimnjaka sa sobama u nizu namijenjenim mladim parovima koje je za debelih zima najbolje grijala njihova ljubav«, pojašnjava Maja Duka kako je nastao tzv. zaljubljeni kolač, ali i znak cijele kolekcije – stilizirana kućica s rodom umjesto dimnjakom, koji su prema njezinim zamislima razradili u Studiju Rašić. I zeleni raster podno golema plavetnila (slavonskog neba, dakako), vidjela je Duka kroz prozor vlaka tijekom svojih čestih putovanja, prateći kako se mijenjaju nijanse zelene na »krpicama« zemlje različitih vlasnika, pa je pretvoren u grafički znak kolekcije.

MEDENJACI: A medenjake, osobito za njezinu agenciju Izraz, od meda, oraha i suhih šljiva proizvo-

de osječki medičari Blažekovići. Oni mijese i veliki medenjake Kućar, koje bi zaljubljenici trebali nasamo prepoloviti i podijeliti, te liniju Zimzelen, božićne medenjake na končićima koji se vješaju na bor. Treći, a kako Maja Duka najavljuje, ne i posljednji dio Kolekcije Kućar, su podmetači ili »bečarci«, nadahnuti krpama s izvezenim porukama kakve su se nekada vješale na zidove kuhinja. No na njima su bečarske poruke tipa: »Dodi diko nemoj bez alata, nova ćemo probijati vrata«. Šest »bečaraca« izvezele su vezilje iz udruge Danica, a zatim fotografirao Mario Kućera, kako bi mogli biti preneseni na kartonske krugove. Cijela Kolekcija Kućar prelijepa je ljubavna poruka Slavoniji koja budi apetit i traži još takvih hrvatskih etnosuvenira. ■

Liverpool i Milan igrat će u finalu Champions leaguea

Repriza Istanbula

Za razliku od 2005. godine, ovoga će puta Athena biti poprište novog duela finalista sezone 2006/07.

Piše: Dražen Prčić

Put do velikog finala Champions leaguea je završen. Pobjednici polufinalnih susreta su poznati i očekuje ih završni duel za najvredniji naslov u eri modernog nogometa. Liverpool i Milan. Višestruki prvaci Europe u reprizi svog finala iz 2005. godine, kada su Istanbul i cijeli svijet svjedočili najvećem preokretu završnih duela. Englezi su tada uspjeli nemoguće, »okrenuli« 0-3 i na koncu, poslije penala slavili naslov najbolje klupske momčadi Starog kontinenta. Predstojeće novo finale, 23. svibnja u Atheni, predstavlja idealnu priliku Talijanima za veliki uzvrat.

LIVERPOOL: Višestruki prvak Europe, momčad iz istoimenog engleskog lučkog grada jednako poznatog po »Beatlesima«, ponovno je uspio stići do samog vrha Champions leaguea. Porazivši najvećeg konkurenta za prestižni naslov, najbogatiju momčad svijeta, favorizirani Chelsea u penal dramu na svom Anfieldu, »Redsi« imaju dovoljno vremena za »osvajanje Grčke«. Njihov španjolski strateg *Benitez* ponovno je nadmudrio karizmatičnog Portugalca *Mourinha*, koji je u svoju obranu rekao: »Pa oni igraju samo Ligu prvaka«. Istina, za razliku od »lon-

donskih plavaca« koji su usporedogurali na četiri fronta. Liverpool već godinama pruža dobre partije isključivo na velikoj euro sceni. U Premiership nikako, u Champions leagueu briljantno. Ove su sezone na putu do finala u Atheni izbacili aktualnog prvaka Barcelonu, potom uvijek neugodni PSV i na koncu »moćni« Chelsea. Kapetan »Redsa« *Steven Gerrard* dobro je znao kada je odlučio ostati u svom matičnom klubu i povesti ga prema još jednom velikom finalu. Jer »Nikad neće ići sam« (You will

never walk alone) pjesma je kojom vjerni navijači Liverpoola vode svoje ljubimce do velikih i povijesnih naslova.

MILAN: Zbog velikog skandala oko namještanja utakmica u Italiji, momčad višestrukog prvaka države i Europe započela je sezonu s velikim minusom bodova, nenaodnadivim za ozbiljniju borbu oko Scudetta (naslov prvaka Italije op.a). Ali je zato, na mala vrata, ipak ostala prilika sudjelovanja u Champions leaguea. Trener Ancelotti i njegova squadra predvođena fenomenalnim Brazilcem *Kakom* (10 golova u CL) i neumornim »razaračem« *Gatusom*, uspjeli su preskočiti sve prepreke na putu do prvog Olimpijskog grada. Posljednju i najtežu, protiv zahuktalog Manchestera, zaokružili su na impresivan način, »demoliranjem« od 3-0 na svom San Siru. Milan je uvijek Milan. I kada je oslabljen (ove sezone zbog poznatih događaja nisu previše ulagali u momčad)

i kada je kažnjen. Momčad velikih šampiona. Bila i ostala.

CRVENO NA CRVENO-CRNO: Predstojeće finale CL u Atheni, 23. svibnja, u startu pomalo asocira na rulet, hazardnu igru crvenih i crnih brojeva. Jedno je sigurno, olimpijski stadion će biti sav u crvenom, jer je obje momčadi imaju za svoju osnovnu boju. Opet, prošli puta u Istanbulu, naslov je otišao u ruke Engleza nakon tzv. »penal ruleta«, kad je boljim izvođenjem jedanaesteraca kapetan *Gerrard* visoko podigao u zrak pokal namijenjen najboljoj momčadi. U biti, rulet je bio i cijeli susret, kada je pobjednik na koncu postao gubitnik, ne uspjevši realizirati golemo vodstvo od tri gola prednosti iz prvog poluvremena (3-0, 3-3). Za nepuna dva tjedna slijedi repriza finala i »novi okret« crveno-crveno-crnog nogometnog ruleta. Tko će ovog puta slaviti vidjet ćemo u srijedu 23. svibnja.

Hrvat u finalu

Iako nije član standardne postave Milana, hrvatski rekorder po broju nastupa za državnu reprezentaciju *Dario Šimić* bit će sudionik velikog finala u Atheni. Ovisno o situaciji, možda i zaigra...

PLAŽA ZA PSE

Njemački ovčari, pekinezeri, hrtovi, šarplaninci, pudlice, mješanci i ostali psi ovoga ljeta mogu bezbrižno ljetovati i opušteno zalajati kupajući se u moru u Jezerima na otoku Murteru, piše Večernji.

Tamošnje mjesne vlasti i turistički djelatnici dosjetili su se urediti dio glavne jezerske plaže za potrebe kućnih ljubimaca koje turisti sa sobom dovodu na ljetovanje.

Za dvadesetak tisuća kuna izdvojenih iz blagajne općine Tisno i Turističke zajednice Jezera strani pseći gosti, ali i domaći lajavci, dobit će ekskluzivni dio plaže Kućine, gdje će se moći kupati i tuširati a da pritom njihovi vlasnici ne trpe bijesne pogleda ostalih kupaca na plaži. Odlučili smo se za to jer mnogo naših gostiju na ljetovanje dolazi s psima. Primjerice, na većini brodova koji dođu u marinu ima pasa, posebice na njemačkim i austrijskim. Tako ćemo spriječiti da se ostali turisti bune zbog toga jer se psi kupaju u moru, kaže Ivan Klarin, mladi predsjednik Mjesnog odbora Jezera.

DAME BIRAJU

Za razliku od mnoštva patrijarhalnih kultura, na svijetu postoji i nekoliko matrijarhalnih, no na otočiću Orango, koji se nalazi uz Afričku obalu, u blizini Gvineje-Bisao, ženska premoć je apsolutna – pogotovo kad se radi o izboru bračnog partnera, prenosi AP.

Prema njihovim običajima, žena izabere muškarca, pripremi mu posebno jelo od ribe marinirane u palminom ulju, nakon čega bi bilo kakvo odbijanje s njegove strane bilo okarakterizirano kao »sramoćenje obitelji«.

Prije nego par počne živjeti zajedno, obiteljska im kuća mora biti sagrađena od naplavljenog drveta i zazidana blatom, no srećom po muškarce, na Orangu je to ženski posao.

Prema onome što su otočani rekli novinarima, muškarci su u zadnje vrijeme postali odlučniji, no ta je promjena dovela do fenomena za kojeg nikad prije nisu čuli – razvoda.

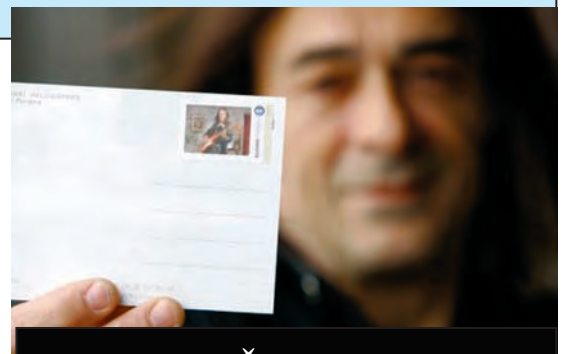
TKO SE BOJI NOŽA JOŠ?

Da je plastična kirurgija i u Lijepoj našoj uzela maha već odavno, i nije neka misterij. Poznate (i nepoznate) Hrvatice uvelike su zaslužne za 20-postotni porast liposukcije, kao i kirurških zahvata na grudima u odnosu na prošlu godinu, što i ne čudi ako se u obzir uzme podatak da za prihvatljivih 4.000 kuna možete korigirati svoj kvrgavi nos, ili za nešto više od 5.000 kuna povećati (ili smanjiti) grudi, piše Index.hr.

Koliko su se plastične operacije sviđele hrvatskim jet-setericama pokazuje i primjer atraktivne voditeljice Nikoline Pišek, koja se nedavno uzalud prošetala do ordinacije dr. Glumičića upitavši ga misli li da joj je potrebna kakva korekcija (Nikolina se, naime, željela podvrgnuti laserskoj lipolizi kojom bi smanjila stražnjicu), na što ju je on, kako TV voditeljica kaže, »poslao doma«.

Kada je riječ o senzaciji, ista nikako ne može zaobići ni Aleksandru Grdić, bivšu Miss, koja se na nedavno završenom Wella Fashion Weeku pojavila, kako je to nečije »oko sokolovo« zamijetilo, s grudima većima za jedan broj. Alex se na reviji, naime, pojavila u crnoj, do grla zakopčanoj, haljini ispod koje se nije naziralo baš ništa, a kako se još prije toga počelo šušcati o njezinom navodnom posjetu plastičnom kirurgu, glasine su počele govoriti kako se i jedna od najpoznatijih hrvatskih manekenki podvrgla »plastičnjaku«.

»Skandal-mejkerica« operaciju je najprije, kako su neki mediji prenosili, zanijekala, a zatim ju priznala, potvrdivši glasine da su njezine grudi koje je još na prošlosezonskom Wella Fashion Weeku, za razliku od ovoga, ponosno pokazala prošetavši pistom u bluzi koja nije skrivala njezine adute, čak štoviše – otkrivala ih je, za jedan broj veće.

DADINA POŠTANSKA MARKA

Na markama su kraljevi, znanstvenici, umrli velikani i prirodne ljepote. Mislim da sam stavljen u prostor u koji ne pripadam, ali daleko od toga da nisam počašćen, kazao je Dado Topić nakon što je Finska pošta izdala marku s njegovim likom povodom Eurosonga, piše 24 sata.

Osim zbog službenih obveza, hrvatski predstavnik rijetko izlazi iz hotela gdje mu društvo pravi obitelj. Zato ga nije zanimao ni shopping koji je tijekom jutra organizirala Iva Gluhak.

Svako jutro kad se probudim, moram pogledati na more. Ovisan sam o moru jer mi daje privid doma. Kad su žena i sin pored mene, nema sretnijeg čovjeka na svijetu - govori Dado Topić (58). On je imenovan najstarijim sudionikom ovogodišnjeg Eurosonga, a najmlađa natjecateljica je Marija Šestić (17) iz BiH.

Đorđe Novković (1943. – 2007.)

Odlazak tvorca hitova

Hrvatski skladatelj i producent te poduzetnik u glazbenoj industriji *Đorđe Novković* iznenada je preminuo u Zagrebu 6. svibnja u 64. godini života vjerojatno od posljedica moždanoga udara. Riječ je o autoru koji je komponirao približno 2500 pjesama, a za nekoliko stotina pjesama napisao je i stihove i glazbu te aranžman.

Svirao je u rok i pop sastavima. Komponirao je za mnoge zvijezde bivše Jugoslavije; negove su pjesme pjevali *Gabi Novak*, *Tereza Kesovija*, *Zdravko Čolić*, *Kemal Monteno*, *Arsen Dedić*, *Neda Ukraden*, *Severina Vučković*, *Mišo Kovač*, *Danijel Popović*, *Petar Grašo* te mnogi drugi kao i skupine *Indeksi*, *Pro arte* i *Srebrna krila*. Ukupno su prodali približno 100 milijuna ploča na kojima se nalaze njegove pjesme.

Rođen je 2. rujna 1943. godine u Sarajevu – u nekim tiskovinama i internetskim enciklopedijama stoji da je rođen u Šapcu. Roditelji su u njemu zarana otkrili sklonost ka glazbi pa je već sa 6 godina krenuo u glazbenu školu. Na Muzičkoj akademiji u Sarajevu diplomirao je dirigiranje u klasi profesora *Mladena Pozajića*. Uvijek je pripadao glazbenoj eliti. Naime, šezdesetih je svirao u *Indexima*,

koji su tada stasali u kulturni bend, a zatim je osnovao skupinu *Pro arte*, čiji su stihovi i glazba bili primjereniji tržištu. Pjevač velikih glasovnih mogućnosti *Vladimir Savčić Čobi* sjajno je izvodio Novkovićeve pjesme i zajedno im se pripisuje pretvaranje šlagera u masovno prihvaćene hitove, koji su postizali goleme komercijalne uspjehe. Godine 1968. preselio se

u Zagreb i iste godine njegov je »Stari Pjer« postigao golem uspjeh – osim izvedbe *Ivice Percla*, najpoznatija je ona grčke pjevačice *Nane Mouskouri* te instrumentalna obrada orkestra *Paula Mauriata*.

Sjajno je ostvario i spojio svoje talente: apsolutni sluh, gotovo urođenu versifikaciju i skladateljsku vještinu kao i sklonost timskom radu i izvanredan osjećaj za potrebe tržišta te poduzetnički duh. Njegov odlazak nije osiromašio hrvatsku popularnu glazbu – Đorđe Novković je dovršio svoj opus stvorivši stotine hitova

i desetak bezvremenitih pjesama, a njegov utjecaj bit će dominantan u hrvatskoj lakoj glazbi još desetljećima.

Z. Samaržija

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica

24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406

E-mail: mios@tippnet.co.yu

Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
11.5.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Jezivi iscjelitelji
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Hidalgo, američki film
22.25 - Vijesti
22.35 - Emisija opće prakse
23.40 - Vijesti iz kulture
23.50 - Ta prekrasna stvorenja, britanski film
01.20 - Vijesti dana
01.25 - Best Actress (Najbolja glumica), kanadsko-američki film
02.55 - Večernja škola, američki film
04.25 - Krim odjel 5., serija
05.15 - M.A.S.H. 9.
05.40 - M.A.S.H. 9., humoristična serija
06.05 - Znanstvena petica
06.30 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Crtani film
10.35 - Vremenski putnici, serija za mlade
11.05 - Mali titani, crtana serija
11.30 - Mali titani, crtana serija
11.50 - Dnevnik gradskog svećenika, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Život poslije smrti, britanski film

15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3.
16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - Genijalci
20.40 - Naši i Vaši, serija
21.20 - Vijesti na Drugom
21.35 - Rose i Maloney, serija
23.10 - Koncert, snimka
00.40 - Dva i pol muškarca 3.
01.00 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
01.30 - Pregled programa za subotu

07.10 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Oluja, serija
18.20 Istraga, kriminalistički magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer fraj, serija
21.35 Plaćenik, igrani film
23.10 Vijesti Nove TV
23.20 Seinfeld, serija
23.50 National geographic report
00.00 Navy CIS, serija
00.40 Opasna afeta, igrani film
02.10 U ratu s vojskom, igrani film
03.40 Istraga, kriminalistički magazin
05.10 Kraj programa

07.00 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.15 Ed, Edd i Eddy
07.40 Transformers Energon
08.05 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)

08.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.25 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.55 Deseta policijska, dramska serija
10.50 Sudnica, show (R)
11.50 Vijesti
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.25 Sanja: Zašto se muškarci danas boje žena?, show
13.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
15.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom, humoristična serija
16.55 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.20 Bračne vode, serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Vojnik, igrani film
22.35 Savršeno ubojstvo, igrani film, triler
00.30 Vijesti
00.40 Boksač, igrani film, drama
02.25 Vrtlog života, igrani film, drama (R)

**SUBOTA
12.5.2007.**

07.15 - TV raspored
07.30 - Žutokljunac
08.25 - Vijesti
08.30 - Velike filmske zvijezde: Francoise Arnoult
09.00 - Kinoteka - filmovi Kirka Douglasa: Vikinzi
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multimedijalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Prirodni svijet: Ledeni brijeg koji je potopio Titanic
18.35 - TV Bingo Show

19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Kazalište u kući, TV serija
21.00 - Helsinki: Eurosong 2007. - finale, prijenos
00.15 - Vijesti dana
00.25 - Vijesti iz kulture
00.35 - Paklena vožnja, američki film
02.15 - Rođeni Amerikanac, američko-finski film
03.50 - Strah u svemiru, američki film
05.10 - M.A.S.H. 9., humoristična serija
05.35 - Oprah Show
06.20 - Velike filmske zvijezde: Francoise Arnoult
06.45 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - TV vodič
08.25 - TV raspored
08.30 - Obični ljudi, serija
10.45 - Kućni ljubimci
11.20 - Briljanteen
12.10 - Euquiz 2007.
13.10 - O.C. 3., serija
13.55 - Barcelona: Kvalifikacijski trening F1 za Veliku nagradu Španjolske, prijenos
15.10 - Automagazin
15.50 - Američka predsjednica, serija
16.40 - HNL: Zagreb - Dinamo, prijenos
18.35 - Post scriptum
19.15 - M.A.S.H. 9.
19.40 - M.A.S.H. 9.
20.10 - Idealni muž, britansko-američki film
21.50 - HNL - emisija
22.45 - Sportske vijesti
22.55 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
23.40 - Obavještajci 3., serija
00.35 - Pregled programa za nedjelju

07.15 Nascar utrke, crtana serija
07.40 Atom, crtana serija
08.05 Power Rangers S.P.D., serija za djecu
08.30 Rob Roy, crtani film
09.20 Moja ekipa, serija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Kviskoteka, kviz
13.30 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
14.40 Plaćenik, igrani film
16.30 Interijeri, lifestyle magazin
17.00 Vijesti Nove TV

17.10 Kod Ane, kulinarški show
18.00 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, humoristična serija
20.40 Zuhra light show
21.45 Terminator 2, igrani film
00.05 Posljednji obračun, film
01.40 Najmoćnije oružje, film
03.10 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
04.00 Kraj programa
07.00 Nikola, serija
07.30 Fifi i cvjetno društvo
08.15 Trollz, crtana serija

08.35 Jagodica Bobica
09.00 SpužvaBob Skockani
09.25 Početi ponovno, igrani film, komedija
11.00 Zabranjena ljubav, (5 epizoda) (R)
13.40 Everwood, dramska serija (dvije epizode)
15.15 Pet dana do ponoći, film, (prvi dio)
16.45 Davno izgubljena stvorenja, dokumentarna serija
17.45 Zvijezde Ekstra: Najseksi akcijski junaci, zabavna emisija
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta, emisija
20.05 Dozvola za Fockere, igrani film, komedija
22.00 Progonjeni, igrani film
23.50 Silver city, igrani film
02.00 Plava laguna, film, pustolovna ljubavna drama (R)
03.45 Povratak u plavu lagunu, film, pustolovna ljubavna drama (R)

**NEDJELJA
13.5.2007.**

07.30 - TV raspored
07.45 - Mačak u čizmama
08.55 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.20 - Lilo i Stitch
09.45 - Vijesti
10.00 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom

12.17 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija za poljoprivrednike
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.10 - Vijesti
15.30 - Svemirska utrka, dokumentarna serija
16.25 - Jelovnici izgubljenog vremena (14/18)
16.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Veće od stvarnosti, američki film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Odmori se, zaslužio si II. - TV serija
21.50 - Shpitzza
22.40 - Lica nacije
23.38 - Vijesti
23.50 - Vijesti iz kulture
00.00 - Film
01.40 - Vijesti dana
01.45 - Kup, britansko-američki film
03.35 - Svemirska utrka, dokumentarna serija
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

07.25 - TV raspored
07.30 - Obični ljudi, serija
09.00 - Opera Box
09.30 - Rijeka: ATP Challenger, prijenos finala
11.35 - Biblija
11.45 - Bleiburg: Misa, prijenos
13.50 - Barcelona: Formula 1 za Veliku nagradu Španjolske, prijenos
15.50 - Studio F1
16.10 - Mir i dobro
16.40 - Košarka, PH: Split - Cibona, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Magazin nogometne Lige prvaka
20.05 - Kup, britansko-američki film
22.00 - Sportske vijesti
22.10 - Evergreen - filmovi Paula Newmana: Mr. Hula-Hoop
00.00 - Pregled programa za ponedjeljak

06.35 Nascar utrke, crtana serija
07.00 Rob Roy, crtani film
07.50 Atom, crtana serija

08.15 Power Rangers S.P.D., serija za djecu
08.40 National Geographic report
08.45 Automotiv, auto-moto magazin
09.15 Navigator, nautički magazin
09.45 TV prodaja
09.55 Smallville, serija
10.55 Svi mrze Chrisa, serija
11.25 Cimmer fraj, humoristična serija
12.45 Naša mala klinika, serija
13.45 Posljednji obračun, igrani film
15.30 Vijesti Nove TV
15.40 Terminator 2, igrani film
18.05 Epicentar s Mirjanom Hrgom
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, humorista-glazbeni show
21.10 Djevojka iz Jersey, igrani film
23.00 Red carpet, showbiz magazin
00.00 Stjuardese lete u nebo, igrani film
01.20 Smrtna opasnost, igrani film
02.55 Djevojka iz Jersey, igrani film
04.35 Zuhra Light show
05.35 Kraj programa

06.30 Nikola, serija
07.00 Fifi, crtana serija
07.30 Looney tunes, crtana serija
07.55 SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.45 Edel i Starck: snažni i odvažni, humoristična serija
09.35 Jednom lopov, kriminalistička serija
10.25 Mijemjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
12.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
13.05 Nadreality show (R)
13.35 Bibin svijet, serija (R)
14.20 Vijesti uz ručak
14.30 Pet dana do ponoći, film (drugi dio)
16.10 Dozvola za Fockere, igrani film, komedija (R)
17.35 Odred za čistoću, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti
19.10 Salto, zabavna emisija
20.05 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
20.50 Zakon braće, kriminalistička serija
21.40 Loše djevojke, igrani film, vestern

23.20 Doktor smrti, serija
00.15 FBI istraga, serija
01.05 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
02.00 Progonjeni, igrani film, horor/triler (R)

**PONEDJELJAK
14.5.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Jezivi iscjelitelji
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Riječ i život, religijski program
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Život uživo
17.30 - Vijesti
17.40 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Latinica: Biti svjedok, 1. dio
21.00 - Latinica: Biti svjedok, 2. dio
21.30 - Dragi Vincent, dokumentarni film
22.25 - Otvoreno (+Vijesti)
23.20 - Vijesti iz kulture
23.30 - Na rubu znanosti
00.35 - Vijesti dana
00.40 - Dobro ugođena večer - 24. muzički biennale Zagreb: Zbor HRT-a i Cantus Ansambl
01.40 - CSI: Las Vegas 7., serija
02.25 - Buđenje mrtvih 4., serija
04.05 - M.A.S.H. 9.
04.30 - Latinica: Biti svjedok
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoji

10.20 - Vremenski putnici, serija za mlade
10.45 - Mali titani, crtana serija
11.10 - Mali titani, crtana serija
11.30 - Dragnet, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Kazalište u kući, TV serija
16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.15 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - CSI: Las Vegas 7.
20.50 - Luda kuća 2., serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.50 - Buđenje mrtvih 4., serija
23.30 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
23.35 - Dva i pol muškarca 3., humoristična serija
23.55 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
00.25 - Pregled programa za utorak

07.25 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Smallville, serija
09.05 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.15 Cosby show, serija
13.15 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kućanice, serija
21.35 Sex inspektori, dokumentarna serija
22.30 Vijesti Nove TV
22.50 Ljubavna ucjena, igrani film
00.30 Medicinska istraga, serija
01.20 Seinfeld, serija
01.50 Prvi radni dan, serija
02.35 Pokvareni I prljavi, film
04.20 Medicinska istraga, serija
05.05 Kraj programa

06.20 Fifi i cvjetno društvo
06.35 Krava i pilić
07.00 Transformers Energon
07.20 Deseta policijska
08.15 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
08.40 Puna kuća, serija (R)
09.10 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.35 Bračne vode, serija (R)
10.00 Sudnica, show (R)
11.25 Zabranjena ljubav, (R)
12.00 Vijesti
12.05 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.45 Puna kuća
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, humoristična serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za sve, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
20.50 Zakon braće, kriminalistička serija
21.40 Utvrda 2, igrani film
23.20 Vijesti
23.30 Zakon braće, serija (dvije epizode) (R)
01.05 Loše djevojke, igrani film, vestern (R)

**UTORAK
15.5.2007.**

06.45 - TV raspored
09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Život i smrt na Koorani
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti

15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub
22.10 - Otvoreno
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Naličje pobjede, dokumentarni film
00.20 - Vijesti dana
00.30 - Ponoćna antologija: La lettre d'une femme inconnue, francuski film
02.10 - Krim odjel 5., serija
03.00 - Dr. House 2., serija
03.40 - M.A.S.H. 9.
04.05 - M.A.S.H. 9.
04.30 - Umnjak, znanstveni magazin
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Potrošački kod
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU: S
09.55 - Promjene
10.20 - Crtani film
10.35 - Vremenski putnici, serija za mlade
11.00 - Mali titani, crtana serija
11.25 - Mali titani, crtana serija
11.45 - Koala, sam u kući - njemački film
13.15 - Skica za portret
13.20 - Vijesti na Drugom
13.25 - Šaputanje anđela, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Luda kuća 2., serija
16.45 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.15 - Dva i pol muškarca 3.
17.35 - Umnjak, znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - Opsjednutost, britansko-američki film

21.55 - Dr. House 2., serija
22.40 - Vijesti na Drugom
22.50 - Vrijeme ubojica, film
00.20 - Dva i pol muškarca 3.
00.40 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
01.10 - TV raspored za srijedu

07.25 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Smallville, serija
09.05 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.15 Cosby show, serija
13.15 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.25 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, humoristična serija
21.40 Čudesan izum, film
23.15 Vijesti Nove TV
23.35 Medicinska istraga, serija
00.25 Seinfeld, serija
00.55 Navy CIS, serija
01.45 U potrazi za ocem, igrani film
03.20 JAG, serija
04.10 Sex inspektori, serija
04.55 Medicinska istraga, serija
05.40 Red Carpet, showbiz magazin
06.40 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon, crtana serija
08.15 Deseta policijska, dramska serija
09.10 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel-Aira

15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom, serija
16.35 Sam svoj majstor, serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za sve, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet, serija
20.40 Nadreality show
21.15 Klokkan Jack, komedija
22.40 Reži me, dramska serija
23.40 Vijesti
23.50 Utvrda 2, film, (R)
01.25 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
02.10 Reži me, serija (R)

**SRIJEDA
16.5.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik
09.12 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Tasmanijski davoli
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.22 - Vijesti
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
21.45 - Otvoreno
22.50 - Drugi format
23.55 - Festivali filmovi: Gdje ti je kuća, prijatelju?, iranski film
01.15 - Krim odjel 5., serija
02.05 - Galactica 2., serija
02.50 - M.A.S.H. 9.
03.15 - M.A.S.H. 9.
03.40 - National Geographic: Tasmanijski davoli
04.35 - Drugi format
05.30 - Euromagazin
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Športerica
10.00 - Iznad crte
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Seks i gospođa X, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo
16.40 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.10 - Dva i pol muškarca 3.
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - Pritisak na tlak, humoristična serija
20.35 - Glasgow: Nogomet - finale Kupa UEFA, prijenos
22.45 - Galactica 2., serija
23.30 - Vijesti na Drugom
23.45 - Dva i pol muškarca 3.
00.05 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
00.35 - Pregled programa za četvrtak

07.25 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Smallville, serija
09.05 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.15 Cosby show, serija
13.15 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.25 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.50 U sridu, društveni magazin
23.00 Vijesti Nove TV
23.20 Novac, business magazin
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Ništa zajedničko, serija

00.50 Sve što znam o muškarcima, serija
01.15 National geographic report
01.20 Navy CIS, serija
02.05 Roditeljska ljubav, igrani film
03.35 JAG, serija
04.25 Ništa zajedničko, serija
04.50 Sve što znam o muškarcima, serija
05.15 U sridu, društveni magazin
06.20 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, (R)
12.25 Vijesti
12.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel-Aira, serija
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom
16.35 Sam svoj majstor, serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za sve, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: New York, serija
20.55 Zaboravljeni slučaj
21.45 Ubojiti nagon, serija
22.40 Reži me, dramska serija
23.40 Vijesti
23.50 Klokkan Jack, film, (R)
01.15 Reži me, serija (R)

**ČETVRTAK
17.5.2007.**

09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Snimanje velikih mačaka
11.05 - Drugo mišljenje
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak

14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Graditelj brodova, dokumentarni film
16.25 - Prolaz Karla Draškovića, eksperimentalni film
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture
22.40 - Otvoreno
23.45 - Lovina, američki film
01.25 - Krim odjel 5., serija
02.15 - CSI Miami 4., serija
02.55 - M.A.S.H. 9.
03.20 - M.A.S.H. 9.
03.45 - Graditelj brodova, dokumentarni film
04.10 - Sasvim obični ljudi: Bolesti srca i krvnih žila
05.10 - Brisani prostor
06.00 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.55 - Kokice
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - George Washington, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Sudski poziv
16.40 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
17.10 - Joey 1.
17.35 - Sasvim obični ljudi: Bolesti srca i krvnih žila
18.10 - Županijska panorama
18.55 - M.A.S.H. 9.
19.20 - M.A.S.H. 9.
19.45 - Pričekajmo, serija za mlade
20.05 - CSI Miami 4., serija
20.50 - Bitange i princeze 3.
21.30 - Luka i igara
21.55 - Vijesti na Drugom
22.10 - Vrtoglavica 2
22.40 - Shinobi, japanski film
00.20 - Bez oduševljenja, molim 5. - serija
00.50 - Pregled programa za petak

07.25 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Smallville, serija
09.05 Slučajni partneri, serija

10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.15 Cosby show, serija
13.15 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.25 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Istraga, krim. magazin
22.15 Vijesti Nove TV
22.35 Slijepa pravda, serija
23.30 Forenzičari u potrazi za istinom, dok. serija
00.25 Seinfeld, serija
00.55 Navy CIS, serija
01.45 U smrtnoj opasnosti, igrani film
03.20 JAG, serija
04.55 Slijepa pravda, serija
05.40 Forenzičari u potrazi za istinom, dok. serija
06.25 Novac, business magazin
06.55 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, (R)
12.25 Vijesti
12.30 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom
16.35 Sam svoj majstor
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za sve, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Mijenjam ženu
21.15 Okrutne namjere, film
22.50 Reži me, dramska serija
23.55 Vijesti
00.05 CSI: New York, (R)
00.50 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)
01.35 Ubojiti nagon, kriminalistička serija (R)
02.30 Reži me, dramska serija (R)

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
E-mail: tvtjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorak)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 787-091 ili 063 80 87 840.

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025 830 475 i 063 71 74 888.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064 22 96 773

Prodajem kuću u centru Subotice (Zagrebačka ulica) – 2,5 sobna (76 m²), komforna, visoki plafon (3,6 m), parketi, veliki podrum, malo dvorište. Odmah useljiva! Kontakt: 062 368 040

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/8	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane cijene u 4 ili više brojaka odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJU UGOVOR O REKLAMIRANJU.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

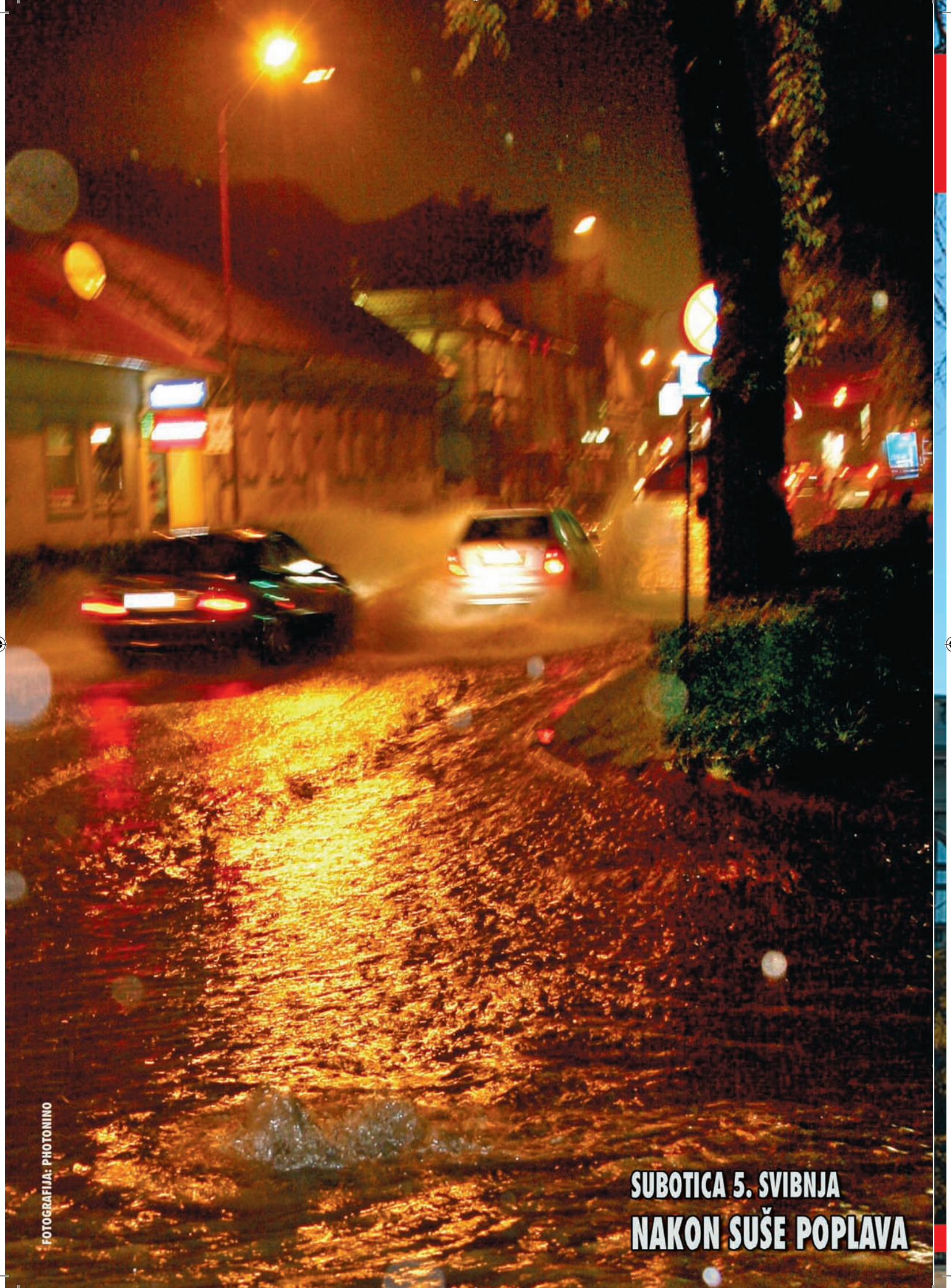

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

FOTOGRAFIJA: PHOTONINO

**SUBOTICA 5. SVIBNJA
NAKON SUŠE POPLAVA**